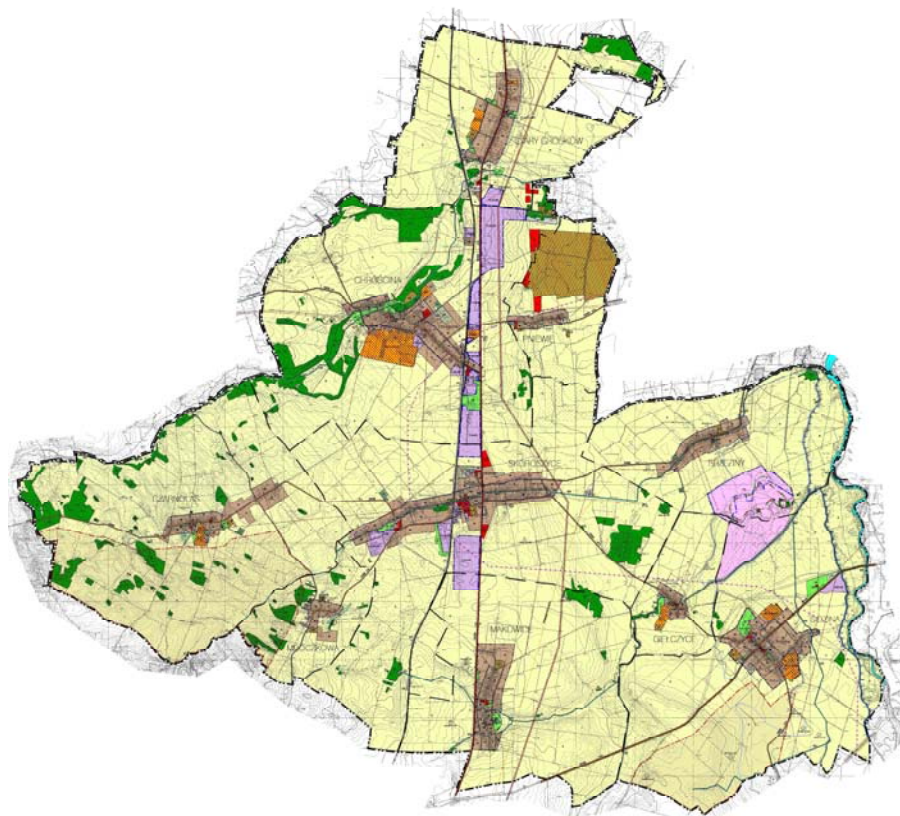

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce

**Załącznik Nr 1 do
Uchwały Rady Gminy Skoroszyce
Nr XXXVI/208/14
z dnia 14 lutego 2014 roku**

**Skoroszyce
2014**

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ A.....	6
I. WSTĘP	7
1 PODSTAWY PRAWNE	7
2 PRZEDMIOT OPRACOWANIA.....	8
3 MATERIAŁY WYJŚCIOWE	8
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOROSZYCE	10
1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	10
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	11
3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	13
3.1 STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	13
3.1.1 Rzeźba terenu i budowa geologiczna	13
3.1.2 Surowce naturalne.....	18
3.1.3 Wody powierzchniowe	18
3.1.4 Wody podziemne.....	19
3.1.5 Retencja wodna.....	21
3.1.6 Warunki klimatyczne.....	21
3.1.7 Gleby.....	23
3.1.8 Lasy	28
3.2 WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH.....	30
3.3 OCHRONA PRZYRODY	30
3.3.1 Flora chroniona	30
3.3.2 Fauna chroniona	31
3.3.3 Tereny i obiekty chronione.....	33
3.4 STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	34
3.4.1 Warunki naturalne	34
3.4.2 Struktura agrarna i liczba gospodarstw.....	35
3.4.3 Produkcja roślinna.....	36
3.4.4 Produkcja zwierzęca.....	37
3.4.5 Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	41
3.4.6 Wielkość i jakość zasobów wodnych	41
4 STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	41

4.1.	CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH WSI I PRZYSIÓŁKÓW POD KĄTEM DANYCH HISTORYCZNYCH, UKŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH I STREF OCHRONY	44
4.1.1.	BRZEZINY	44
4.1.2.	CHRÓŚCINA.....	45
4.1.3.	CZARNOLAS	47
4.1.4.	GIEŁCZYCE	49
4.1.5.	MAKOWICE	49
4.1.6.	MROCZKOWA	51
4.1.7.	PNIEWIE	52
4.1.8.	SIDZINA	53
4.1.9.	SKOROSZYCE	55
4.1.10.	STARY GRODKÓW	56
4.2	STAN DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	58
5.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA	58
5.1.	DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE	58
5.1.1.	Sieć osadnicza i demografia.....	58
5.1.2.	Ruch naturalny ludności	60
5.1.3.	Zatrudnienie	63
5.1.4.	Podsumowanie.....	65
5.2.	WARUNKI MIESZKANIOWE.....	65
5.2.1.	Zasoby mieszkaniowe	65
5.2.2.	Budynki komunalne	67
5.3.	EDUKACJA	68
5.3.1.	Szkoła podstawowa i gimnazjum.....	68
5.3.2.	Wychowanie przedszkolne	69
5.4.	KULTURA	70
5.5.	SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK.....	71
5.6.	OCHRONA ZDROWIA	71
5.7.	POMOC SPOŁECZNA	72
5.8	POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA.....	72
6.	ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	73
7.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	73
7.1.	OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY	74
7.1.1.	Ograniczenia pochodzenia naturalnego.....	74
7.1.2.	Ograniczenia pochodzenia antropogenicznego	74
7.1.3.	Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego.....	74
7.1.4.	Obszary szczególnej ochrony środowiska	74
8.	STAN PRAWNY GRUNTÓW	74

9.	WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	75
10.	WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	75
11.	WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	75
12.	WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	75
13.	STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	76
13.1.	STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI	76
13.1.1.	Komunikacja drogowa	76
13.1.2	Komunikacja kolejowa	77
13.1.3	Ścieżki rowerowe	77
13.1.4	Komunikacja lotnicza	77
13.2	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	78
13.2.1	Zaopatrzenie w wodę	79
13.2.2	Gospodarka ściekowa	81
13.2.3	Regulacja stosunków wodnych	82
13.2.4	Gospodarka odpadami	83
13.2.5	Zaopatrzenie w gaz	84
13.2.6	Zaopatrzenie w energię elektryczną	84
13.2.7	Telekomunikacja	85
13.2.8	Gospodarka ciepła	85
14.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH 86 CZĘŚĆ B	87
I.	STRUKTURA HIERARCHICZNA CELÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOROSZYCE: MISJA, STRATEGICZNE, GŁÓWNE I UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU (ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE) 88	
1	MISJA	89
1.1.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU I TENDENCJI PRZEMIAN WSI I ROLNICTWA W POLSCE I W EUROPIE	89
1.2.	WSPÓŁCZESNE STRATEGIE ROZWOJU WSI I ROLNICTWA. WIELOFUNKCYJNOŚĆ OBSZARÓW WIEJSKICH, STAN ISTNIEJĄCY I KIERUNKI ROZWOJU	90
1.3.	NOWE KONCEPCJE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	93
1.4.	OGÓLNE ZAŁOŻENIA DO KREOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO OBSZARÓW WIEJSKICH	93
1.5.	OKREŚLENIE „MISJI” ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE	94

2	CELE STRATEGICZNE ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE	95
3	GŁÓWNE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE	96
4	UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE	97
II.	KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	97
1.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	98
2	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	101
3	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	110
4	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	113
5	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	116
5.1	KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	116
5.1.1	Komunikacja drogowa	116
5.1.2	Komunikacja kolejowa	118
5.1.3	Komunikacja rowerowa	118
5.1.4	Komunikacja lotnicza	118
5.2	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	119
5.2.1	Zaopatrzenie w wodę	119
5.2.2	Oczyszczanie ścieków	119
5.2.3	Zaopatrzenie w energię elektryczną	119
5.2.4	Zaopatrzenie w gaz	120
5.2.5	Ciepłownictwo	121
5.2.6	Obsługa w zakresie komunikacji elektronicznej	122
5.2.7	Gospodarka odpadami	122
6	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	122
7	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI	

PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA
I USTALENIAMI PROGRAMÓW ZAWIERAJACYCH ZADANIA RZĄDOWE ..123

- 8 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ 123
- 9 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE 124
- 10 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ 124
- 11 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH 125
- 12 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY 125
- 13 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ 125
- 14 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIE, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI 125
- 15 GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH 126
- 16 INNE OBSZARY PROBLEMOWE 126
- CZĘŚĆ C 127
1. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PLANU STUDIUM 128

CZĘŚĆ A
UWARUNKOWANIA

I. WSTĘP

1 PODSTAWY PRAWNE

- Uchwała Nr XVI/78/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 02 marca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. z dnia 12 czerwca 2012 r. poz. 647 z późniejszymi zmianami),
- Prawo wodne – Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r (DZ. U. z 2012r. poz. 145 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1232),
- Prawo ochrony środowiska – Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 30 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2009 nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r. nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (Dz. U. z 14 grudnia 2012 r. poz. 21 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 roku (Dz. U. z 2006 r. nr 127, poz. 858z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r. nr 92, poz. 880),
- Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2010 r. nr 243 poz. 1623 ze zmianami),
- Prawo geologiczne i górnicze – Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2011 r. nr 163, poz. 981 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 204 r. nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 594),

·Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca 1999 roku (Dz. U. z 1999 r. nr 43, poz. 430).

2 PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce”. Wykonywane jest ono w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków z 2007 roku z uwzględnieniem zmian zaistniałych w gminie. Jego zadaniem jest określenie istniejących uwarunkowań rozwoju oraz zasadniczych celów rozwoju gminy, które w zakresie kierunków wynikają z przyjętej polityki przestrzennej.

3 MATERIAŁY WYJŚCIOWE

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce (zmiana planu), opracowany przez „ARPLAN” Biuro Urbanistyczno – Architektoniczne spółka z.o.o , główny projektant mgr inż. arch. A. Tomiczek, zatwierdzone uchwałą nr XXXI/156/94 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 27.05.1994 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce, opracowany przez „Bau-Projekt” Biuro Urbanistyczno – Architektoniczne, główny projektant dr inż. arch. Roman Pustelnik, zatwierdzone uchwałą nr X/32/2007 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 29.06.2007 r., zmienione uchwałą nr X/36/2007 z dnia 16.08.2007 oraz uchwałą nr VIII/40/11 z dnia 23 maja 2011 r.
- Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Skoroszyce, opracowana przez „BIPROK” Biuro Projektowo – Konsultingowe, opracowane przez mgr inż. Arch. Ewę Oglęcką, Opole 2005 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opracowane pod kierunkiem dr Krzysztofa Badory, Opole 2002 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowane pod kierunkiem dr Krzysztofa Badory, Opole 2003 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce, Sidzina, Chróścina, opracowane pod kierunkiem dr Krzysztofa Badory, Opole 2002 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie,

Stary Grodków w gminie Skoroszyce, opracowane pod kierunkiem dr Krzysztofa Badory, Opole 2003 r.,

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Chróścina, zatwierdzony uchwałą nr XXIV/129/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 28.12.2012 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czarnolas, zatwierdzony uchwałą nr XXI/110/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Giełczyce, zatwierdzony uchwałą nr XXI/111/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Makowice, zatwierdzony uchwałą nr XXI/112/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Mroczkowa, zatwierdzony uchwałą nr XVI/79/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 02.03.2012 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Pniewie, zatwierdzony uchwałą nr XXI/114/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Sidzina, zatwierdzony uchwałą nr IX/47/03 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 30.06.2003 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce, zatwierdzony uchwałą nr VIII/42/11 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 23.05.2011 r.,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Stary Grodków, zatwierdzony uchwałą nr XXI/115/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r., i nr VIII/43/11z dnia 23.05.2011 r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, zatwierdzony uchwałą nr XXI/109/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004r i nr VIII/41/11 z dnia 23.05.2011r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodków, opracowany przez „Bau-Projekt” Biuro Urbanistyczno – Architektoniczne, główny projektant dr inż. arch. R. Pustelnik, 2007 r.,

Podstawowe informacje ze spisów powszechnych – Gmina wiejska Skoroszyce, Urząd Statystyczny w Opolu, 2002,

Roczniki Statystyczne Województwa Opolskiego, opracowania Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Wrocław 1996 – 2005,

Materiały archiwalne Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

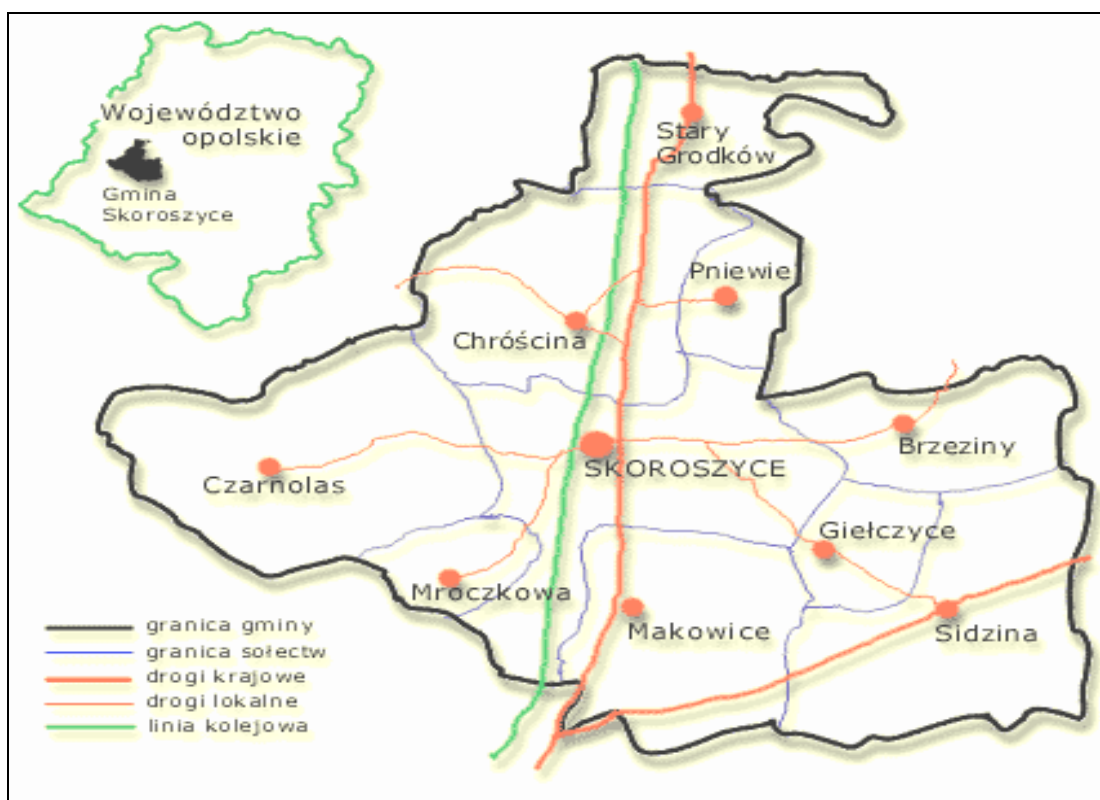
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOROSZYCE

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Gmina Skoroszyce leży w zachodniej części Województwa Opolskiego. Zajmuje północną część powiatu nyskiego i usytuowana jest w odległości ok. 50 km na zachód od miasta wojewódzkiego Opola. Od północy i zachodu graniczy z gminą Grodków, od południa z gminą Pakosławice, natomiast od wschodu z gminami Łambinowice i Niemodlin.

W pobliżu gminy znajdują się 2 duże miasta, Opole i Wrocław oraz znaczące ośrodki regionalne, takie jak Brzeg i Nysa.

Rys.1. Położenie gminy Skoroszyce¹

Przez gminę przebiega linia kolejowa oraz droga krajowa nr 46 i droga wojewódzka nr 401, dochodzące do autostrady A-12 z Berlina do Krakowa. Około 40 kilometrów dzieli Skoroszyce od najbliższych przejść granicznych pomiędzy Polską a Czechami, które znajdują się w Głuchołazach i Konradowie.

¹ Źródło: Strona internetowa gminy Skoroszyce: www.skoroszyce.pl

W miejscowościach Stary Grodków I Skoroszytach znajdują się przystanki kolejowe, a w Chróscinie Nyskiej stacja kolejowa magistrali kolejowej o znaczeniu lokalnym Nysa - Brzeg..

Przez wschodnią część gminy przepływa rzeka Nysa Kłodzka, a przez centralną - rzeka Młynówka, Stara Struga i Cielnica.

Obszar gminy zajmuje 104 km², co stanowi 1,1 % obszaru całego województwa. W gminie znajduje się 10 sołectw. W skład gminy wchodzi następujące miejscowości:

- Brzeziny,
- Czarnolas,
- Chróscina,
- Giełczyce,
- Mroczkowa,
- Makowice,
- Pniewie,
- Skoroszyce,
- Sidzina,
- Stary Grodków Głównym ośrodkiem jest wieś Skoroszyce, położona w

środkowej części gminy. Wzdłuż

drogi krajowej nr 46 rozlokowana jest wieś Sidzina, natomiast w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 401 położone są wsie Makowice, Chróscina, Stary Grodków oraz Skoroszyce. Według danych z czerwca 2006 roku, gminę zamieszkiwało 6529 osób, czyli 0,6 % mieszkańców całego województwa.

Obszar gminy charakteryzuje się głównie monotonną, płaskorówninną rzeźbą terenu. W krajobrazie tym wyróżniają się obniżenia rzek: Nysy Kłodzkiej, Cielnicy, Młynówki i Starej Strugi. Zasoby leśne obejmują 4 % powierzchni gminy, a obszary rolnicze 86,6 %. Dane te wskazują na rolniczy charakter użytkowania gminy. Czyste środowisko i bogactwo zbiorników wodnych stanowią bazę dla rozwoju turystyki i wypoczynku.

Sieć wodociągową posiadają wszystkie sołectwa. Na terenie gminy znajduje się Stacja Uzdatniania Wody w Skoroszytach, która dostarcza wodę do 9 miejscowości w gminie za wyjątkiem Starego Grodkowa, który zaopatrywany jest przez Stację Uzdatniania Wody w Grodkowie.²

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz

² Źródło: Strona internetowa gminy Skoroszyce: www.skoroszyce.pl

uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”.

Wszystkie te zależności zostaną omówione w dalszych punktach rozdziału II: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

Aktualnie pomiędzy poszczególnymi funkcjami oraz kierunkami aktywności gospodarczej w gminie występują duże dysproporcje i konflikty. Przede wszystkim dotyczą one funkcji związanych z działalnością człowieka oraz wymogami środowiska przyrodniczego i kulturowego, dlatego niezbędna jest ochrona środowiska, poprzez działania takie jak np. uzupełnienie sieci kanalizacji na terenie całej gminy i rozbudowa oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami, wprowadzenie systemu zadrzewień śródpolnych, wprowadzenie programu rewaloryzacji zabytkowych obiektów i zespołów na terenie gminy.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla gminy Skoroszyce.

Istnieje także potrzeba prowadzenia działań zmierzających do uporządkowania polityki przestrzennej w gminie w aspekcie kompozycji i estetyki. Uporządkowanie struktury przestrzennej oraz wprowadzenie jasnych zasad zabudowy terenów wiejskich powinno poprawić estetykę i wizerunek poszczególnych miejscowości.

Szczególne znaczenie przypadnie polityce społeczno – gospodarczej gminy. Aktualnie dominującą funkcją jest tu rolnictwo, co wynika z bardzo korzystnych uwarunkowań przyrodniczych, zwłaszcza glebowych. Taki charakter przestrzeni rolniczej sprawia, że preferowane będą gospodarstwa duże, dlatego część właścicieli małych gospodarstw będzie zmuszona do zmiany zawodu. W gminie słabo rozwinięty jest system działalności pozarolniczych, związanych z usługami i produkcją, które stwarzają szanse na pracę dla osób odchodzących z rolnictwa

3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1 STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.1.1 Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Zasadniczy wpływ na ukształtowanie terenu gminy Skoroszyce mają:

- Nizina Wrocławska, w zasięgu której znalazły się Czarnolas, Mroczkowa, Makowice oraz Stary Grodków; jest ona reprezentowana przez mikroregion Równiny Grodkowskiej,
- Dolina Nysy Kłodzkiej, do której należą Pniewie, Brzeziny i Giełczyce.

Obie jednostki są częścią Niziny Śląskiej.

Charakterystyczną cechą Równiny Grodkowskiej na analizowanym obszarze jest występowanie rozległych falistych i pagórkowatych powierzchni, powstałych na skutek akumulacji osadów lodolodu Odry oraz zachowania się ostańców denudacyjnych starszego podłoża trzeciorzędowego. Całość falistego, lokalnie pagórkowatego krajobrazu porożcinana jest niezbyt licznymi i szerokimi, ale wyraźnie wciętymi w podłoże dolinkami dopływów Nysy Kłodzkiej.

Charakterystyczną cechą Doliny Nysy Kłodzkiej jest występowanie systemu rozległych, zróżnicowanych wysokościowo, tarasów rzecznych, z których najsilniej rozbudowane są tarasy nadzalewowe. Wszystkie wsie z doliny występują na tych tarasach. Lokalnie w Pniewach i Starym Grodkowie zachowały się fragmenty krawędzi erozyjnej doliny.

Obszary poszczególnych wsi charakteryzują się zróżnicowanymi warunkami geomorfologicznymi. Najmniej zróżnicowane są one w strefie występowania tarasów nadzalewowych holocenijskich i bałtyckich Nysy Kłodzkiej, tj. we wsiach Giełczyce i Brzeziny. Większe zróżnicowanie występuje na terenach przyległych do doliny w Starym Grodkowie, Pniewach i Makowicach. Najbardziej zróżnicowaną rzeźbą charakteryzują się wsie Mroczkowa i Czarnolas, położone na wysoczyźnie polodowcowej z ostańcami denudacyjnymi osadów trzeciorzędowych

Największe znaczenie rzeźbotwórcze we wsiach Czarnolas oraz Mroczkowa miała akumulacja piasków, żwirów i glin zwałowych, zachodząca podczas recesji zlodowacenia Odry. W wyniku akumulacyjnej działalności wód lodowcowych powstały faliste i pagórkowate obszary o wysokości bezwzględnej do 240 m n.p.m. (w Czarnolesie) i względnej dochodzącej do 15 m (lokalnie do 20 m). Znaczna część wzniesień ma charakter ostańców zbudowanych z piasków i żwirów serii Gozdniczy oraz łów mioceńskich. Spadki terenu na części obszarów obu wsi przekraczają 10 %, często występują spadki 5 – 10%.

Wsie Stary Grodków, Pniewie, Makowice zlokalizowane są na lub w sąsiedztwie krawędzi erozyjnej bałtyckich tarasów Nysy Kłodzkiej. Wysokości bezwzględne wynoszą tu od ok. 200 m n.p.m. w Makowicach do ok. 170 m n.p.m. w Pniewach. Deniwelacje rzadko przekraczają 10 m, jedynie na krawędzi erozyjnej są większe. Spadki terenu, poza niewielkimi obszarami w Makowicach, nie przekraczają 5 %.

Dolina Nysy Kłodzkiej w kierunku z zachodu na wschód zbudowana jest schodkowo na opadających tarasach rzecznych. Najwyższy w systemie taras, który powstał w okresie zlodowacenia Warty, sięga wysokości 180 – 190 m n.p.m. Na nim zlokalizowane zostały części wsi Stary Grodków. Powierzchnia tarasu jest równinna, lokalnie lekko falista, krawędź jest wyraźna i przebiega południkowo na wschód od drogi Nysa – Grodków w odległości kilkudziesięciu do kilkuset metrów od szosy. Wysokość krawędzi erozyjnej tarasu wynosi od 10 do 15 m.

Poniżej, u podstawy krawędzi tarasu warciańskiego, na wysokości ok. 170 m rozpościera się taras bałtycki. W jego obrębie zlokalizowane są wsie Gielczyce i Brzeziny (z wyłączeniem części wschodniej) oraz wschodnia część wsi Pniewie. Jego powierzchnia jest równinna, pozbawiona form falistych, lokalnie jest niemal płaska. Deniwelacje nie przekraczają 3 m, zaś spadki terenu 1%. Taras bałtycki, w przeciwieństwie do wyżej położonego tarasu warciańskiego, nie ma tak wyraźnej krawędzi na granicy z zespołem tarasów holocenijskich. Oddzielony jest łagodnie opadającą na wschód, zasypaną strefą krawędziową o deniwelacji ok. 5 m.

Tereny zabudowane analizowanych wsi występują na następujących wysokościach:

- Brzeziny – 165 – 168 m n.p.m.,
- Czarnolas – 215 – 230 m n.p.m.,
- Gielczyce – 167 – 169 m n.p.m.,
- Makowice – 168 – 198 m n.p.m.,
- Mroczkowa – 200 – 220 m n.p.m.,
- Pniewie – 165 – 172 m n.p.m.,
- Stary Grodków – 169 – 178 m n.p.m.

Największe lokalne spadki terenu występują na stokach krawędzi erozyjnej dolinek rzecznych oraz na stokach pagórków glin zwałowych i ostańców denudacyjnych osadów trzeciorzędu. Lokalnie przekraczają one 10 %.

Ze względu na niewielkie zróżnicowanie hipsometryczne obszaru wsi zagrożenie erozją nie jest duże z wyłączeniem części terenów Mroczkowej i Czarnolasu. Zagrożenie erozją wietrzną jest znaczne na całym terenie ze względu na wielkopowierzchniowy charakter

gruntów ornych, niewielką ilość i powierzchnię barier leśnych i zadrzewionych oraz występowanie w utworach powierzchniowych ilów i pyłów podatnych na wywiewanie.³

Budowa geologiczna

Budowę geologiczną głębszych warstw skalnych terenu opracowania obrazuje profil geologiczny odwiertu Giełczyce IG-1 o głębokości 655 m, zlokalizowanego w granicach administracyjnych miejscowości. Najgłębszymi nawierconymi tu skałami są utwory karbonu, reprezentowane przez granodioryty i tonality. Miejscami pod pokrywą kenozoiku i mezozoiku na terenach przyległych występują proterozoiczne gnejsy, granitognejsy, a lokalnie amfibolity. Na skałach karbońskich niezgodnie występują, dominujące w profilu, utwory górnej kredy, przynależne do dużej jednostki strukturalnej budowy geologicznej Opolszczyzny – Depresji Śląsko – Opolskiej. Na obszarze badań występuje pełny profil opolskiej kredy o miąższości ok. 440 m. W skład formacji wchodzi stropowe warstwy koniak, środkowe turonu i spągowe cenomanu. Na podstawie zawartości CaO Aleksandrowicz (1973, 1974) wydzielił w opolskiej górnej kredzie następujące ogniwa litostratygraficzne:

- piaski i piaskowce – cenoman,
- margle ilaste dolne – turon (do 6),
- margle dolne,
- wapienie margliste,
- margle górne,
- margle ilaste górne,
- iły margliste – koniak.

Charakterystyczną cechą głębiej położonych warstw skalnych (od proterozoiku, poprzez karbon do trzeciorzędu) jest występowanie na małym obszarze znacznych przemieszczeń pionowych, które można prześledzić na podstawie porównania wyników odwiertu Giełczyce z wynikami badań z innego profilu, zlokalizowanego na zachód od Chróściny. Przedstawia się on następująco:

- 0 – 15 m – czwartorzęd,
- 15 – 54 m – trzeciorzęd,
- 54 – 56 m – górna kreda,
- 56 – 64 m – proterozoik.

Tak różne od występujących niedaleko, bo w Giełczycach, głębokości stropów i spągów poszczególnych warstw oraz ich grubości, wskazują na występowanie głębokich rozcięć tektonicznych, połączonych ze znacznymi pionowymi dyslokacjami. Cały obszar położony jest

³ źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków w gminie Skoroszyce, Opole 2003r. str. 12 - 13

w granicach strefy intensywnej, trzeciorzędowej, a najprawdopodobniej również wcześniejszej i późniejszej aktywności tektonicznej.

Formacje górnej kredy pokryte są znacznej miąższości utworami trzeciorzędowymi oraz miejscami nieciągłą pokrywą osadów lodowcowych, wodnolodowcowych, peryglacialnych i rzecznych. Cały obszar w trzeciorzędzie znalazł się w zasięgu strefy brzegowej mioceńskiego zbiornika morskiego, a następnie zbiornika słodkowodnego, w którym akumulowały się kompleksy iłów z przewarstwieniami żwirów i piasków. Lokalnie w osadach mineralnych następowała akumulacja większej ilości szczątków organicznych, której świadectwem są dziś soczewy węgla brunatnego.

Stropowa część profilu trzeciorzędu wykształcona jest jako warstwa iłów płomienistych facji miocenu lądowego. Głębiej występują ility piaszczyste z przewarstwieniami i soczewami piasków i żwirów. Przewarstwienia piaszczysto – żwirowe mają fundamentalne znaczenie hydrogeologiczne jako ośrodek występowania wód podziemnych.

Ogólnie miąższość trzeciorzędu na tym obszarze jest stała i przekracza 100 m. Strop tych osadów występuje najczęściej na głębokości od kilku do kilkunastu m p.p.t., na powierzchni występują w Makowicach, Mroczkowej i Czarnolesie. Gdzie niegdzie na osadach mioceńskich zalegają izolowane fragmenty pokryw plioceńskich piasków i żwirów serii Gozdnicy. Utwory te akumulowały się na przedpolu Sudetów wypiętrzonych podczas orogenezy alpejskiej, skąd były niesione z wodami znacznie większych niż obecnie rzek. Rozległy płat tych osadów występuje na powierzchni terenu w Czarnolesie, mniejszy w Mroczkowej.

Utwory czwartorzędowe we wszystkich wsiach tworzą niemal ciągłą pokrywę. Charakteryzują się miąższością do ok. 20 m, najczęściej od kilku do kilkunastu metrów. Wykształcone są w postaci osadów lodowcowych, wodnolodowcowych oraz rzecznych i deluwialnych, a w mniejszym zakresie eolicznych. Osady akumulacji lodowcowej to gliny zwałowe, w skład których wchodzi słabo wysortowane, przemieszane utwory piaszczyste, żwirowe i ilaste z gładzami i gładzikami. Zajmują niewielkie powierzchnie we wsiach zlokalizowanych poza doliną Nysy Kłodzkiej, tj. w Mroczkowej, Czarnolesie oraz w Makowicach.

Cały pozostały obszar pod względem budowy geologicznej czwartorzędu ma genezę głównie fluwialną i jego ukształtowanie odbyło się na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności wód Nysy Kłodzkiej, zachodzącej najpierw w plejstocenie (złodowacenie Warty – interglacjał emski – złodowacenia bałtyckie), a następnie w holocenie. Pod względem geologicznym i geomorfologicznym, ze względu na okres powstania, wyróżnia się tu trzy zespoły akumulacyjnych tarasów rzecznych:

- taras najwyższy warciański – zajmuje znaczne powierzchnie w Starym Grodkowie,
- taras średni bałtycki – występuje w Pniewach, Brzezinach i Giełczycach,

- nadzalewowe i zalewowe tarasy holocenijskie zlokalizowane są w dolinie Nysy Kłodzkiej w Brzezinach oraz w małych dolinkach cieków płynących we wszystkich miejscowościach.

Poszczególne tarasy zbudowane są z osadów rzecznych o miąższości do kilkunastu metrów.

Taras warciański i bałtycki budują występujące w warstwach, dobrze wysortowane utwory piaszczyste i żwirowe. Na granicy obu tarasów zaznacza się krawędź erozyjna, wzdłuż której w pokrywie geologicznej występują gliny i piaski deluwialne, powstałe przez przemieszczanie piaszczystego i drobniejszego materiału po stoku krawędzi. Krawędź z pokrywającymi ją osadami deluwialnymi obejmuje część obszarów wsi Stary Grodków oraz w Pniewiu. Najbliżej współczesnego koryta Nysy Kłodzkiej oraz w strefach przykorytowych mniejszych cieków występuje zespół tarasów holocenijskich zbudowanych z piasków, żwirów, a w stropowej części również z mad rzecznych. Gdzie niegdzie, na powierzchni tarasu w lokalnych obniżeniach terenu oraz w starorzeczach, występują obszary namulów i namulów torfowych.

Klasycznie wykształcone osady genezy eolicznej w postaci pokryw pyłów lessowych oraz glin lessopodobnych zlokalizowane są jedynie w Starym Grodkowie. Niezależnie jednak od tego, charakterystyczną cechą stropowej części wszystkich warstw utworów powierzchniowych terenu opracowania (z wyjątkiem tarasów zalewowych rzek), jest występowanie pokrywy glin peryglacialnych o grubości od kilkunastu do ponad 100 centymetrów, powstałych najprawdopodobniej w wyniku eolicznej akumulacji drobnego materiału skalnego. Utwory te pod względem właściwości zawartej w nich frakcji pylastej nawiązują do glin lessopodobnych, akumulowanych do innych obszarów Równiny Grodkowskiej.

Wyniki przeprowadzonych dla potrzeb opracowania sond penetracyjnych oraz wyniki wcześniejszych badań geologicznych wskazują, że w strefie do 5 m p.p.t. we wszystkich wsiach występuje nieznaczne zróżnicowanie litologiczne osadów czwartorzędowych, przy czym w Starym Grodkowie, Pniewiu, Brzezinach i Giełczycach w poszczególnych profilach dominują osady rzeczne wysokich tarasów nadzalewowych, zaś w Mroczkowej, Czarnolesie i w Makowicach dominują osady polodowcowe ze znacznym udziałem starszych osadów trzeciorzędowych.

Wyniki wierceń wskazują na występowanie na terenach wszystkich wsi trzech zasadniczych typów warstw osadów czwartorzędowych. Pierwszy tworzą gleby lub antropogeniczne nasypy o miąższości od kilkunastu do kilkudziesięciu centymetrów. Drugi typ reprezentowany w wielu profilach, tworzą grunty spoiste w postaci glin pylastych ze żwirami lub piaskami średnio- i gruboziarnistymi lub żwiry. Charakterystyczną ich cechą

jest mniejszy udział frakcji pylastych, duża miąższość dochodząca najczęściej do kilkunastu metrów i warstwowa budowa wewnętrzna, w skład której wchodzi łącznie piasków i żwirów.⁴

3.1.2 Surowce naturalne

Na terenie gminy Skoroszyce, we wsi Brzeziny utrzymuje się na cele eksploatacyjne istniejące złoża kruszywa naturalnego (piasek, pospółka).

- Złoże Brzeziny udokumentowane zostało w kat. C1 z rozpoznaniami w kat. B zatwierdzone w ilościach:

- Kat. C1 - 1328000 ton
- Kat. B - 4464000 ton

Występujące na terenie gminy nieużytki rolne i poeksploatacyjne wymagają przeprowadzenia prac rekultywacyjnych.⁵

3.1.3 Wody powierzchniowe

Tereny wsi charakteryzują się niewielką gęstością sieci rzecznej. Odwadniane są przez niewielkie lewostronne dopływy Nysy Kłodzkiej: Starą Strugę (wieś Stary Grodków, Pniewie, część wsi Czarnolas), Młynówkę (wieś Mroczkowa, Brzeziny, część wsi Czarnolas), Cielnicę (wsie Makowice oraz Giełczyce), które płyną w kierunku wschodnim lub północno - wschodnim. Gęstość sieci rzecznej jest tu niewielka i wynosi ok. 0,4 - 1,0 km/km². Wododziały zlewni są wyraźnie na wysoczyźnie i zatracają się na tarasach nadzalewowych Nysy Kłodzkiej. Sieć rzeczna ma charakter typowo nizinny o niwalnym reżimie zasilania.

Na terenach wsi nie ma stałego posterunku pomiarów przepływów rzek. Na podstawie danych literaturowych oraz pomiarów własnych można stwierdzić, że przepływ Starej Strugi wynosi w Kobieli 0,08 m³/s, w Kopicach 0,14 m³/s, Skoroszyckiego Potoku (Młynówki) w Skoroszycach 0,06 m³/s, Cielnicy w Prusinowicach 0,2 m³/s.

Stan wód powierzchniowych badany jest dla Cielnicy w Giełczycach, Młynówki w Brzezinach oraz Starej Strugi w Kopicach. Cielnica miała w 2002 r. wody III klasy, o czym zdecydowały głównie częste przekroczenia azotu azotanowego oraz sporadycznie Miana Coli, fosforu ogólnego, zawiesiny i fosforanów. Stara Struga miała w 2002 r. wody III klasy PJW,

⁴ źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków w gminie Skoroszyce, Opole 2003r. str. 7 – 9

⁵ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce, Nysa 1999 r., str. 19

z ponadnormatywnymi wynikami w zakresie azotu azotanowego. Wody stojące reprezentowane są przez niewielkie stawy i zbiorniki często o funkcji przeciwpożarowej.

Najważniejsze tereny zalewowe występują:

- we wschodniej części wsi Brzeziny – część tarasu holocenijskiego Nysy Kłodzkiej, znajdującego się poza zasięgiem niewielkich zalewów, jednak w zasięgu wód powodzi z 1997 r.,
- w północno – wschodniej części wsi Giełczyce – strefa cofki Cielnicy od strony Nysy Kłodzkiej,
- w dolinie Starej Strugi.

Na pozostałych obszarach zagrożenie podtopieniami stwarzają niewielkie cieki. Zagrożenia mogą występować w bardzo krótkich okresach czasu po nawalnych letnich opadach atmosferycznych.⁶

3.1.4 Wody podziemne

Główny poziom wodonośny obszaru prognozy zlokalizowany jest w utworach trzeciorzędu, na terenach doliny Nysy Kłodzkiej zasobne są również wody w czwartorzędzie. Głębiej, w utworach górnej kredy, występują wody szczelinowo – porowe.

Wody czwartorzędowe występują na niemal całym analizowanym obszarze w piaskach i żwirach lodowcowych i rzecznych o miąższości osadów i ich zawodnienie jest znacząca w dolinie Nysy Kłodzkiej, gdzie wynosi średnio od 30 do 40 m³/h. Na obszarze wysoczyzny polodowcowej w Mroczkowej, Czarnolesie i Starym Grodkowie rzadko przekracza 5 m³/h. Wody czwartorzędowe charakteryzują się zwierciadłem swobodnym, lokalnie w dolinach rzek pod pokrywami mad i namułów lekko napiętym.

Zwierciadło wód gruntowych zalega na zróżnicowanej głębokości 0,5 – 1,5 m p.p.t., na wysoczyznach lodowcowych w zależności od konfiguracji rzeźby średnio od 2,0 do 15,0 m p.p.t., na wychodniach łąw miocenijskich zwierciadło wód zalega do 5 m. Stosunkowo częstym zjawiskiem we wszystkich analizowanych wsiach jest występowanie wód zawieszonych w glinach.

W jednym stałym posterunku badania stanu wód podziemnych w Brzezinach maksymalny stan wód z wielolecia wynosił 0,80 m p.p.t., zaś minimalny 0,02 m p.p.t. Średni roczny stan wyniósł 1,88 m najwyższe stany notowane są wiosną po roztopach, najniższe w październiku i listopadzie.

W poszczególnych wsiach, na obszarach zabudowanych lub zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie głębokość zalegania wód na podstawie pomiarów przedstawia się następująco:

⁶ Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków w gminie Skoroszyce, Opole 2003r. str. 14 - 15

- Brzeziny – 1,3 – 1,8 m p.p.t.,
- Giełczyce – 0,6 – 1,7 m p.p.t.,
- Makowice – 0,9 – 13,8 m p.p.t.,
- Czarnolas – 1,3 – 6,2 m p.p.t.,
- Mroczkowa – 1,1 – 5,2 m p.p.t.,
- Stary Grodków – 0,5 – 4,8 m p.p.t.,
- Pniewie – 1,5 – 2,0 m p.p.t.,

Pod względem izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu obszar charakteryzuje się generalnie dobrą izolacją z wyjątkiem dennej części doliny Nysy Kłodzkiej, gdzie izolacja nie występuje (bardzo płytkie zaleganie wód) oraz terenami piaszczystych wzniesień o genezie fluwioglacjalnej (także ostańce wyniesień piasków i żwirów serii Gozdniczy) nie przykrytych glinami peryglacjalnymi (osady o podwyższonej przepuszczalności).

Główny poziom wodonośny terenu opracowania – trzeciorzędowy, występuje na całym obszarze w piaskach i żwirach miocenu. Budowa warstw wodonośnych charakteryzuje się dużą zmiennością w profilu pionowym i poziomym. Jest to związane z występowaniem zróżnicowanej grubości przewarstwień piaszczystych i żwirowych między łożami. Niejednokrotnie warstwy wodonośne mają charakter zamkniętych soczew. Zwierciadło wód poziomu występuje pod ciśnieniem, przepływ wód odbywa się w kierunku wschodnim. Wydajność poziomu trzeciorzędowego jest znaczna i dochodzi do 90 m³/h. Poziom jest izolowany od powierzchni warstwą półprzepuszczalnych glin peryglacjalnych oraz warstwą nieprzepuszczalnych iłów płomienistych rozpoczynających profil trzeciorzędu. Łącznie zabezpieczają one poziom przed zanieczyszczeniem powierzchniowym wód i gleb.

Nie eksploatowany obecnie najgłębszy poziom wodonośny występuje w szczelinowo – porowych piaskowcach i marglach górnej kredy na zróżnicowanej głębokości przekraczającej generalnie 200 m.

Znaczne zasoby wodne głównego poziomu wodonośnego w trzeciorzędzie zadecydowały o wyróżnieniu pod powierzchnią analizowanego obszaru jednego z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski (GZWP 338). Jego charakterystykę przedstawiono poniżej.

Tab.1 Charakterystyka zbiornika wód podziemnych GZWP 338 Paczków – Niemodlin.⁷

Nazwa zbiornika	Subzb. (Tr) Paczków - Niemodlin
Numer	338
Stratygrafia	Tr
Region hydrogeologiczny	PPS (SNWr)
Powierzchnia GZWP (km ²)	735

⁷ źródło: opracowanie na podstawie A.S. Kleczkowskiego red. (1990)

Powierzchnia OWO (km ²)	735
Wiek utworów wodonośnych	Tr – trzeciorzędowe
Typ zbiornika	porowy
Klasa jakości wód	Ic – b nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia
Średnia głębokość ujęć (m)	80 – 150
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tyś m ³ /d)	60

Zbiornik zlokalizowany jest poza zasięgiem terenów zabudowanych Starego Grodkowa, Mroczkowej, Czarnolasu oraz Makowic. Wsie te położone są na obszarze przygranicznym. Wody zbiornika na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2002 w punkcie pomiarowym w Skoroszycach należą do klasy Ia – najwyższej jakości.

W żadnej wsi nie ma ujęć wód podziemnych zaopatrzenia zbiorowego. Wodociągi zbiorowe posiadają wszystkie wsie i są one zasilane z następujących ujęć:

- ujęcie w Skoroszycach obsługujące wszystkie wsie w wyjątkiem Starego Grodkowa,
- ujęcie w Grodkowie obsługujące Stary Grodków.

Na terenach wszystkich wsi nie występują strefy ochrony pośredniej i bezpośredniej ujęć wód wykorzystywanych dla potrzeb lokalnych. Zlewnia Nysy Kłodzkiej jest chroniona ze względu na występujące w Michalicach ujęcie i przerzut wód dla Wrocławia.⁸

3.1.5 Retencja wodna

Na obszarze gminy nie występują zbiorniki retencyjne.

3.1.6 Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne obszaru badań charakteryzują się następującymi parametrami (Klimat 1986, Atlas 1997):

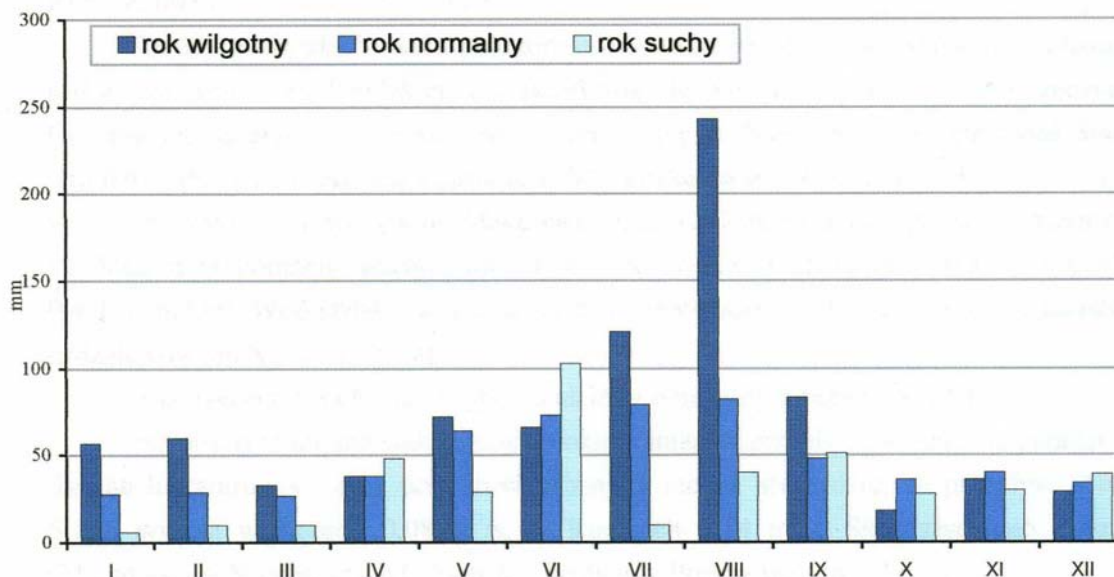
- średnia temperatura roczna – 8,5 °C,
- średnia temperatura stycznia – -1,5 °C,
- średnia temperatura kwietnia – 8,0 °C,
- średnia temperatura czerwca – 18,0 °C,
- średnia temperatura października – 9,0 °C,
- usłonecznienie – 1450 1500 h,
- udział usłonecznienia faktycznego do astronomicznie możliwego – 32 %,
- usłonecznienie w półroczu ciepłym – 1050 1100 h,
- usłonecznienie w półroczu zimnym – do 372,

⁸ źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków w gminie Skoroszyce, Opole 2003r. str. 10 - 12

- roczne sumy promieniowania całkowitego – 3600 – 3700 MJ/m²
- stosunek promieniowania faktycznego do dochodzącego do atmosfery – 41%
- promieniowanie w półroczu ciepłym – 2800 – 2900 - MJ/m²
- promieniowanie w półroczu chłodnym – do 820 MJ/m²
- termiczne pory roku:
 - przedwiośnie – 23 II – 30 III,
 - wiosna – 30 III – 28 IV,
 - przedlecie – 28 IV – 1 VI,
 - lato – 1 VI – 6 IX,
 - polecie – 6 IX – 8 X,
 - jesień – 8 X – 10 X,
 - przedzimie – 10 XI – 17 XII,
 - zima – 17 XII – 23 II,
- średnia długość okresu bezprzymrozkowego – 170 dni
- wilgotność względna – 78 %
- niedosyt wilgotności – 3,6 h Pa
- opady atmosferyczne – 600 mm (575 mm Czarnolas, 660 mm Skoroszyce, Chróścina, Sidzina),
- opady półrocza ciepłego – 400 mm (420 mm Skoroszyce, Chróścina, Sidzina),
- opady półrocza chłodnego – 200 mm (240 mm Skoroszyce, Chróścina, Sidzina),
- maksymalne dobowe sumy opadów z p= 1% - 100 mm,
- średnia liczba dni z opadem gradu od IV do X – 1,0 dnia,
- liczba dni z pokrywą śnieżną – 53 dni,
- średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej – do 12 cm,
- maksymalna grubość pokrywy śnieżnej – 50 cm,
- data zaniku pokrywy śnieżnej – do 30 III,
- średnia roczna liczba dni z mgłą – 50 dni,
- średnia liczba dni z rosą od IV do X – 100 – 120 dni,
- średnia roczna liczba dni z burzą – 20 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru – S – 17 %, W – 16%,
- udział energetycznych prędkości wiatru > 4 – 15 m/s – 25 %,
- udział cisz atmosferycznych – 10 %

Zmienność opadów atmosferycznych na przykładzie posterunku w Czarnolesie przedstawiono na wykresie.

Wykres 1. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych w wieloleciu 1961 – 1991 dla posterunku w Czarnolesie.⁹

Klimat obszaru opracowania należy do łagodnych. Jego łagodność przejawia się niskimi amplitudami temperatur, niezbyt dużą liczbą opadów, długim sezonem wegetacyjnym. Zimy są tu łagodne i stosunkowo krótkie, lata długie i ciepłe. Warunki klimatyczne sprzyjają czynnemu wypoczynkowi.

Teren opracowania charakteryzuje się również bardzo zróżnicowanymi warunkami mikroklimatycznymi, co związane jest ze zróżnicowaniem rzeźby terenu, występowaniem wieloprzestrzennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych. Zróżnicowanie to uwarunkowuje zmienność warunków bioklimatycznych w zakresie insolacji, przewietrzania, produkcji tlenu, uwilgocenia, produkcji ozonu, struktury jonowej, fitoaerozoli i aeroplanktonu.

Najmniej korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi dla budownictwa charakteryzują się doliny rzeczne oraz obniżenia między wzniesieniami. Obszary o najmniej korzystnych warunkach do zabudowy przedstawiono na załącznikach kartograficznych.¹⁰

3.1.7 Gleby

Obszar opracowania charakteryzuje się bardzo zmiennymi warunkami glebowymi we wszystkich wsiach. Jest to związane z występowaniem znacznego zróżnicowania litologicznego utworów skał macierzystych oraz zróżnicowanych warunków wodnych.

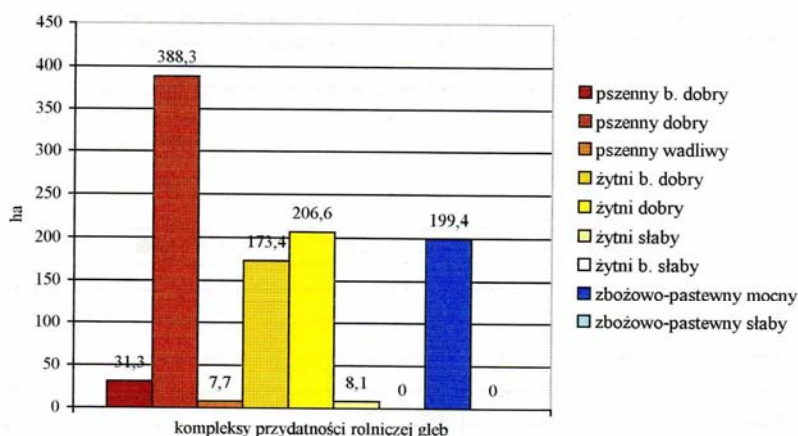
⁹ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 17

¹⁰ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina. Do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, Opole 2002, str. 15-16; oraz Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 16 - 18

Analiza mapy glebowo – rolniczej wskazuje, że poszczególne typy gleb koncentrują się w zależności od położenia w stosunku do głównych rysów rzeźby. Na obszarach wysokich tarasów Nysy Kłodzkiej dominują gleby brunatne właściwie wykształcone na glinach pylastych. Największe ich koncentracje stwierdzono na południe i północ od doliny Starej Strugi w sołectwie Chróścina. Na wyżej położonych obszarach wysoczyzn polodowcowych różnorodność gleb jest większa, niemniej jednak dominację osiągają gleby pseudobielicowe i brunatne, wylugowane i kwaśne, wykształcone na glinach lekkich lub piaskach gliniastych. Bardzo często gleby te występują na południowy zachód od Skoroszyc i Sidziny. Na krawędzi najwyższego, warciańskiego tarasu Nysy Kłodzkiej zdecydowaną dominację w pokrywie glebowej osiągają gleby pseudobielicowe wykształcone na glinach lekkich lub piaskach gliniastych. Obszary z ich dominacją występują we wschodniej części sołectwa Skoroszycy i częściowo Chróścina, w części wschodniej Sidziny. W dolinie Nysy Kłodzkiej jednorodną pokrywą glebową tworzą mady ciężkie głęboko podścielone piaskami i żwirami. W części północno – zachodniej większe płaty w pokrywie tworzą gleby organiczne torfowe i torfowo – mułowe na torfach niskich. W południowo – zachodniej części sołectwa występują głównie lżejsze gleby brunatne właściwe i brunatne kwaśne, te pierwsze na glinach pylastych, te drugie na piaskach gliniastych i glinach lekkich. Lokalnie większe płaty w pokrywie tworzą gleby organiczne torfowe i torfowo – mułowe na torfach niskich.

Zestawienie kompleksów przydatności rolniczej gleby gruntów ornych wszystkich wsi przedstawiono poniżej na wykresach.

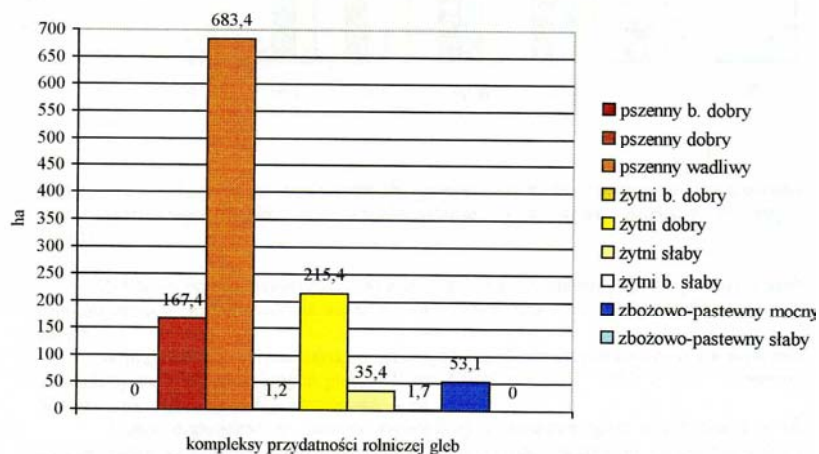
Wykres 2 Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectwa Sidzina.¹¹

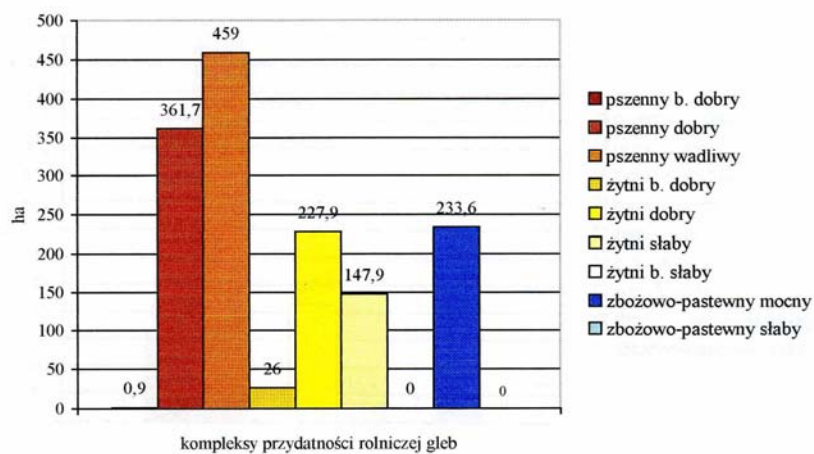
Wykres 3 Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectwa Chróścina.¹²

¹¹ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszycy, Chróścina i Sidzina. Do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, Opole 2002, str. 19

¹² źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszycy, Chróścina i Sidzina. Do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, Opole 2002, str. 19

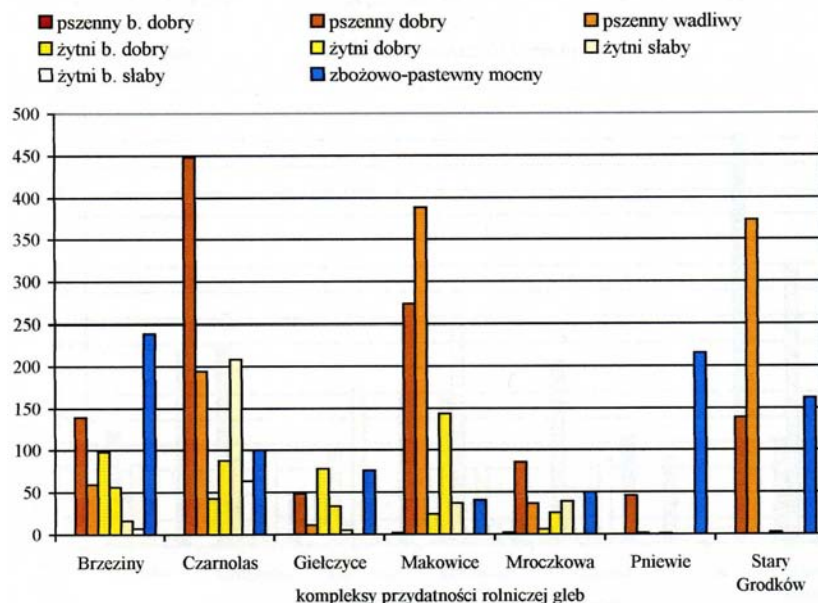
Wykres 4 Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectwa Skoroszyce.¹³

Wykres 4 Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectw Brzeziny, Czarnolas, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków.¹⁴

¹³ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina. Do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, Opole 2002, str. 18

¹⁴ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 20

Największe powierzchnie gleb gruntów ornych dobrych kompleksów przydatności rolnej występują w Czarnolesie, Makowicach oraz Starym Grodkowie. Charakterystyczną cechą wszystkich wsi położonych poza doliną Nysy Kłodzkiej jest bardzo wysoka zmienność gleb. Natomiast charakterystyczną cechą wsi zlokalizowanych w dolinie jest wysoki udział gleb kompleksu zbożowo – pastewnego mocnego.

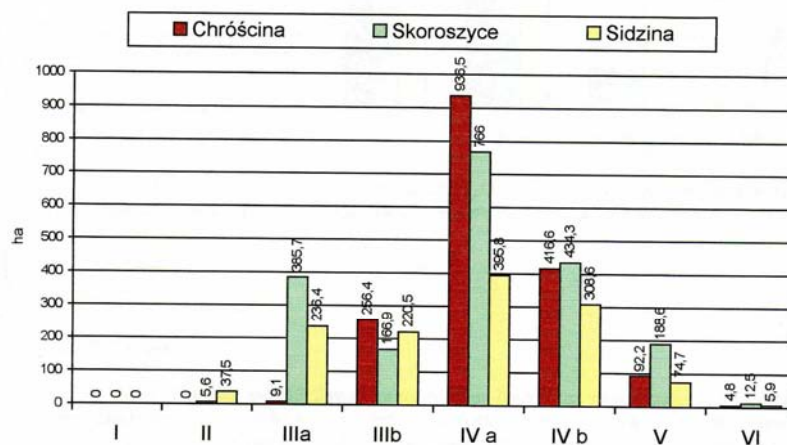
W trwałych użytkach zielonych we wszystkich wsiach dominują użytki średnie.

Analiza informacji przedstawionych na wykresach wskazuje na występowanie bardzo wyraźnego zróżnicowania przestrzennego pokrywy glebowej terenu opracowania. W zróżnicowanej pokrywie najlepsze warunki glebowe do prowadzenia produkcji rolnej występują w Sidzinie.

Klasyfikację gruntów ornych w poszczególnych sołectwach przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 5 Udział klas bonitacyjnych gruntów ornych na terenie Chróściny, Skoroszyca i Sidziny.¹⁵

¹⁵ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina. Do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, Opole 2002, str. 20

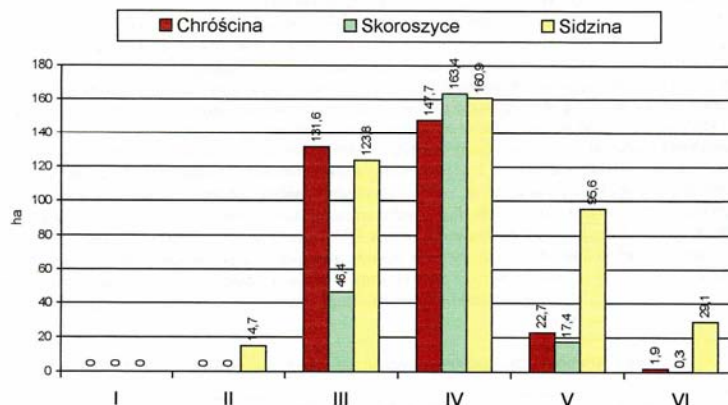
Z danych przedstawionych na wykresie wynika, że najkorzystniejszy odsetek gleb gruntów ornych chronionych ma Sidzina – ok. 39% (Chróścina – ok. 15%, Skoroszyce – ok. 28 %).

W przypadku trwałych użytków zielonych przedstawionych na kolejnym wykresie największy odsetek chronionych gleb klas I – III ma Chróścina – ok. 43%, drugiej kolejności Sidzina – ok. 34% i na końcu Skoroszyce – ok. 20%.

Grunty organiczne w postaci niewielkiej miąższości gleb mułowo – torfowych zlokalizowane są w dnach dolin rzecznych oraz na terenach bezodpływowych niecek na wyższych tarasach Nysy Kłodzkiej. Największy ich zwarty zasięg występuje w północno – zachodniej części sołectwa Sidzina.

Wykres 5 Udział klas bonitacyjnych trwałych użytków zielonych na terenie Chróściny, Skoroszyce i Sidziny.¹⁶

¹⁶ źródło: źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina. Do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, Opole 2002, str. 21

W Skoroszycach w grupie gruntów ornych, występują tylko gleby należące do sześciu kompleksów przydatności rolniczej. Największy udział osiągają gleby kompleksów pszenne go dobrego i pszenne go wadliwego, które łącznie stanowią ponad 50% wszystkich gruntów ornych. W kompleksach żytnich dominuje żytni dobry, mniejszy udział ma słaby, najmniejszy bardzo dobry. Znaczny udział osiągają gleby orne kompleksu zbożowo – pastewnego mocnego, które łącznie stanowią ok. 16% wszystkich gruntów ornych.

W Chróscinie zdecydowanie dominuje kompleks pszenno wadliwy, który stanowi ok. 59% wszystkich gruntów ornych. Ponownie znaczny udział osiąga pszenno dobry. Wśród kompleksów żytnich dominuje żytni dobry, który pod względem zajmowanej powierzchni kilkakrotnie przewyższa powierzchnie wszystkich trzech pozostałych kompleksów żytnich. Kompleks zbożowo – pastewny nie osiąga takiego udziału jak w Skoroszycach, stanowi zaledwie ok. 5% powierzchni gruntów ornych.

W Sidzinie największy udział osiągają gleby kompleksów pszenne go dobrego i bardzo dobrego, które łącznie zajmują ok. 41% wszystkich gruntów ornych. Kompleks pszenno dobry zajmuje tu większy niż w dwu pozostałych sołectwach obszar – ok. 3%. Wśród kompleksów żytnich, w porównaniu do pozostałych sołectw wzrasta udział kompleksu żytniego bardzo dobrego, który niemal dorównuje powierzchniowo dobremu. Większy udział tego kompleksu oraz występowanie większego udziału gleb pszennych bardzo dobrych powoduje, że gleby sołectwa Sidzina charakteryzują się najlepszą przydatnością do produkcji rolnej. Udział kompleksu zbożowo – pastewnego mocnego jest duży (wynosi ok. 20%) i podobny do występującego w Skoroszycach.¹⁷

3.1.8 Lasy

Ekosystemy leśne to potencjalnie podstawowe naturalne zbiorowiska roślinne dla obszaru Zachodniej Opolszczyzny. Ekosystemy zbiorowisk leśnych cechują się wysokim stopniem

¹⁷ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina do MPZP, Opole 2002, str. 17 – 21; oraz Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 19 – 21

różnorodności biologicznej, skomplikowaną siecią zależności międzygatunkowych i przez to wysokimi walorami poznawczymi, ochronnymi i estetycznymi. Wartości użytkowe drzewostanów stały się przyczyną ich gospodarczej, często rabunkowej eksploatacji i dlatego niektóre zbiorowiska leśne należą dziś do zanikających. Dotyczy to głównie lasów łągowych rosnących na tarasach nadrzecznych. Ocenia się, że 95% ich pierwotnej powierzchni zostało zniszczone lub znacząco przekształcone. Także inne typy naturalnych i dobrze zachowanych lasów należą do rzadkości.

Na terenie opracowania w dolinie Nysy Kłodzkiej powinny rozwijać się na niskich tarasach łągi wierzbowo – topolowe. Jednak ze względu na regulację rzeki i jej głębokie wcięcie nie zaobserwowano powierzchni porośniętych przez ten typ zespołu roślinnego. Niewielkie powierzchniowo wiklinowiska i zarośla wierzby pięcio – i trójpręcikowej mają charakter smugowy i nie wykształcają właściwej struktury, tylko częściowo dając możliwości właściwego funkcjonowania zespołów zwierzęcych. W dolinie Starej Strugi w najniższych położeniach rozwijają się jedynie fragmentarycznie zadrzewienia o charakterze łągowym, z dominacją jesionu i olchy czarnej. Łącznie z pozostałymi drzewostanami doliny stanowią jednakże najcenniejszy składnik przyrody badanego terenu. Grądy porastające żyzniejsze obszary doliny Starej Strugi i północnej części sołectwa Chróścina są w znaczący sposób zsynantropizowane i jedynie w niewielu miejscach zachowały się fragmenty starodrzewia. Tylko w takich płatach wykształciło się właściwe runo, w którym występują rzadkie i chronione gatunki, takie jak kopytnik pospolity, czy kokorycz wątła. Na pozostałym obszarze zalesionym, w szczególności w niewielkim kompleksie leśnym między Skoroszycami, a Giełzycami stosowana gospodarka leśna preferująca nasadzenia sosnowe doprowadziła do drastycznych zaburzeń składu gatunkowego drzewostanów i runa leśnego. O fazie grądowej świadczą obecnie przestoje dębów szypułkowatych w wieku powyżej 120 lat. W efekcie wieloletniej gospodarki obecnie przestoje dębów szypułkowych w wieku powyżej 120 lat. W efekcie wieloletniej gospodarki obecne biocenozy leśne są bardzo ubogie. W ich runie dominują różne gatunki jeżyn *Rubus sp.* oraz trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, szczególnie bujnie rozwijające się w partiach nadmiernie prześwietlonych.

Na terenie opracowania nie stwierdzono zbiorowisk leśnych, choć w niektórych obszarach sąsiadują one z zabudowanymi terenami wsi oraz mają wpływ na kształtowanie struktur przyrodniczych i zależności topograficznych, np. w południowo – zachodniej części Starego Grodkowa. W dolinie Starej Strugi, Młynówki i Cielnicy, w najniższych położeniach rozwijają się jedynie fragmentarycznie zadrzewienia o charakterze łągowym z dominacją jesionu, wierzby i olchy czarnej. Zadrzewienia nadrzeczne łącznie z pozostałymi zadrzewieniami doliny, stanowią najcenniejszy składnik przyrody badanego terenu, pomimo wysokiego współczynnika ażurowości. W tym miejscu należy podkreślić konieczność odbudowy zbiorowisk roślinnych o charakterze łągowym wzdłuż wszystkich wód płynących badanego

obszaru, ponieważ ma to fundamentalne znaczenie dla utrzymania jakości tych wód, szczególnie w obszarach zabudowanych wsi, stanowiących odcinki nieciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych, którymi niewątpliwie są wymienione cieki wodne. Zadrzewienia wzdłuż cieków wodnych stanowią naturalną barierę biogeochemiczną dla substancji zanieczyszczających, spływających z sąsiadujących terenów.

Warte zaznaczenia są walory niewielkich drzewostanów o charakterze parkowym w bezpośrednim sąsiedztwie wsi, jak ma to miejsce np. w Sidzinie, Skoroszycach, Chróście i Mroczkowej wokół zabytkowego kościoła. Choć poddane silnej antropopresji i w związku z tym nie w pełni wykształcone, szczególnie w warstwie runa, posiadają one wysoki walor przyrodniczy w porównaniu z wylesionymi i zdegradowanymi przyrodniczo obszarami rolniczymi i z całą pewnością zasługują na zachowanie, tym bardziej, że mają charakter zabytkowych założeń parkowych.

Lasom w Chróście, Skoroszycach i Sidzinie towarzyszą często rozpowszechnione niemal na całym obszarze województwa zespoły zadrzewieniowe, budowane przez takie gatunki drzew i krzewów jak tarnina, głogi, brzoza, jarzębina, ligustr oraz występujące nad rzekami niewielkie fragmenty łożowisk, składających się z wierzb. Należy zwrócić uwagę na potrzebę tworzenia zadrzewień śródpolnych, które zostały mocno zniszczone na badanym terenie, a powinny stanowić funkcję łącznikową z bardziej stabilnymi i lepiej wykształconymi ekosystemami Borów Niemodlińskich i lasów Pogórza Sudeckiego.¹⁸

3.2 WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH

Wielkość i jakość zasobów wodnych na terenie gminy została omówiona w rozdziale 3.1.3, 3.1.4 oraz 3.1.5.

3.3 OCHRONA PRZYRODY

3.3.1 Flora chroniona

Na terenie gminy występuje kilka gatunków prawnie chronionych.:

- Kokorycz wątła – *Corydalis intermedia*
- Lilia złotogłów – *Lilium martagon*
- Krwawnik kichawiec – *Achillea ptarmica*
- Zanokcica murowa – *Asplenium trichomanes*
- Kopytnik pospolity – *Asarum europaeum*
- Pałka wąskolistna – *Typha angustifolia*

¹⁸ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróście i Sidzina do MPZP, Opole 2002, str. 24 – 25; oraz Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 25 – 26

Wśród nich stwierdzono 2 gatunki podlegające całkowitej ochronie.

Można stwierdzić, że na obszarze opracowania ewentualne ostoje florystyczne zlokalizowane będą na terenach zadrzewionych i łąkowych, w dolinach niewielkich cieków, np. Cielicy czy Młynówki. Ale nawet te enklawy wydają się być w wysokim stopniu zdegradowane. Dotyczy to zarówno niewielkich fragmentów wilgotnych łąk w Giełczycach, Brzezinach i Makowicach, jak i okolic stawu w Mroczkowej oraz zadrzewień wszystkich wsi.¹⁹

3.3.2 Fauna chroniona

Bezkręgowce (Ewerterbrata)

Świat zwierząt bezkręgowych, najbogatszy w grupy systematyczne i gatunki jest najmniej rozpoznawalny na analizowanym terenie.

Na obszarze gminy Skoroszyce stwierdzono występowanie czterech gatunków chronionych:

- Motyl – paż królowej *Papilio machano* (pola uprawne na wschód Sidziny)
- Trzmiele *Mombas*
- Chrząszcz Coleoptera
 - biegacz *Carabus*
- ślimak winniczek *Helix pomatia* – w lasach liściastych i parkach.

Kręgowce (Verterbrata)

○ Płazy (Amphibia)

Na terenie gminy stwierdzono siedem gatunków płazów:

- żabę trawną (*Rana temporaria*)
- żabę wodną (*Rana esculenta*)
- żabę jeziorkową (*Rana lessonae*)
- ropuchę szarą (*Bufo bufo*)
- ropuchę zieloną (*Bufo viridis*)
- rzekotkę drzewną (*Hyla arborea*)
- traszkę zwyczajną (*Triturus vulgaris*)

Gady (Reptilia)

Na terenie gminy stwierdzono występowanie pięciu gatunków:

- jaszczurka zwinka (*Lacerna agilis*)
- jaszczurka żyworodna (*Lacerna vivipara*)

¹⁹ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróstina i Sidzina do MPZP, Opole 2002, str. 21 – 22; oraz Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 21 – 23

- padalec (*Anguis fragilis*)
- zaskroniec (*Natrix natrix*)
- żmija zygzakowata (*Vipera Berus*)

Wszystkie gatunki płazów i gadów podlegają w Polsce ochronie gatunkowej.

Ptaki (Aves)

Z wielu gatunków ptaków lęgowych, spotykanych w tej gminie, do najbardziej interesujących zaliczyć należy grupę 23 gatunków:

- perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*)
- bocian biały (*Ciconia ciconia*)
- błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*)
- pustułka (*Falco tinnunculus*)
- przepiórka (*Coturnix coturnix*)
- wodnik (*Rallus aquaticus*)
- kokoszka wodna (*Gallinula chloropus*)
- siweczka rzeczna (*Charadrius dubius*)
- turkawka (*Streptopelia tortur*)
- płomykówka (*Tyto alba*)
- pójdzka (*Athene noctua*)
- zimorodek (*Albedo atthis*)
- lerka (*Lullula arborea*)
- brzegówka (*Riparia riparia*)
- pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*)
- kłaskawka (*Saxicola torquata*)
- świerszczak (*Locustekka naevia*)
- strumieniówka (*Locustella fluviatilis*)
- remiz (*Remiz pendulinus*)
- gąsiorek (*Lanius collurio*)
- dziwonia (*Carpodacus erythrinus*)
- ortolan (*Emberiza hortulana*)
- potrzyszcz (*Miliaria calandra*)

Ptaki przelotne i zimujące

Z gatunków nieco częściej spotykanych, na stawach tych występują m.in.:

- krzyżówka (*Anas platyrhynchos*)
- czernica (*Aythya fuligula*)

- głowienka (*Aythya ferina*)
- łośka (*Fulica atra*)
- czajka (*Vanellus vanellus*)
- kormoran (*Phalacrocorax carbo*)
- czapla siwa (*Ardea cinerea*)
- siewnica (*Pluvialis squatarola*)

Ssaki (Mammalia)

W gminie Skoroszyce stwierdzono występowanie następujących rzadkich i chronionych gatunków ssaków:

- borsuk (*Meles meles*)
- wydra (*Lutra lutra*)
- mopek (*Barbastellus barbastellus*)
- gacek brunatny (*Plecotus auritus*)
- mroczek późny (*Eptesicus serotinus*)
- ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*)
- rzęsorek rzeczny (*Neomys fodiens*)
- zębiełek (*Crocidura suaveolens*)
- badylarka (*Micromys minutus*)
- jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*)
- kret (*Talpa europaea*)
- łasica (*Mustela nivalis*)

Występują również gatunki nietoperzy, z których najczęściej spotykanym jest:

- nietoperz Chiroptera.²⁰

3.3.3 Tereny i obiekty chronione

Ochroną prawną objęte są: pomniki przyrody, zabytkowe parki krajobrazowe.

- Pomniki przyrody objęte szczególną ochroną prawną to:
 - Lipa drobnolistna rosnąca w Mroczkowej nr rej. 26, lat 250, obwód pnia 480 cm, wys. 16 m
 - Dąb szypułkowy rosnący w Chróście nr rej. 354, lat 200, obwód pnia 394 cm, wys. 25 m
 - Dąb szypułkowy rosnący w Chróście nr rej. 355, lat 300, obwód pnia 500 cm, wys. 28 m

²⁰ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Skoroszyce, Chróścina i Sidzina do MPZP, Opole 2002, str. 26 – 31; oraz Opracowanie ekofizjograficzne części gminy Skoroszyce – wsie: Brzeziny, Czarnolas, Giełczyce, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków do MPZP, Opole 2002, str. 26 – 30

- Zabytkowe parki to:

- Park Krajobrazowy we wsi Chróścina – nr rej. Ks. At. I. – 49/81. Park pochodzi z 2 połowy XIX w o powierzchni 3,89 ha. Na terenie parku znajduje się stanowisko archeologiczne – grodzisko średniowieczne z XIV – XV wieku.
- Park Krajobrazowy we wsi Sidzina – nr rej. Ks. At. I. – 50/81. park pochodzi z 2 połowy XIX w o powierzchni 10,98 ha. Na terenie parku znajduje się oficyna dworska.
- Park Krajobrazowy we wsi Skoroszyce - nr rej. Ks. At. I. – 48/81. Park pochodzi z początku połowy XIX wieku o powierzchni 5,6 ha. Park ma założenie naturalistyczne. W części północnej znajduje się staw z naturalną linią brzegową o powierzchni 0,52 ha. Na terenie parku występuje ok. 30 egz. cennych drzew w wieku 80 – 130 lat.

Teren gminy Skoroszyce położony jest częściowo w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 338 (Subzbiornik Paczków – Niemodlin) wymagającego wysokiej ochrony zasobów wodnych.

Teren opracowania znajduje się częściowo w obszarze zagrożenia powodziowego doliny rzeki Nysy Kłodzkiej, dla którego obowiązują przepisy szczególne i odrębne.

3.4 STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

3.4.1 Warunki naturalne

Obszar jest położony na terenach o nieznacznym zróżnicowaniu form pod względem wysokościowym i genetycznym. W szczególności na obecny kształt rzeźby wpłynął proces ostatniego na tym terenie zlodowacenia Odry, a także procesy erozji i akumulacji rzecznej Nysy Kłodzkiej. Największe znaczenie rzeźbotwórcze w zachodniej części miejscowości Skoroszyce i Chróścina miała akumulacja piasków, żwirów i glin zwałowych, zachodząca podczas recesji zlodowacenia Odry. W wyniku akumulacyjnej działalności wód lodowcowych powstały faliste obszary o wysokości bezwzględnej do 215 m n.p.m. i względnej do 5-7 m (lokalnie do 10m).

Centralna i wschodnia część powierzchni zbudowane są z tarasów rzecznych, schodkowo opadających w kierunku wschodnim, ku współczesnej dolinie zalewowej Nysy Kłodzkiej. Najwyższy w systemie taras, który powstał w okresie zlodowacenia Warty sięga wysokości 180-190 m n.p.m. Na nim zlokalizowane zostały Skoroszyce i Chróścina oraz południowo-zachodnie tereny sołectwa Sidzina. Jego powierzchnia jest równinna, lokalnie lekko falista, krawędź jest wyraźna i przebiega południkowo na wschód od drogi Nysa – Grodków w odległości od kilkudziesięciu do kilkuset metrów od szosy. Poniżej, u podstawy krawędzi tarasu warciańskiego, na wysokości ok. 170 m, rozpościera się taras bałtycki. W przeciwieństwie do tarasu wyżej położonego nie ma tak wyraźnej krawędzi na granicy z zespołem tarasów holocenijskich. Różnice wysokości na obszarze opracowania mierzone od najwyższej wzniesionych terenów wysoczyzny polodowcowej do najniższych tarasów Nysy Kłodzkiej wynoszą ok. 50 m.

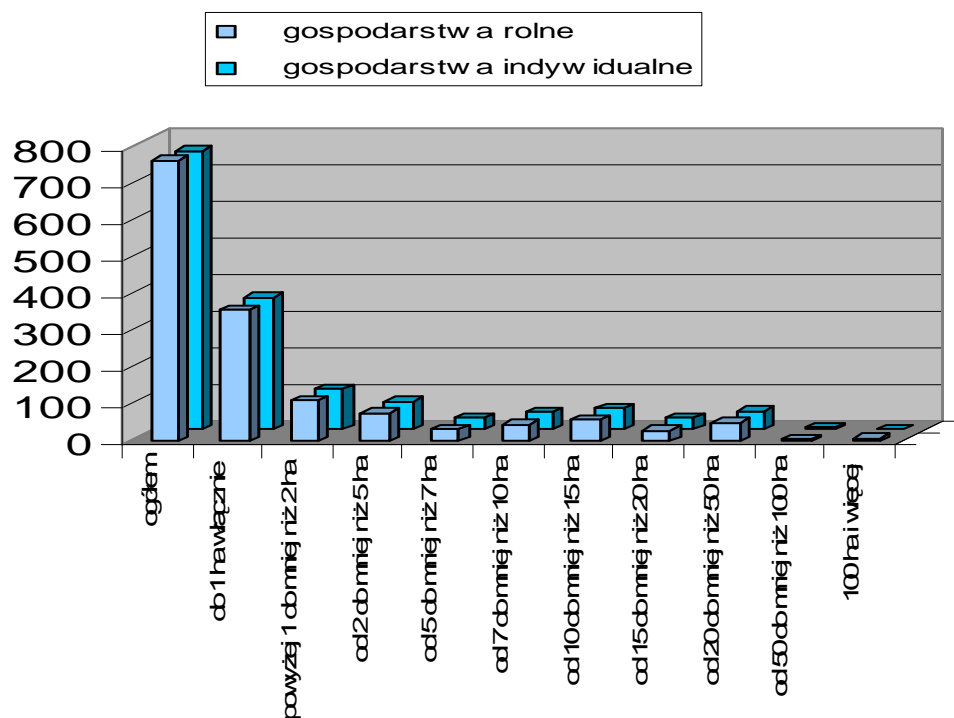
Wśród występujących tu czynnych procesów geomorficznych najważniejszymi są erozja wodna i powietrzna.

3.4.2 Struktura agrarna i liczba gospodarstw

Wg danych na rok 2002 łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 768, natomiast gospodarstw indywidualnych – 762. Ponad 50%, tj. 403, stanowią gospodarstwa powyżej 1 ha.

Tab.2 Gospodarstwa wg rodzaju i grup obszarowych użytków rolnych

	gospodarstwa rolne	gospodarstwa indywidualne
ogółem	768	762
do 1 ha włącznie	359	359
powyżej 1 do mniej niż 2 ha	109	109
od 2 do mniej niż 5 ha	76	76
od 5 do mniej niż 7 ha	31	31
od 7 do mniej niż 10 ha	45	45
od 10 do mniej niż 15 ha	56	56
od 15 do mniej niż 20 ha	29	29
od 20 do mniej niż 50 ha	50	50
od 50 do mniej niż 100 ha	5	5
100 ha i więcej	8	0

3.4.3 Produkcja roślinna

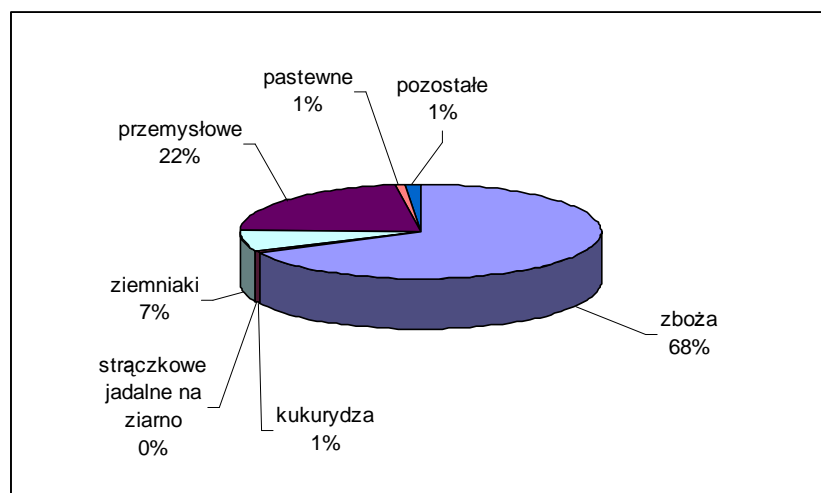
W produkcji roślinnej dominujące znaczenie ma uprawa zbóż, które stanowią 68% ogółu upraw (łącznie z kukurydzą 69%). Zwraca uwagę stosunkowo duży udział upraw roślin przemysłowych (22%).

Szczegółową strukturę zasiewów zawiera tab.2 z diagramem kołowym.

Tab.3 Powierzchnia zasiewów poszczególnych upraw w gosp. indywidualnych²¹

wyszczególnienie	ogółem	zboża	kukurydza	strączkowe jadalne na ziarno	ziemniaki	przemysłowe	pastewne	pozostałe
powierzchnia w ha	3830	2589	24	1	279	850	37	50

²¹ źródło: Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 30

3.4.4 Produkcja zwierzęca

Stan inwentarza we wszystkich gospodarstwach kształtował się w 1996 r. na następującym poziomie w sztukach fizycznych (SF):

Rodzaj inwentarza	Sztuk fiz. ogółem	w tym: w sektorze gosp. indyw.	w sektorze gosp. publicznych
Bydło	2139	1309	830
w tym: krowy	842	481	361
trzoda chlewna	7264	5139	2125
owce	454	24	430
konie	17	17	0
kozy	36	36	0
drób	14401	14401	0
w tym kury	11363	11363	0

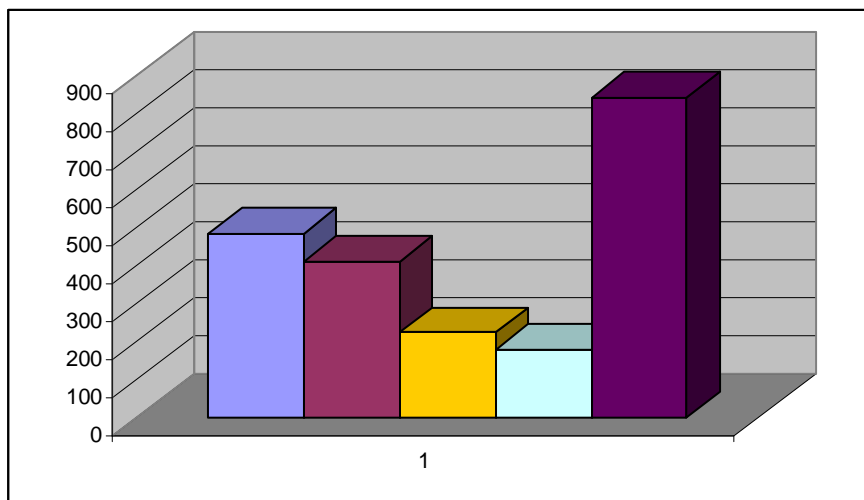
Wskaźniki produkcyjne wynikające z obsady zwierząt na 100 ha użytków rolnych kształtowały się dla gospodarki całkowitej oraz w sektorach indywidualnym na następującym poziomie :

Rodzaj inwentarza	Sztuk fiz. ogółem na 100 ha UR	w tym: w sektorze gosp. indyw.	w sektorze gosp. publicznych
bydło	21,4	29,6	14,9
w tym: krowy	8,4	10,9	6,5
trzoda chlewna	72,7	116,2	38,2
konie	0,2	0,4	0

Pogłowie bydła, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt zawierają tabele R37÷R43.

Tab.4 Pogłowie bydła w gminach²²

wyszczególnienie	ogółem	Cielęta poniżej 6 m-cy			Jałówki i byczki od 6 m-cy do 1 roku			Jałówki 1-roczone i starsze	buhaje, bukаты, inne	krowy
		razem	byczki	jałówki	razem	byczki	jałówki			
sztuk	2139	484	289	195	410	233	177	224	179	842

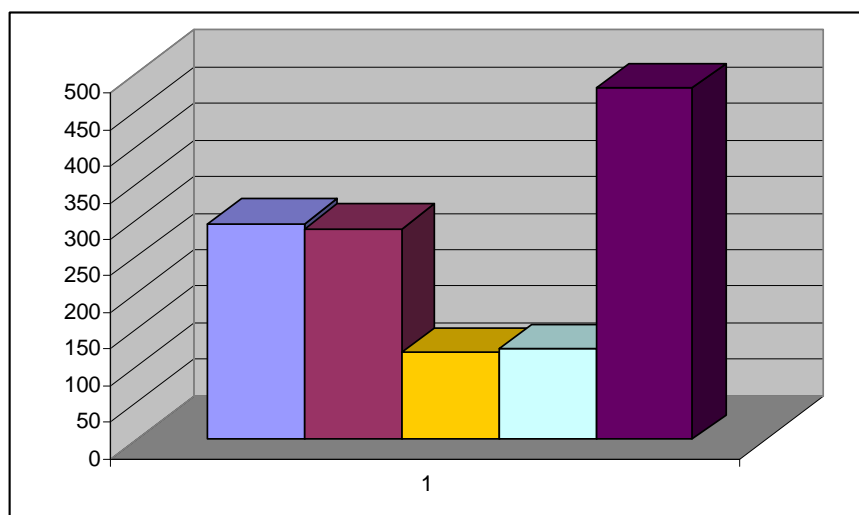

Tab.5 Pogłowie bydła w indywidualnych gospodarstwach²³

wyszczególnienie	ogółem	Cielęta poniżej 6 m-cy			Jałówki i byczki od 6 m-cy do 1 roku			Jałówki 1-roczone i starsze	buhaje, bukаты, inne	krowy
		razem	byczki	jałówki	razem	byczki	jałówki			
sztuk	1309	296	180	116	289	164	125	119	124	481

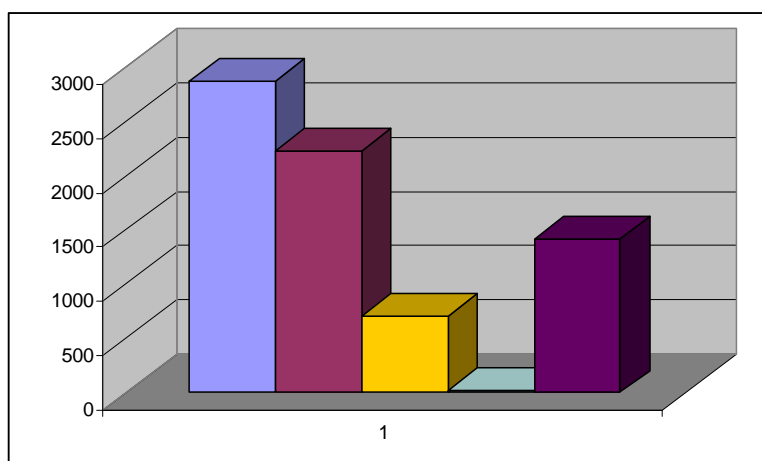
²² Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 31

²³ Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 31

Tab.6 Pogłowie trzody chlewnej w gminie²⁴

Wyszczególnienie	ogółem	prosięta poniżej 3 m-cy		warchlaki od 3 do 6 m-cy		Lochy na chów 6 m-cznych i starsze			knury i knurki hodowlane powyżej 1 roku	Tuczniki, bekony o inne
		razem	w tym o masie ciała do 20 kg	razem	w tym o masie ciała do 50 kg	razem	w tym prośne	w tym nieprośne		
sztuk	7264	2883	1688	2231	1196	704	438	266	27	1419

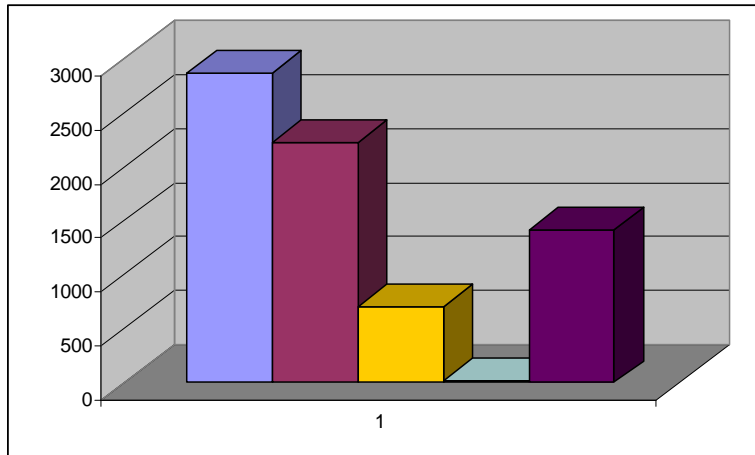
Tab.7 Pogłowie trzody chlewnej w indywidualnych gospodarstwach²⁵

Wyszczególnienie	ogółem	prosięta poniżej 3 m-cy		warchlaki od 3 do 6 m-cy		Lochy na chów 6 m-cznych i starsze			knury i knurki hodowlane powyżej 1 roku	Tuczniki, bekony o inne
		razem	w tym o masie	razem	w tym o masie	razem	w tym prośne	w tym nieprośne		

²⁴ Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 31

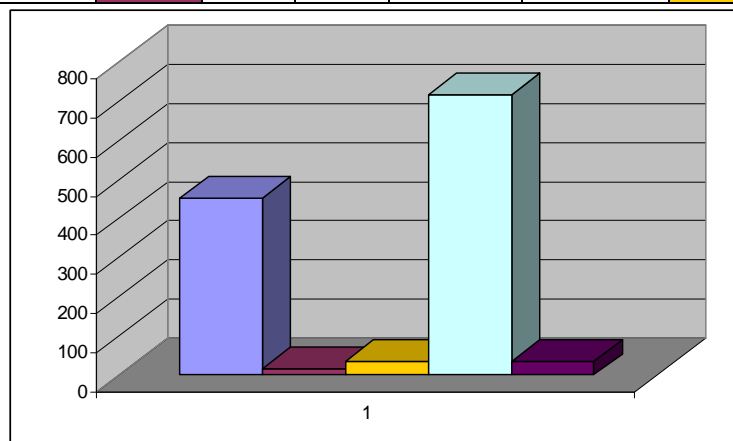
²⁵ Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 31

			ciała do 20 kg		ciała do 50 kg					
sztuk	5191	2054	952	1674	770	450	277	173	10	1003

Tab.8 Pogłowie pozostałych zwierząt w gminie * ²⁶

Wyszczególnienie	owce		konie					kozy		króliki	zwierzęta futerkowe
			ogółem	w tym 3 letnie i starsze			konie wykorzystywane jako siła pociągowa	ogółem	w tym kozy - samice 1 roczne i starsze		
	ogółem	razem		kłaczce	pozostałe						
sztuk	454	428	17	11	9	2	6	36	17	720	36

* w gospodarstwach indywidualnych 24 owce ogółem, w tym 11 macierek, pozostałe zwierzęta tylko w gospodarstwach indywidualnych.

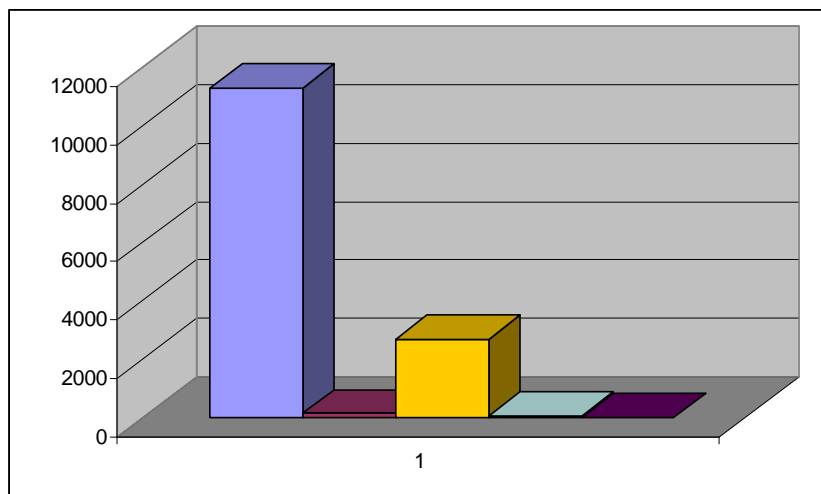
Tab.9 Pogłowie drobiu 6-miesięcznego i starszego wg gatunków w gospodarstwach indywidualnych²⁷

wyszczególnienie	ogółem	z tego					
		kury		gęsi	kaczki	indyki	drób pozostały
		razem	w tym				

²⁶ Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 31

²⁷ Uwarunkowania – diagnoza stanu gminy, str. 31

			nośki				
sztuk	14401	11363	8853	181	2742	83	32

3.4.5 Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej został omówiony w rozdziale 3.1.8

3.4.6 Wielkość i jakość zasobów wodnych

Stan zasobów wodnych wód powierzchniowych i podziemnych opisano szczegółowo w rozdziale 3.1.3 i 3.1.4 oraz 13.2.1.

4 STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga (zgodnie z art. 36 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r):

1. prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
2. wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
3. prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
4. prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
5. prowadzenie badań archeologicznych;
6. przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;

7. trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
8. dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
9. zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
10. umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
11. podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
12. poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

2. Na polskich obszarach morskich pozwolenie na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 12, wydaje dyrektor urzędu morskiego w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, właściwym dla miejsca siedziby urzędu morskiego.

3. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1, mogą określać warunki, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

4. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

5. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1, wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

6. Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

7. Pozwolenie na prowadzenie badań konserwatorskich i architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru albo badań archeologicznych lub poszukiwań ukrytych bądź

porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, wydaje się również na wniosek osób fizycznych albo jednostek organizacyjnych, zamierzających prowadzić te badania lub poszukiwania. W przypadku nie uzyskania zgody właściciela lub posiadacza nieruchomości na przeprowadzenie tych badań lub poszukiwań przepisy art. 30 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

8. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

Gmina objęta jest następującymi strefami ochrony konserwatorskiej:

- Strefa „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- Strefa „B”- ochrony konserwatorskiej,
- Strefa „K” – ochrony krajobrazu kulturowego,
- Strefa „OW” – obserwacji archeologicznej,

Poniżej przedstawiono wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie opracowania. Na obszarze gminy prowadzone są nadal badania archeologiczne i wykaz ten może być uzupełniany o nowoodkryte stanowiska archeologiczne.

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH DLA GMINY SKOROSZYCE						
Miejscowość	Gmina	Nr stanowiska	Typ stanowiska	Chronologia	Nr rejestru zabytków	Lokalizacja
Makowice	Skoroszyce	1	punkt osadniczy	XIV-XV w.	-	dz. 162, 163,164
Sidzina	Skoroszyce	4	osada - prac. Hutnicza	późny okres wpl. rzymskich	-	dz. 691/1
Sidzina	Skoroszyce	5	śląd osadnictwa	pradzieje	-	dz. 691/1
Sidzina	Skoroszyce	6	punk osadniczy	XIV-XV w.	-	dz. 735/1
Sidzina	Skoroszyce	7	osada - prac. Hutnicza	XIV-XV w.	-	dz.45/1
Sidzina	Skoroszyce	8	punkt osadniczy	druga poł. XIII – XIV w.	-	dz. 2/1
Sidzina	Skoroszyce	1	grodzisko	okres późnośredniowieczny	-	park, na północny-zachód od majątku
Sidzina	Skoroszyce	3	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-	dz. 691/1
Stary Grodków	Skoroszyce	2	punkt osadniczy	-	-	-
Pniewie	Skoroszyce	1	śląd osadnictwa	średniowiecze	-	-
Pniewie	Skoroszyce	2	grodzisko domniemane	-	-	-

Pniewie	Skoroszyce	3	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-	-
Brzeziny	Skoroszyce	1	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-	dz. 189
Chróścina	Skoroszyce	-	grodzisko	okres późnośredniowieczny	A-600/81	dz. 10/2, park
Mroczkowa	Skoroszyce	1	punkt osadniczy	-	-	dz. 107

4.1. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH WSI I PRZYSIÓŁKÓW POD KĄTEM DANYCH HISTORYCZNYCH, UKŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH I STREF OCHRONY

4.1.1. BRZEZINY

Wieś położona jest we wschodniej części gminy Skoroszyce. Przez jej teren przepływa niewielka rzeczka Młynówka.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	Kościół filialny p. w. św. Marcina XVI/XVII	1142/66

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

Lp.	Określenie obiektu
1.	Ogrodzenie kościoła z bramką XVIIw. 1682
2.	Kaplica cmentarna przy murze mur XIXw.

c) Objęte ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
2.	Kapliczka przy domu nr 32 mur. ok. 1850
3.	Kapliczka przy domu nr 58 mur. 1900
4.	Szkoła podstawowa ok. 1930
5.	Obora przy domu nr 2 mur XIX
6.	Dom nr 6 ok. 1915
7.	Dom nr 12 XIX w.
8.	Dom nr 13 ok. 1860

9.	Dom nr 15 ok. 1915 Bud. gospodarczy przy domu nr 15 ok. 1910
10.	Dom nr 18 XIX w.
11.	Dom nr 19 XIX w.
12.	Dom nr 20 XIX w.
13.	Dom nr 21
14.	Dom nr 23 ok. 1850
15.	Dom nr 27 ok. 1840
16.	Dom nr 30 ok. 1850
17.	Dom nr 32 ok.
18.	Dom nr 35a k. XIX w.
19.	Dom nr 37 k. XIX w.
20.	Dom nr 46 k. XIX w. mur.
21.	Dom nr 49 XIX w.
22.	Dom nr 57 XIX w. mur.
23.	Dom przy domu nr 51 XIX w.
24.	Dom nr 59 ok. 1900
25.	Dom nr 60 XIX w.
26.	Dom nr 64 XIX w.
27.	Bud. gospodarczy przy domu nr 38 mur. 1910
28.	Dom nr 71b ok. 1850
29.	Dom nr 75 mur. XIX w.
30.	Dom nr 78 k. XIX w.
31.	Dom nr 81 ok. 1850
32.	Dom nr 82b k. XIX w.
33.	Dom nr 84 k. XIX w.
34.	Dom nr 87 ok. 1938
35.	Trafostacja mur. ok. 1930
	Numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmiany.

4.1.2. CHRÓSCINA

Wieś położona jest w centralnej części gminy Skoroszyce, zaraz obok miejscowości gminnej. Jako jedna największych w całej gminie stanowi ważniejszy ośrodek rozwoju usług i handlu. Przez jej teren przebiega linia kolejowa. Chróscina, jako jedyna, posiada stację kolejową, obsługującą ruch pasażerski i towarowy.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie wieloulicówki z zabudową zróżnicowaną, ale z przewagą zabudowy zagrodowej.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

	Nazwa zabytku w wojewódzkim rejestrze zabytków	Nr rejestru
1.	Kościół parafialny p.w. Michała Archanioła XV/XVI w.	1143/66
2.	park krajobrazowy w zespole dworskim	49/81
3.	grodzisko późnośredniowieczne w parku (dz.10/2)	A-600/81
	Zabytki ujęte w ewidencji WOSOZ w Opolu	
4.	wieża 1820, odbud. 1946r	
5.	pozostałości ogrodzenia XV i XVI w	
6.	kapliczka „ przy domu ul. Dolna 3 ,ok. 1900r	
7.	kapliczka ul. Ogrodowa 54, ok. 1850r	
8.	kapliczka ul. Ogrodowa 57 ok. 1900 r	
9.	ruiny dworu	
10.	spichlerz ul. Ogrodowa 88a	
11.	szkoła ul. Dolna 2	
12.	komenda Policji, ul. Ogrodowa 42 ok. 1920r	
13.	stacja PKP, mur ok. 1900r	
14.	dom dróżnika PKP ul. Kolejowa 12 ok. 1900r	
15.	magazyn ul. Ogrodowa 41	
16.	trafostacja ul. Ogrodowa , ok. 1930r	
17.	stodoły: -ul. Ogrodowa 88a -ul. Kruszyńska 13 -ul. Kruszyńska 27	
18.	domy: -ul. Ogrodowa 7 - poczta -ul. Ogrodowa 9 -ul. Ogrodowa 29 -ul. Ogrodowa 30 -ul. Ogrodowa 31 -ul. Ogrodowa 35 -ul. Ogrodowa 41 -ul. Ogrodowa 43 -ul. Ogrodowa 19 -ul. Ogrodowa 23 -ul. Ogrodowa 27 -ul. Ogrodowa 54 -ul. Ogrodowa 55 -ul. Ogrodowa 59 -ul. Ogrodowa 65 -ul. Ogrodowa 69b -ul. Ogrodowa 78-80 -ul. Ogrodowa 66 -ul. Ogrodowa 88a -ul. Ogrodowa 88d -ul. Dolna 11 -ul. Dolna 21 -ul. Dolna 20 -ul. Drzewna 1 ok. 1930r	

<ul style="list-style-type: none"> -ul. Kolejowa 1 -ul. Kolejowa 2 ok. 1920r -ul. Kolejowa 3 -ul. Kolejowa 6 ok. 1935r -ul. Kruszyńska 1 -ul. Kruszyńska 2 -ul. Kruszyńska 3 -ul. Kruszyńska 9 -ul. Kruszyńska 11 -ul. Kruszyńska 13 -ul. Kruszyńska 17 -ul. Kruszyńska 20 -ul. Kruszyńska 24 -ul. Kruszyńska 33 -ul. Kruszyńska 35 -ul. Leśna 1 -ul. Mała 6 -ul. Mała 10 -ul. Parkowa 2 -ul. Parkowa 4 -ul. Polna 2 -ul. Stara 1 -ul. Stara 3 -ul. Stara 5 -ul. Stara 6 -ul. Stara 10 	
--	--

4.1.3. CZARNOLAS

Wieś położona jest w zachodniej części gminy Skoroszyce w pobliżu lasów

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

b) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	Brak obiektów wpisanych do rejestru	

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Kościół p. w. MB Częstochowskiej mur. 1890
2.	Ogrodzenie kościoła mur. XIV/XV w.
3.	Kaplica - dzwonnica k. XIX

- c) Objęte ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Kaplica cmentarna przy kościele mur. ok. 1900
2.	Kapliczka na przeciw domu nr 76 ok. 1900
3.	Kapliczka przy domu nr 51 XIX w.
4.	Kapliczka przy domu nr 94 XIX w.
5.	Kapliczka przy domu nr 99 XIX w.
6.	Kapliczka na przeciw domu nr 101
7.	Bud. byłej szkoły podstawowej nr 35 mur. 1909
8.	Dom nr 1 XIX w.
9.	Dom nr 2 k. XIX w.
10.	Dom nr 10 XIX w.
11.	Dom nr 17 XIX w. Stodoła przy domu nr 17 ok. 1850
12.	Dom nr 18 XIX w.
13.	Dom nr 19 XIX w. Stodoła przy domu nr 19 XIX w.
14.	Dom nr 44 ok. 1850
15.	Dom nr 49 ok. 1850
16.	Dom nr 50 ok. 1850
17.	Dom nr 58 ok. 1860
18.	Dom nr 76 ok. 1850
19.	Dom nr 77 ok. 1850
20.	Dom nr 81 ok. 1890
21.	Dom nr 83 k. XIX w. Stodoła przy domu nr 83 ok. 1850
22.	Dom nr 86 ok. 1850
23.	Dom nr 87 ok. 1850
24.	Dom nr 89 XIX w.
25.	Dom nr 90 ok. 1850 Stodoła przy domu nr 90 ok. 1850 Bud. gospodarczy przy domu nr 90 ok. 1910
26.	Dom nr 95 ok. 1850
27.	Dom nr 96 ok. 1850
28.	Dom nr 99 ok. 1850
29.	Stodoła przy domu nr 101

30.	Dom nr 104 XIX w.
31.	Stodoła przy domu nr 109 ok. 1850
32.	Trafostacja mur. 1930
	Numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmiany.

4.1.4. GIEŁCZYCE

Wieś położona jest we wschodniej części gminy Skoroszyce w pobliżu miejscowości Sidzina.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	brak obiektów ujętych w rejestrze	

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	brak wniosków

c) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Kaplica p. w. MB Różańcowej mur. pocz. XX w.
2.	Dom nr 42 świetlica wiejska mur. poł. XIX w.
3.	Dom nr 7 1850
4.	Dom nr 10 ok. 1850
5.	Dom nr 1 mur. XIX w.
6.	Dom nr 16 ok. 1850
7.	Dom nr 18 ok. 1925
8.	Stodoła przy domu nr 27 ok. 1915
9.	Stodoła przy domu nr 33 mur. k. XIX w.
	Numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmiany.

4.1.5. MAKOWICE

Wieś położona jest w południowej części gminy Skoroszyce. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 401, a także linia kolejowa.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	Kościół p. w. św. Andrzeja Apostoła wraz z otoczeniem w granicach ogrodzenia – 1450 r.	33/2004

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

Lp.	Określenie obiektu
1.	Kościół parafialny p. w. św Andrzeja mur. XV/XVIII 1892 (transept i nowe prezbiterium)
2.	Mur wokół kościoła k. XVIII ok. 1890
3.	Cmentarz przy kościele k. XVIII

c) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Kapliczka przy murze cmentarza 1900
2.	Kapliczka przy domu nr 93 XIX w.
3.	Kapliczka przy domu nr 131 mur. ok. 1920 Dom Zakonny ob. Dom Nauczyciela nr 131 (1915)
4.	Plebania nr 30 k. XIX w. Bud. gospodarczy przy plebani k. XIX w.
5.	Szkoła podstawowa mur. ok. 1925
6.	Przedszkole nr 35 ok. 1925
7.	Zajazd "Pod Wilkiem" ok. 1900 Ruina bud. gospodarczego przy zajęździe ok. 1850 Bud. gospodarczy przy zajęździe XIX w.
8.	Dom nr 2 ok. 1915
9.	Dom nr 4 ok. 1910
10.	Dom nr 17 1850
11.	Obora przy domu 19 XIV
12.	Dom nr 24 ok. 1840
13.	Dom nr 25 ok. 1900
14.	Dom nr 38 1936
15.	Dom nr 48 ok. 1880
16.	Stodoła przy domach 53 - 59

17.	Dom nr 57 ćw. XIX w. Dom nr 58 k. XIX w.
18.	Dom nr 64 ćw. XIX w. Stodoła przy domach 63 , 64 XIX w.
19.	Dom nr 68 XIX w.
20.	Dom nr 85 ćw. XIX w.
21.	Dom nr 88 ćw. XIX w.
22.	Dom nr 89 ćw. XIX w.
23.	Dom nr 91 ok. 1860/1910
24.	Dom nr 92 ok. 1850 XX w.
25.	Dom nr 94 ok. 1925 mur. Dom nr 95 mur. XIX w. Stodoła przy domach nr 94 , 95 (1870)
26.	Dom nr 98 mur. ćw. XIX w.
27.	Stodoła przy domu nr 106
28.	Obora przy domu nr 113 ok. 1900 Stodoła przy domu nr 113 ok. 1850
29.	Dom nr 115 ok. 1925
30.	Dom nr 116 ok. 1920
31.	Dom nr 124 mur. XIX w.– ok. 1900r
32.	Dom nr 129 mur . pocz XX w. Dom przy domu nr 129 mur. XIX w.
33.	Dom przy domu nr 130 ok. 1930 XX w.
34.	Trafostacja koło domu nr 115 ok. 1925
	Numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmian.

4.1.6. MROCZKOWA

Wieś położona jest w zachodniej części gminy Skoroszyce poniżej miejscowości gminnej.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	brak obiektów wpisanych do rejestru	

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

Lp.	Nazwa i adres obiektu
-----	-----------------------

1.	Kościół odpustowy p. w. NMP Wspomożycielki mur. 1824 - k. XIX w.
2.	Aleja z zespołem kapliczek przed kościołem odpustowym ok. 1825 - 1915
3.	Bramka w ogrodzeniu kościoła mur. 1825/1915
4.	Cmentarz ok. 1825 - XX w.
5.	Bramka na cmentarz mur. ok. 1825

- c) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Kapliczka przy drodze do Skoroszyc mur. pocz. XX w.
2.	Kapliczka przy domu nr 21 mur. ok. 1870
3.	Dwór mur. 2 ćw. XIX w.
4.	Brama wjazdowa do zespołu dworskiego mur. ok. 1900
5.	Oficyna w zespole dworskim nr 29 mur. k. XIX w.
6.	Budynek gosp. w zespole dworskim mur. XIX Budynek gosp. w obejściu domu nr 35 w zespole dworskim mur. 1900
7.	Stodoła w zespole dworskim przy domu nr 35 ok. 1860
8.	Świetlica i sklep dom nr 6 mur.
9.	Dom nr 7 mur. 1877 Dom nr 14 XIX w. Dom nr 21 mur. XIX w. Dom nr 29 mur. XIX w. Dom nr 30 mur. XIX w. Dom przy domu nr 30 mur. 2 ćw. XIX w.
10.	Trafostacja przy domu nr 20 mur. ok. 1930
	Numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmiany.

4.1.7. PNIEWIE

Wieś położona jest w środkowo-wschodniej części gminy Skoroszyce.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

- a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	Ruina kościoła p. w. św. Józefa XV w.	945/65

- b) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Mur zachowany fragmentarycznie wokół terenu pokościelnego mur. 1 poł. XV w .
2.	Kapliczka poł. XIX w.
3.	Kapliczka mur. k. XIX w.
4.	Kapliczka przy nr3 mur. 1900
5.	Dom nr 2 mur. ćw. XIX w.
6.	Dom nr 4 ok. 1850
7.	Dom nr 5 ćw. XIX w.
8.	Dom nr 6 opuszczony 1850
9.	Dom nr 8 ok. 1850
10.	Dom nr 10 XIX w.
11.	Stodoła przy domu nr 12
12.	Dom nr 15 ok. 1925
13.	Dom przy domu nr 16 XIX w.
14.	Dom nr 19 k. XIX w.
15.	Dom przy domu nr 19 ćw. XIX w.
16.	Dom nr 21 1825 Bramka przy domu nr 21 k. XIX w.
17.	Dom nr 25 ok. 1850 Kurnik , gołębnik przy nr 25 ok. 1925
18.	Dom nr 26 ok. 1840
19.	Dom nr 33 XIX w.
20.	Dom nr 36 ok. 1850/1992
21.	Dom nr 37 ok. 1920
22.	Dom przy domu nr 39 XIX w.
23.	Trafostacja przy nr 25 mur. ok. 1930
	Numeracja budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmian.

4.1.8. SIDZINA

Wieś położona w południowo-wschodniej części gminy. Przez jej teren przebiega droga krajowa nr 404.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie wieloulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

- a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Nazwa zabytku w wojewódzkim rejestrze zabytków	nr rej.
1.	kościół parafialny p.w św. Piotra i Pawła, mur XIVw, 1651,1824r	1155/66
2.	Park krajobrazowy w zespole dworskim - II poł. XIX w.	50/81
3.	Baszta obronna w zespole dworskim XVI-XVII w.	1886/67
4.	Oficyna dworska, mur w zespole dworskim - pocz. XIX w.	1878/67
	Zabytki ujęte w ewidencji WOSOZ w Opolu	
5.	ogrodzenie XVIw , mur	
6.	plebania ok. 1830 mur, ul. Radziechowska 25	
7.	budynek gospodarczy przy plebani, mur XIX, XXw	
8.	kapliczka, ul. Elsnera mur, ok. 1800	
9.	kapliczka ul. Polna, mur, ok. 1900r	
10.	kapliczka ul. Radziechowska przy nr 47, mur ok. 1800, 1992r	
11.	Kościół odpustowy p.w. św. Krzyża "w parku", mur 2 poł.XIXw.	
12.	Szkoła podstawowa, mur, 1935	
13.	Przedszkole	
14.	Dom Ludowy	
15.	Dom – poczta	
16.	Remiza	
17.	Trafostacja	
18.	Stodoły: -ul. Polna 2 -ul. Radziechowska 2 -ul. Radziechowska 8	
19.	Domy: ul. Elsnera 4, 8, 14 ul. Grodkowska 7, 16 ul. Nyska 1 ul. Ogrodowa 1 ul. Opolska 4, 5, 7, 13, 15 ul. Powstańców 17 ul. Polna 16 ul. Powstańców 1, 2, 5, 9,18, 19, 22, 24, ul. Radziechowska 2, 10, 13, 19, 23, 28, 39, 40, 42, 47 ul. Radziechowska 46 , 51, 57, 59, 63, 65	
	Stanowiska archeologiczne: st. Nr 4, dz. grunt. Nr 691/1 st. Nr 5, dz. grunt. Nr 691/1 st. Nr 6, dz. grunt. Nr 735/1 st. Nr 7, dz. grunt. Nr 45/1 st. Nr 8, dz. grunt. Nr 2/1 st. Nr 1 – grodzisko w parku st. Nr 3 – obozowisko z epoki kamienia (dz.727,728)	

4.1.9. SKOROSZYCE

Miejscowość gminna usytuowana w centralnej części. Jako najważniejsza w całej gminie stanowi ważniejszy ośrodek rozwoju usług i handlu. Przez jej teren przebiega linia kolejowa.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie wieloulicówki z zabudową zróżnicowaną, ale z przewagą zabudowy zagrodowej.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Nazwa zabytku w wojewódzkim rejestrze zabytków	Nr rejestru
1	kościół p.w św. Jadwigi XIV, XVIIw	1056/65
2	park - pocz. XIX w.	48/81
3	cmentarz parafialny wraz z gotyckim kościołem, nagrobkami i trzema kapliczkami – XIX, XX w.	280/90
	Zabytki ujęte w ewidencji WOSOZ w Opolu	
3	dzwonnica mur, 1911	
4	zespół kapliczek przy murze wokół kościoła	
5	kapliczka ul. Górna	
6	kapliczka, ul. Łąkowa	
7	kapliczki, ul. Powstańców nr 6, nr 11, nr 30	
8	kapliczka, ul. Pola 17	
9	plebania XIXw., bramka przy plebani, stodoła ok. 1825r	
10	dwór XXw	
11	cmentarz przykościelny sprzed 1945 roku	
12	świątlica	
13	przedszkole ok. 1920r	
14	remiza drewniana ok. 1920	
15	trafostacja	
16	zakład mleczarski	
17	wiadukt	
18	stodoły: -ul. Dolna 9 -ul. Dolna 17 -ul. Nyska 8 -ul. Wolności 9 -ul. Wolności 19 domy: -ul. Dolna 7 -ul. Dolna 11 -ul. Dolna 19 -ul. Dolna 29 -ul. Nyska 6 -ul. Parkowa2 -ul. Polna 3 -ul. Górna 1 -ul. Górna3 -ul. Górna 10 -ul. Górna14 /ok. 1840/	

<ul style="list-style-type: none"> -ul. Górna18 / ok. 1930 r/ -ul. Górna20 -ul. Górna30 -ul. Górna44 -ul. Wolności 4 -ul. Wolności 5 -ul. Powstańców 1 -ul. Powstańców 13 -ul. Powstańców 14 -ul. Powstańców 22 -ul. Powstańców 23 -ul. Powstańców 24 -ul. Powstańców 30 -ul. Powstańców 49 -ul. Powstańców 51 -ul. Powstańców 54 -ul. Powstańców 56 -ul. Powstańców 58 -ul. Powstańców 64 	
---	--

4.1.10. STARY GRODKÓW

Wieś położona jest w północnej części gminy Skoroszyce. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 401, a także linia kolejowa. Obok sołectwa znajduje się przystanek kolejowy obsługi ruchu pasażerskiego.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

Lp.	Określenie obiektu	Nr rejestru
1.	Kościół parafialny p.w św. Trójcy	1156/66
2.	Ogrodzenie kościoła	1156/66
3.	Zespół 4 jednakowych kapliczek przy murze kościoła	1156/66
4.	Dom nr 25, dawny zajazd – 1 poł. XIX w.	2205/89

b) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

Lp.	Nazwa i adres obiektu
1.	Cmentarz przy kościele – ok. XIXw
2.	Kapliczka przy domu nr 19 – ok. XIXw
3.	Kapliczka przy domu nr 34 – ok. XIXw
4.	Budynek stacji kolejowej nr 15 – mur 1900r
5.	Budynek poczekalni w zespole stacji kolejowej – mur 1900r

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce

6.	Dom nauczyciela nr 102 – ok. 1925r
7.	Dom nr 9 – ok. 1925r
8.	Dom nr 11 – pocz. XXw
9.	Dom nr 12- ok. 1925r
10.	Dom nr 14 – ok. 1930r
11.	Budynek gospodarczy przy domu nr 14 –ok. 1930r
12.	Dom nr 15 – mur ok. 1900r
13.	Dom nr 17 – pocz. XXw
14.	Dom nr 18-20 – mur pocz. XXw
15.	Dom nr 21 – k. XIXw
16.	Dom nr 34 – mur XIXw
17.	Dom nr 36 – ok. 1925r
18.	Dom nr 37 – ok. 1925r
19.	Dom nr 38 – ćw. XIXw
20.	Dom nr 39 – ok. 1925r
21.	Dom nr 43 – k. XIXw
22.	Dom nr 55 – ok. 1850r
23.	Dom nr 61 – ćw. XIXw
24.	Dom nr 65 – ćw. XIXw
25.	Dom nr 67 – ćw. XIXw
26.	Dom nr 70 - ćw. XIXw
27.	Dom nr 71- ćw. XIXw
28.	Dom nr 72- k. XIXw
29.	Dom nr 75- ok. 1910r
30.	Dom nr 77 - ćw. XIXw
31.	Dom nr 85- ćw. XIXw
32.	Dom nr 88 - ćw. XIXw
33.	Dom nr 89 - ćw. XIXw
34.	Dom nr 91 - ćw. XIXw
35.	Dom nr 92 – pocz. XXw
36.	Dom nr 95 – k. XIXw
37.	Stodoła przy domach nr 95-97 –ćw. XIXw
38.	Dom nr 97 – ok. 1850r
39.	Stodoła przy domu nr 98 – ok. 1860r
40.	Dom nr 101 – ćw. XIXw
41.	Dom nr 106 – ok. 1900r
42.	Budynek gospodarczy przy domu nr 106 – ok. 1900r

43.	Dom nr 108 – pocz. XXw
44.	Dom nr 110 – ćw. XIIw
45.	Trafostacja mur – ok. 1930r
	Numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmiany.

4.2 STAN DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W gminie Skoroszyce pojęcie dóbr kultury współczesnej dotyczy niewielkiej ilości rozwiązań urbanistyczno – architektonicznych.

Obiekty mieszkalne, budowane do końca lat osiemdziesiątych, odznaczają się niskimi walorami funkcjonalno – estetycznymi. Budynki mieszkalne budowane po 1990 roku charakteryzują się często ciekawymi rozwiązaniami architektonicznymi, jednak nie zawsze związane są one z architekturą regionalną.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

5.1. DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE

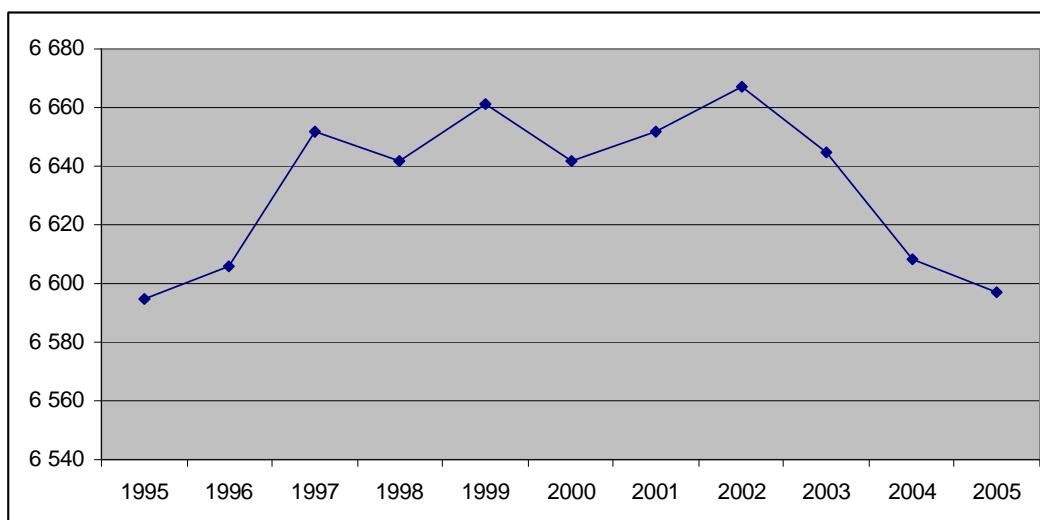
5.1.1. Sieć osadnicza i demografia

Gmina Skoroszyce zajmuje 104 km² powierzchni. Jest to 1,1% powierzchni Województwa Opolskiego. Na terenie gminy znajduje się 10 sołectw. Gmina liczy 6529 mieszkańców (wg Urzędu Statystycznego w Opolu 2006 r.). W 2005 roku (wg j. w.) gęstość zaludnienia dla gminy Skoroszyce wynosiła 63 osoby na km² i była niższa od średniej dla Województwa Opolskiego (111 osób na km²).

Zmiany liczby mieszkańców gminy w latach 1995 - 2005 przedstawia wykres 12. Od 1995 r. po okresowych nieznacznych wzrostach w roku 1997 i 1999 oraz w 2002, liczba mieszkańców wykazuje stały spadek. W ostatnich latach wahania liczby ludności są stabilniejsze, jednak nadal można zauważyć tendencję spadkową.

Wykres 6. Liczba ludności w gminie Skoroszyce w latach 1995-2005²⁸

²⁸ źródło: opracowanie BAU-PROJECT na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego., 2006.

Strukturę wiekową ludności na tle struktury wiekowej Powiatu Nyskiego i Województwa Opolskiego przedstawia tabela 14. Porównując wskaźniki procentowe dla poszczególnych przedziałów wiekowych w gminie, można zauważyć nieznacznie wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym: 7 -12 lat, 13 - 15 lat i 16 – 18 lat. Grupy te stanowią kolejno: 8,0 %, 4,7 % i 4,3 %, gdy w Woj. Opolskim wynoszą: 6,8 %, 4,3 % i 4,8 %. Podobne wskaźniki dotyczą przedziału wiekowego 40 – 44 lat.

Gmina cechuje się najniższym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym w porównaniu do Powiatu Nyskiego oraz Województwa Opolskiego. Grupa wiekowa: 65 i więcej lat stanowi kolejno 11,4 %, 13,2 % i 13,3 % ludności. W tych kategoriach wskaźniki różnią się nawet o jeden punkt procentowy na korzyść gminy Skoroszyce. Zjawisko „starzenia się” ludności jest wynikiem występującej w przeszłości stałej i bardzo intensywnej migracji ze wsi. Obecnie proces ten uległ zahamowaniu z uwagi na trudności w znalezieniu pracy w mieście.

Tab.10 Liczba ludności²⁹

	województwo opolskie	%	powiat nyski	%	Gmina Skoroszyce	%
ogółem	1051531		146853		6529	
0 - 2	24805	2,4	3559	2,4	196	3,0
3 6	38860	3,7	5575	3,8	303	4,6
7 12	71530	6,8	10558	7,2	520	8,0

²⁹ źródło: Publikacje GUS

13 15	45584	4,3	6508	4,4	307	4,7
16 18	50293	4,8	6865	4,7	281	4,3
19 24	107830	10,3	14960	10,2	713	10,9
25 29	81905	7,8	11581	7,9	513	7,9
30 39	146572	13,9	18977	12,9	831	12,7
40 49	163293	15,5	22544	15,4	1024	15,7
50 59	136626	13,0	20862	14,2	908	13,9
60 64	44127	4,2	5453	3,7	190	2,9
65 i więcej	139906	13,3	19411	13,2	743	11,4

Według danych zawartych w „Roczniku Statystycznym Województwa Opolskiego 2006 r.” w Skoroszycach w 2005 r. na 100 mężczyzn przypadało 99 kobiet.

5.1.2. Ruch naturalny ludności

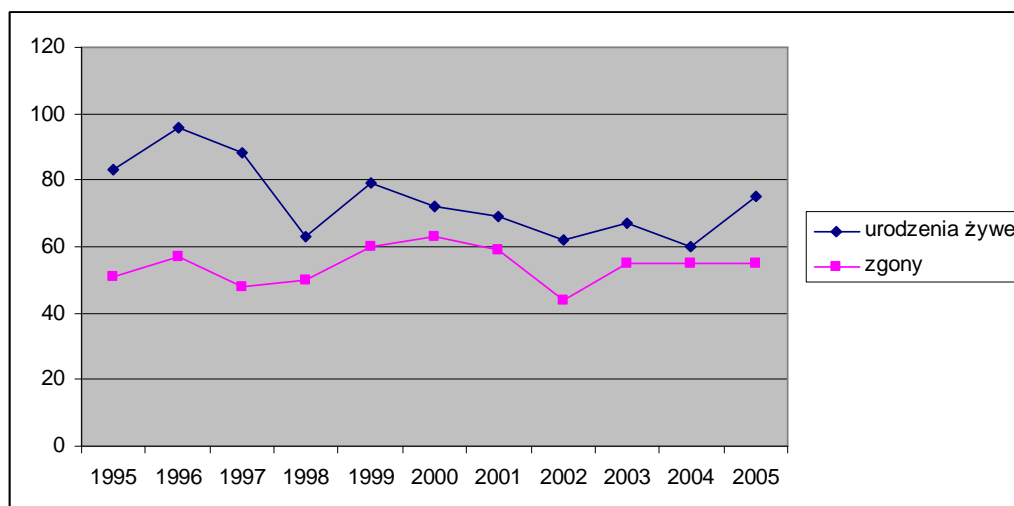
Przyrost naturalny

Na liczbę urodzeń wpływa dietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zasobności społeczeństwa, ponadto ilości zawieranych małżeństw i polityki społecznej państwa. Powszechnie znana jest zależność, która polega na tym, że im bogatsze jest społeczeństwo, tym mniejsza liczba urodzeń. Natomiast liczbę zgonów kształtuje struktura wiekowa i jakość życia, tj. ochrona zdrowia, opieka społeczna, poziom życia. Przyrost naturalny wynika z relacji pomiędzy tymi wartościami.

Wykres 7 Urodzenia i zgony w latach 1995-2005³⁰

30

źródło: Publikacje GUS

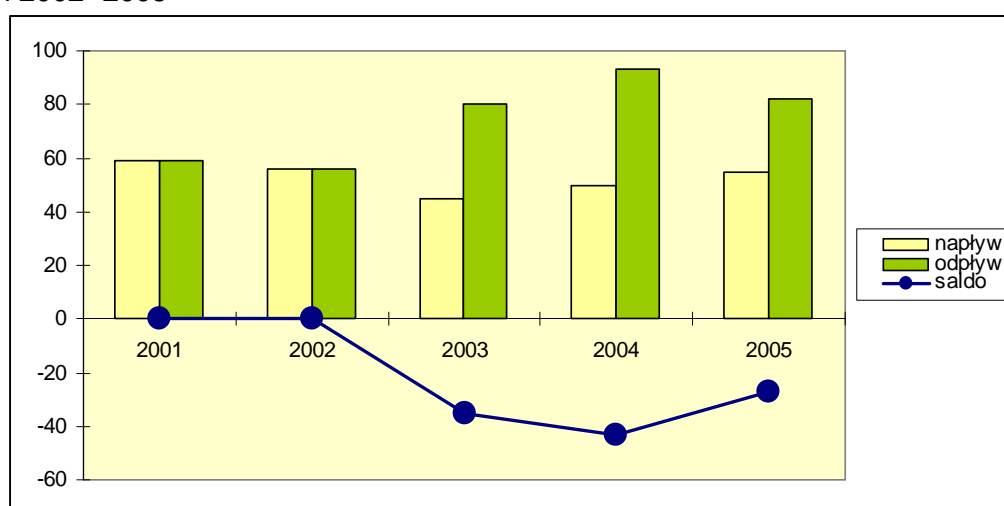

Wśród czynników, które w istotnym stopniu określają dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy, ważną rolę odgrywa przyrost naturalny ludności. Podlegał on w latach 1995 - 2005 wahaniom, generalnie utrzymując w analizowanym okresie wartości spadkowe. Liczbę urodzeń i zgonów w latach 1995 - 2005 przedstawia wykres 10. Obie linie wykresów zbliżają się do siebie, a wahania wartości obu wskaźników maleją, co oznacza pewną tendencję spadku przyrostu naturalnego.

Migracje

Migracje w gminie Skoroszyce w latach 2001 - 2005 obrazuje wykres 11. Liczba osób odpływających (wymeldowujących się) przewyższa liczbę osób napływających (zameldowanych) z wyjątkiem roku 2001 i 2002.

Wykres 8 Napływ, odpływ ludności i saldo migracji w Skoroszycach w latach 2002 -2005³¹

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

31

źródło: Publikacje GUS

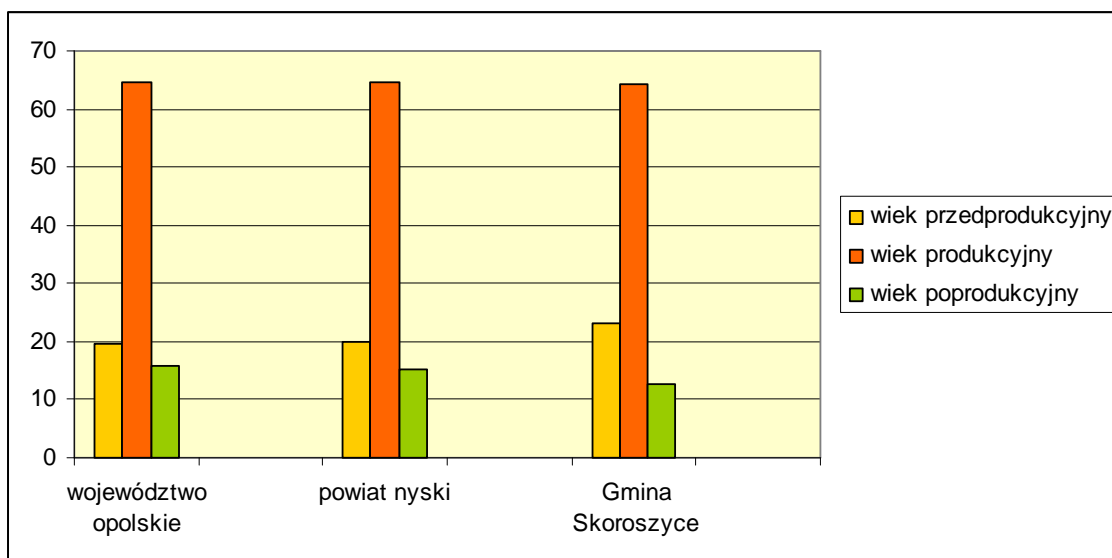
W gminie Skoroszyce struktura wiekowa ludności w aspekcie produkcyjnym, podobnie jak w całym kraju, wykazuje pewne zmiany. Zmniejsza się grupa osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, rośnie w wieku produkcyjnym.

Tabela 11. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Skoroszyce, powiecie brzeskim i Województwie Opolskim w 2005 r.³²

	Województwo Opolskie	%	Powiat Nyski	%	Gmina Skoroszyce	%
ogółem	1047407		146330		6529	
wiek przedprodukcyjny	205079	19,6	29481	20,1	1502	23,0
wiek produkcyjny	677421	64,7	94484	64,6	4192	64,2
wiek poprodukcyjny	164907	15,7	22365	15,3	835	12,8

Wyróżnia się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, podobnie jak na innych terenach wiejskich, jest on stosunkowo wysoki. Wynika to z większej dzietności kobiet na wsi i innego modelu rodziny. Ale różnica ta nie jest już tak duża.

Wykres 9 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Skoroszyce, w Powiecie Nyskim i Województwie Opolskim w 2005 r.³³

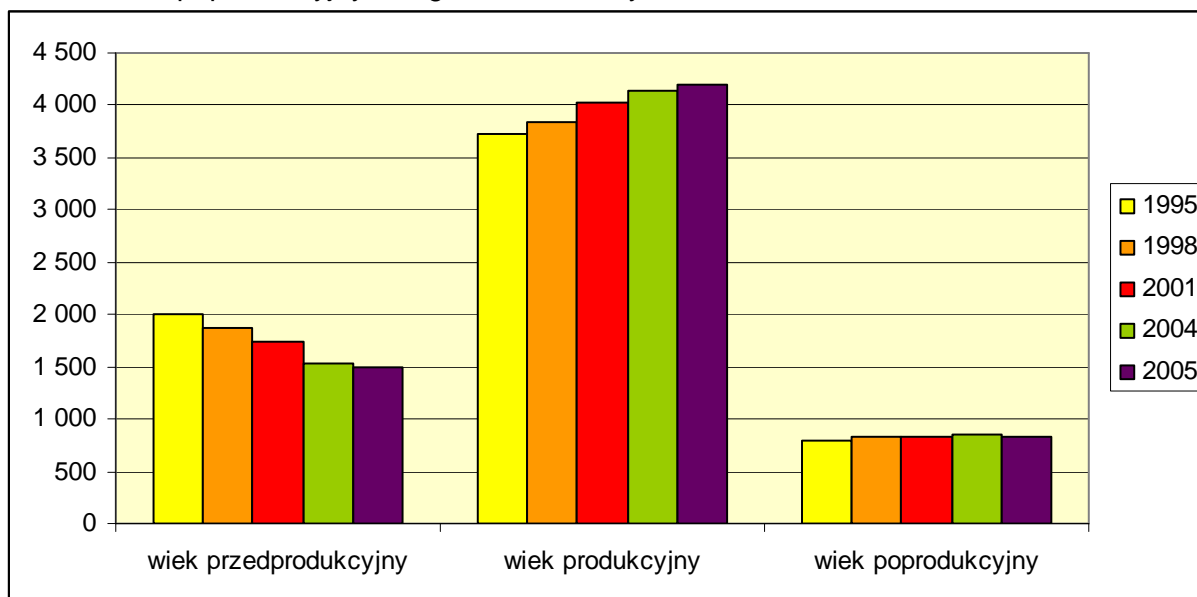

Wykres 10 Struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym

³² źródło: GUS 2006, GUS Opole 2006

³³ źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS, Opole 2006

i poprodukcyjnym w gminie Skoroszyce w l. 1995, 1998, 2001, 2004 i 2005 ³⁴

Podsumowanie

Gminę Skoroszyce, podobnie jak inne gminy wiejskie, cechuje wyższa liczba urodzeń niż w mieście. Przyrost naturalny, według danych z rocznika statystycznego Województwa Opolskiego wynosi 3. Na wzrost liczby mieszkańców gminy przede wszystkim wpływa ruch naturalny ludności. Procesy migracyjne mają mniejsze znaczenie. Występują zjawiska starzenia się ludności gminy, stagnacji liczby ludności oraz wyludniania się wsi. Pomimo tego, że migracja ze wsi do miast jest obecnie znacznie trudniejsza ze względu na problemy ze znalezieniem pracy i stosunkowo wysokie ceny kupna oraz wynajmu mieszkań, nadal jest to ważne zjawisko dla kształtowania liczby mieszkańców gminy.

5.1.3. Zatrudnienie

Ludność w gminie jest zatrudniona głównie w miejscowych gospodarstwach rolnych, instytucjach użyteczności publicznej, zakładach pracy i zakładach usługowych. Część mieszkańców dojeżdża do pracy w Opolu, Nysie i Grodkowie. Dane dotyczące zatrudnienia w gminie Skoroszyce pochodzą z rocznika statystycznego Województwa Opolskiego z 2006 roku. Zestawiono je według sektorów w tabeli 16. Dane te nie są zadawalające, zwłaszcza w porównaniu do danych dotyczących bezrobocia.

Tab.12 Pracujący wg sektorów w gminie Skoroszyce na tle Powiatu Nyskiego i Województwa Opolskiego w 2005 r.³⁵

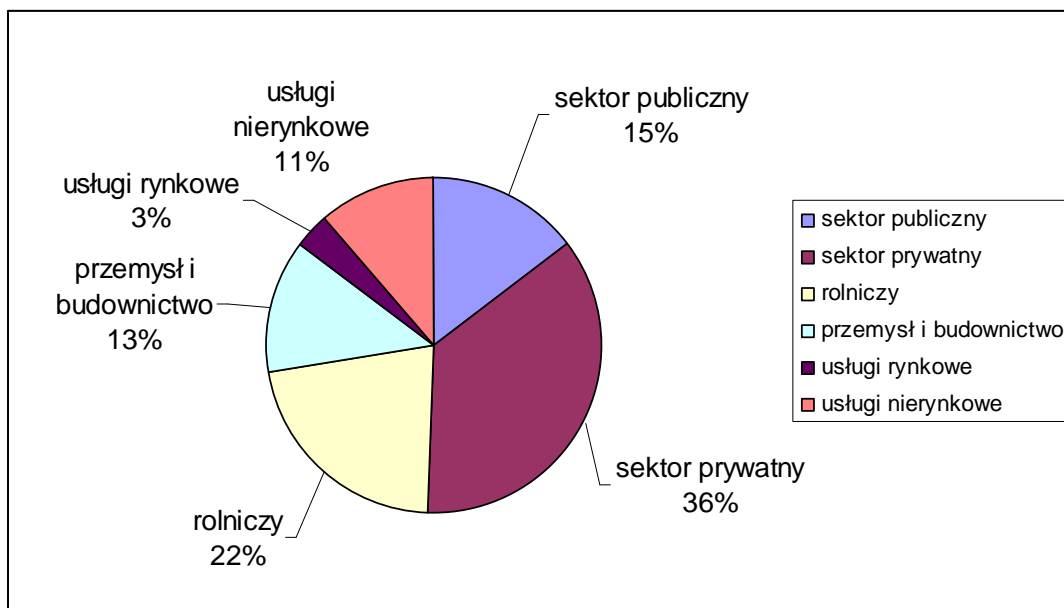
³⁴

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS, Opole 2006

	Województwo Opolskie	Powiat Nyski	Gmina Skoroszyce	
			liczba ogółem	% udział w powiecie nyskim
ogółem	185285	21361	678	3,2
sektor publiczny	86320	9862	198	2,0
sektor prywatny	98965	11499	480	4,2
rolniczy	7550	1674	288	17,2
przemysł i budownictwo	72034	7556	175	2,3
usługi rynkowe	50247	5032	46	0,9
usługi nierynkowe	55520	7118	151	2,1

W gminie Skoroszyce zatrudnionych jest 3,2 % pracujących z Powiatu Brzeskiego.

Wykres 11 Udział procentowy pracujących wg sektorów w gminie Skoroszycach w 2005 r.³⁶

Wykres 11 przedstawia strukturę pracujących w głównych sektorach gospodarki z 2005 r. W sektorze rolniczym pracuje 22%, w przemyśle i budownictwie pracuje 13 % zatrudnionych w gminie, w usługach nierynkowych 11 %, a tylko 1 % usługach rynkowych.

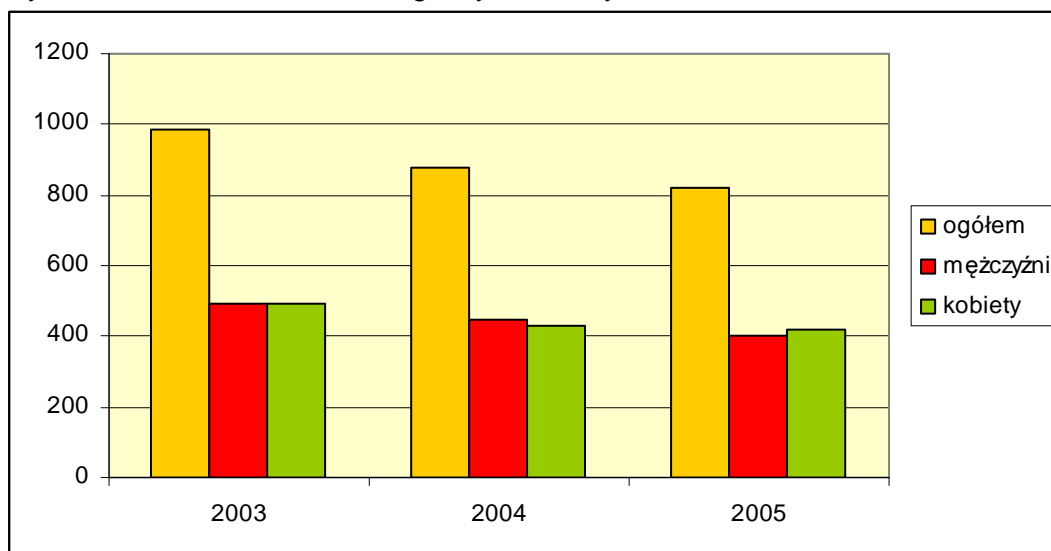
Bezrobocie

³⁵ źródło: Dane z publikacji GUS 2005 r.

³⁶ źródło: Dane z publikacji GUS 2005 r.

W gminie zarejestrowanych jest 818 bezrobotnych. Zmiany zachodzące w poziomie i dynamice bezrobocia w latach 2003 - 2005 przedstawia tabela nr 17.

Wykres 12 Poziom bezrobocia gminy Skoroszyce w latach 2003, 2004 i 2005³⁷

Kobiety stanowią ponad 51% wszystkich bezrobotnych.

5.1.4. Podsumowanie

Gmina charakteryzuje się powolnym wzrostem ludności utrzymującej się ze źródeł pozarolniczych. Fakt ten należy uznać za zjawisko pozytywne, związane z zapoczątkowanym wielofunkcyjnym rozwojem wsi. Na taki stan wpływa sytuacja w rolnictwie, która zmusza część ludności, pracującej dotychczas w rolnictwie, do poszukiwania własnych źródeł zarobkowania. Brak prowadzonej statystyki, dotyczącej pracujących w zakładach osób fizycznych, w których liczba pracujących nie przekracza 5 osób oraz pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych, utrudnia przeprowadzenie analizy rzeczywistego i przyszłego rynku pracy w gminie.

5.2. WARUNKI MIESZKANIOWE

5.2.1. Zasoby mieszkaniowe

Gmina Skoroszyce jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty wolnostojące i jednorodzinne.

Tabela 13 zestawia dane dotyczące własności mieszkań i okresu budowy. Na terenie gminy nie ma mieszkań spółdzielczych, przeważają natomiast mieszkania będące własnością osób fizycznych. Pozostałe są głównie własnością gminy, Skarbu Państwa i zakładów pracy.

³⁷ źródło: Dane z publikacji GUS 2005 r.

Ponadto można zauważyć, że w kolejnych latach rośnie udział mieszkań, będących własnością osób prywatnych.

Tab.13 Mieszkania wg okresu budowy i powierzchni użytkowej³⁸

	ogółem	powierzchnia użytkowa
ogółem	3889	144649
przed 1918	315	25654
1918 - 1944	672	58659
1945 - 1970	130	8628
1971 - 1978	219	12803
1979 - 1988	176	17683
1989 - 2002	143	18125
w budowie	23	3097

Poniższe tabele 14 i 15 zawierają podstawowe dane dotyczące stanu zasobów mieszkaniowych w gminie Skoroszyce 2002 roku w porównaniu do 2005 r.

Tab.14 Zasoby mieszkaniowe gminy Skoroszyce w 2002 r.³⁹

Lp.	Stan gospodarki mieszkaniowej	ilość / powierzchnia
		2002 r.
1	Ludność mieszkająca w mieszkaniach	6591
2	Liczba mieszkań	1699
3	Liczba izb w mieszkaniach	7335
4	powierzchnia użytkowa	144 650 m ²

Tab.15 Zasoby mieszkaniowe gminy Skoroszyce w 2005 r.⁴⁰

Lp.	Stan gospodarki mieszkaniowej	ilość / powierzchnia
		2005 r.
1	Ludność mieszkająca w mieszkaniach	6529
2	Liczba mieszkań	1820
3	Liczba izb w mieszkaniach	7760
4	powierzchnia użytkowa	154 000 m ²

Tab.16 Formy własności mieszkań (stan na koniec 2005 r.)⁴¹

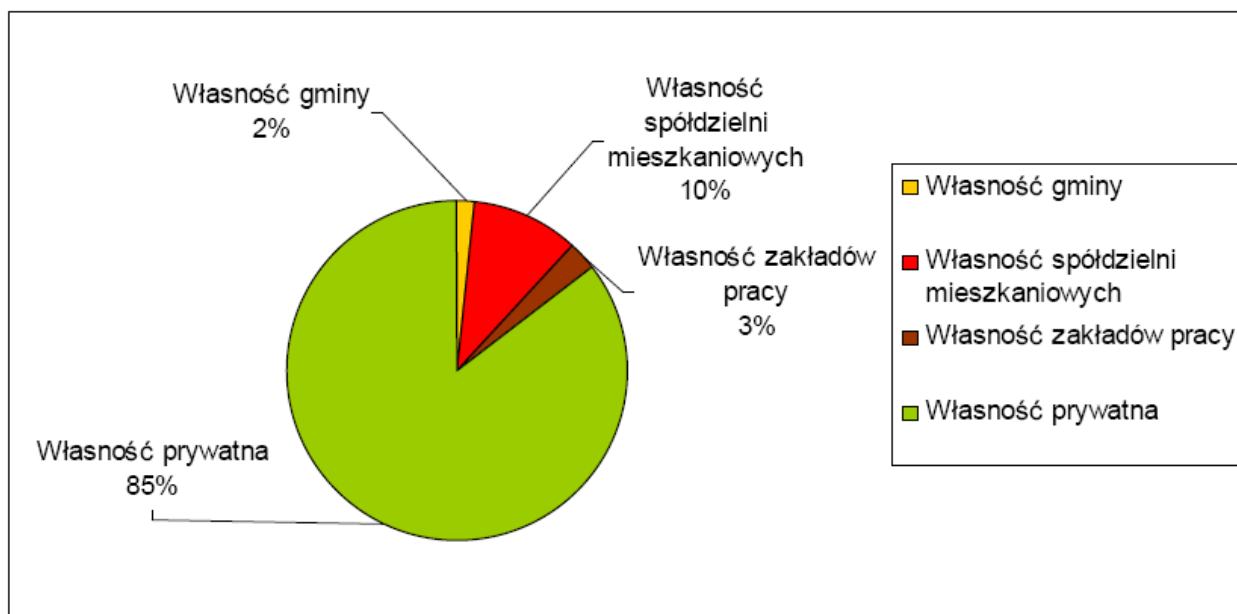
³⁸ źródło: Dane NSP 2002 r.

³⁹ źródło: Dane NSP 2002 r.

⁴⁰ źródło: Dane z publikacji GUS 2005 r.

Forma	ilość
Własność gminy	31
Własność spółdzielni mieszkaniowych	185
Własność zakładów pracy	49
Własność prywatna	1552

Wykres 16 Formy własności mieszkań(% liczby lokali w całości)⁴²

Na terenie gminy funkcjonuje spółdzielnia mieszkaniowa w Chróście jako administrator wspólnot mieszkaniowych.

Jakość zasobów mieszkaniowych zależy od stanu technicznego budynków i uzbrojenia terenów. Powszechnie dostępna jest jedynie sieć energetyczna i wszystkie budynki mieszkalne są do niej podłączone. Stan techniczny prywatnych zasobów mieszkaniowych w Skoroszycach ocenić należy jako zadawalający. Są to budynki dobrze utrzymane, systematycznie remontowane, często zmodernizowane.

Zastrzeżeń nie budzi stan techniczny budynków wybudowanych na terenach wiejskich po 1945 r. Są one dobrze utrzymane i poza stanem izolacji termicznej charakteryzują się wysokim standardem.

Działania samorządu lokalnego powinny zmierzać w kierunku dalszej poprawy warunków zamieszkania w gminie. Dotyczy to zarówno polepszenia wskaźników, jak i standardów, poprzez wyposażenie zabudowy mieszkaniowej w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

5.2.2. Budynki komunalne

⁴¹ źródło: Dane z publikacji GUS 2005 r.

⁴² źródło: Strategia rozwoju gminy..., str. 7

2% zasobów mieszkaniowych, to budynki pozostające mieniem komunalnym gminy. Większość nie spełnia standardów dotyczących izolacji termicznej.

5.3. EDUKACJA

Obserwowane zmiany w oświacie i wychowaniu wynikają zarówno z procesów demograficznych, jak i przeobrażeń systemowych po wprowadzeniu reformy ustroju szkolnego (począwszy od roku szkolnego 1999/2000) oraz w powiązaniu z nowym podziałem terytorialnym kraju (16 województw, 308 powiatów ziemskich i 65 grodzkich). Doprowadziły one do decentralizacji w zakresie zarządzania oświatą. Obecnie niemal wszystkie publiczne szkoły i placówki oświatowe są prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego: gminy, powiaty i województwa. Zadaniem własnym gminy jest zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli (w tym przedszkoli specjalnych), szkół podstawowych i gimnazjów (bez szkół podstawowych i gimnazjów specjalnych).

Na terenie gminy Skoroszyce oświatą zarządza Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli, mający swą siedzibę w budynku Urzędu Gminy w Skoroszycach.⁴³

5.3.1. Szkoła podstawowa i gimnazjum

Gmina przejęła prowadzenie szkół z dniem 1 stycznia 1996 r. Efektem wprowadzenia w 1999 r. reformy oświaty do szkół było zmniejszenie się liczby uczniów szkoły podstawowej na rzecz gimnazjum. Obecnie funkcjonują 4 sześcioklasowe szkoły podstawowe oraz jedno gimnazjum w Skoroszycach. Szkoła Podstawowa w Skoroszycach oraz Gimnazjum w Skoroszycach działają jako Zespół Szkół im. Komisji Edukacji Narodowej.

W poniższym zestawieniu ujęto sytuacje szkół oraz gimnazjum w zakresie liczby dzieci, liczby oddziałów oraz liczby zatrudnionych nauczycieli w rozbiciu na formę zatrudnienia wychowawców:⁴⁴

Tab.17 Liczba dzieci, liczba oddziałów i nauczycieli w szkołach i gimnazjum na terenie gminy Skoroszyce 2004 r.⁴⁵

⁴³ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

⁴⁴ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

⁴⁵ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

Miejscowość	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Nauczyciele	
			pełnozatrudnieni	niepełnozatr. w etatach przeliczeniowych
Skoroszyce	197	9	13	2,02
Chróścina	185	10	15	2,05
Sidzina	113	6	9	1,51
Makowice	56	4	5	1,33
Skoroszyce – gimnazjum	280	10	15	5,99

5.3.2. Wychowanie przedszkolne

W latach 1996-2003 liczba przedszkoli w gminie zmniejszyła się o 50% - z liczby 6 do 3 przedszkoli (Skoroszyce, Sidzina, Chróścina).

Tab.18 Liczba przedszkoli w latach 1996 - 2003⁴⁶

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Liczba przedszkoli	6	6	5	5	5	5	4	3

Redukcji placówek odpowiada spadek w badanym okresie liczby dzieci korzystających z ich usług.

Tab.19 Liczba dzieci w przedszkolach w latach 1996 - 2003⁴⁷

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Liczba dzieci w przedszkolach	202	208	210	210	194	193	174	156

Na koniec 2004 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 12 nauczycieli, natomiast w obsłudze tych placówek jako pracownicy kuchni, sprzątaczkę, palacze, zatrudnionych było 11 osób. Ogólne koszty utrzymania przedszkoli ponosi budżet gminy. Rodzice, oprócz kosztów wyżywienia, wnoszą również stałą opłatę za świadczone usługi, której wysokość ustala w drodze uchwały Rada Gminy.

Stan techniczny obiektów przedszkoli ocenia się jako dobry. Wynika to z faktu, iż w ostatnim czasie przeprowadzono remonty i naprawy, a w szczególności: dokonano wymiany okien i podłóg oraz położono glazurę w sanitariatach i na korytarzu w przedszkolu w Skoroszycach. Z kolei w budynku przedszkola w Sidzinie wymieniono okna, drzwi wejściowe, ułożono glazurę w korytarzu, wykonano dodatkowy sanitariat. Przedszkole w Chróścina z dniem 1.09.2004 r.

⁴⁶ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

⁴⁷ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

przeniesiono do budynku szkoły podstawowej i w tym celu dokonano adaptacji kilku pomieszczeń.⁴⁸

5.4. KULTURA

Ośrodek Kultury Gminy Skoroszyce z siedzibą w Sidzinie prowadzi od dnia 17 kwietnia 1999 r. działalność kulturalną o zasięgu lokalnym. Ponadto czynnie wspiera większość inicjatyw oddolnych, w tym działalność stowarzyszeń i organizacji działających na terenie Gminy Skoroszyce. W charakterze instruktorów k.o. zatrudnionych jest 2 pracowników na ½ etatu. W 2004 r. placówka prowadziła stałą działalność w formie szeregu warsztatów o tematyce teatralnej, muzycznej i plastycznej, w których uczestniczyło łącznie 39 osób oraz dzienne zajęcia świetlicowe ze średnią około 30 osób. Od kilku lat nieustannie z zainteresowaniem cieszą się organizowane przez OKGS wycieczki do: Multikina „CINEMA CITY” we Wrocławiu, Parku Rozrywki w Chorzowie, ZOO we Wrocławiu, krytą pływalnię w Brzegu oraz na imprezę pt. „Podaruj dzieciom lato – FLORYDA 2004” w Brzegu, z których w 2004 r. skorzystało 991 osób. Spośród cyklicznych imprez artystyczno - rozrywkowych na uwagę zasługują:

- „Gminny Przegląd Jasełek”,
- „Biała zima”,
- „Dzień Matki i Dziecka”,
- „Święto Strachów”.

Biblioteki

Biblioteka publiczna działa w strukturach organizacyjnych Ośrodka Kultury Gminy Skoroszyce. Mieści się w budynku przy Placu Elsnera 16 w miejscowości Sidzina.

Podstawowe statystyki 2004 r. mówią, iż:

- ogółem wypożyczono 5725 woluminów,
- na miejscu udostępniono 1934 woluminy,
- zasób biblioteczny zwiększył się o 80 pozycji,
- w poszczególnych grupach wiekowych z usług biblioteki skorzystało:
 - do 15 lat – 118 osób,
 - od 16 do 19 lat – 31 osób,
 - od 20 do 24 lat – 10 osób,
 - od 25 do 44 lat – 26 osób,

⁴⁸ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

- od 45 lat – 15 osób.

Wśród czytelników najliczniejszą grupę stanowią dzieci oraz młodzież ucząca się. Niepokojący jest fakt, iż spośród ludności powyżej dwudziestego roku życia tylko 51 osób to czytelnicy biblioteki publicznej, co stanowi około 0,8% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Biblioteka organizowała inne formy zajęć np. konkursy, lekcje biblioteczne, wieczory bajek – ogółem odbyło się 36 tego typu spotkań z frekwencją – 462 osób.

Na obszarze gminy działają biblioteki szkolne, których zasoby dostępne są również dla szerszego grona czytelników. Pracownicy tych instytucji podają, że łącznie w 2004 r. wypożyczono 14 159 woluminów, na miejscu udostępniono 5 407 woluminów. Księgozbiór wzrósł o 181 sztuk. Biblioteki odwiedziło 1399 osób, z czego w wieku powyżej 20 roku życia – 266 osób.

Jednym z celów Unii Europejskiej jest budowanie społeczeństwa informacyjnego, opartego na wiedzy poprzez niwelowanie różnic w dostępie do nauki czy Internetu. Na terenach wiejskich placówki biblioteczne, będące powszechnie dostępnymi miejscami, doskonale nadają się na lokalizację punktów internetowych. Teraz jednak nie posiadają odpowiednich warunków umożliwiających realizację takich zadań.⁴⁹

5.5. SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

W każdej miejscowości znajduje się boisko sportowe. Istnieje 6 klubów sportowych LZS, sekcja piłki nożnej i 1 klub sportowy LKS.

5.6. OCHRONA ZDROWIA

Placówki służby zdrowia, mające swoje siedziby na terenie gminy, są sprywatyzowane i działają w oparciu o kontrakty zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. Są to:

- Grupowa Praktyka Lekarzy „SKORMED” w Skoroszycach. Swoje usługi świadczą tu specjaliści: lekarz rodzinny, pediatra oraz dentysta.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VITA-MED” w Chróście - pacjentów przyjmuje lekarz ogólny.

Dużym udogodnieniem dla społeczności lokalnej jest „Apteka Słońca” w Skoroszycach. W nagłych zagrożeniach życia i zdrowia, w tym w sytuacji wypadków komunikacyjnych, mieszkańcy gminy mogą liczyć na pomoc ze strony Stacji Pogotowia Ratunkowego Szpitala w Nysie.

⁴⁹ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce, str 45

5.7. POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powołano uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Skoroszycach z dnia 4 kwietnia 1990 r. Datą rozpoczęcia statutowej działalności jest 1 lipiec 1990 r. Organizację pomocy społecznej, cele i zadania określiła uchwalona dnia 29 listopada 1990 r. ustawa o pomocy społecznej. Do dnia 30 kwietnia 2004 r. ośrodek realizował zadania wyłącznie w zakresie pomocy społecznej. Od 1 maja 2004 r., wraz z dniem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiada za realizację dwóch ustaw, a mianowicie: ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz nową ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są trzy, dosyć dobrze wyposażone pomieszczenia w budynku Urzędu Gminy w Skoroszycach. Jednak na początku swojej działalności placówka posiadała złe warunki lokalowe - 1 pomieszczenie. Było to uciążliwe zarówno dla pracowników jak i osób ubiegających się o wsparcie, których często krępowała obecność osób postronnych. Obecnie w strukturach organizacyjnych GOPS zatrudnionych jest 5 osób. Wszystkie posiadają ustawowo wymagane kwalifikacje zawodowe. W ślad za dwutorowym uregulowaniem ustawowych zadań ośrodka, wyodrębniono dwie komórki organizacyjne:

- komórkę ds. świadczeń rodzinnych,
- komórkę realizującą zadania opieki społecznej sensu *stricto*.

Dwaj pracownicy socjalni posiadają ustalone przez kierownika GOPS rejonu opiekuńcze do wykonywania obowiązków określonych w ich zakresach czynności. Wytyczne zarówno „starej” jak i „nowej” ustawy o pomocy społecznej zalecają, aby instytucja ośrodka pomocy społecznej zatrudniała pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku – 1 pracownik na 2000 mieszkańców. Z danych ewidencji ludności wynika, że na dzień 31 grudnia 2004 r. gmina liczyła 6 602 mieszkańców. Oczekiwać należy że w najbliższej przyszłości nastąpi wzrost liczby zatrudnionych pracowników socjalnych, pracujących w rejonach opiekuńczych.⁵⁰

5.8 POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Na terenie gminy występuje wiele rodzajów działalności pozarolniczej, takich jak: budownictwo, produkcja i przetwórstwo artykułów spożywczych, produkcja i przerób wyrobów metalowych oraz stolarstwo.

Do największych zakładów na terenie gminy należą:

⁵⁰ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszycy, str 45

- GENHEL LUKAS PRODUKT w Skoroszycach - produkcja światowej sławy smarów i olejów przystosowanych do maksymalnej wydajności pracy i obciążeń,
- DARFRUIT Sp. z o. o. – produkcja i sprzedaż owoców i warzyw,
- PPUH PRODREW Spółka Jawna – produkcja opakowań drewnianych, tarcica, kantówka, więźba dachowa, deski podłogowe i podbitki,
- STALSTOP w Chróście – punkt skupu surowców wtórnych, przerób i sprzedaż, Eksport-Import oraz budownictwo mieszkaniowe,
- TRANS-ZŁOM w Skoroszycach – skup złomu i metali kolorowych⁵¹.

Działalność usługowa jest reprezentowana przez firmy budowlane, instalacyjne, metalowe, transportowe, komunalne i motoryzacyjne. Gmina jest również wyposażona w usługi z zakresu krawiectwa, fryzjerstwa, napraw sprzętu AGD i RTV oraz usługi weterynaryjne.

6. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Głównym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i mienia stanowią powodzie. Występuje ono głównie wzdłuż rzeki Nysy Kłodzkiej.

Problem bezpieczeństwa mienia związany jest także z brakiem odpowiedniej ilości posterunków policji oraz środków finansowych. Zjawisko to jest powszechne niemal w całej Polsce.

Na terenie gminy Skoroszyce nie występują obiekty, w których znajdują się substancje, których rodzaje, kategorie i ilości mogą stanowić zagrożenie wystąpienia poważnej awarii.

Zagrożenie mogą stanowić wycieki substancji ropopochodnych podczas kolizji i wypadków drogowych. Przez teren gminy przebiegają wyznaczone trasy przewozu materiałów niebezpiecznych (droga krajowa nr 46 i droga wojewódzka nr 401), którymi przewożone są substancje niebezpieczne i w przypadku zaistnienia zdarzenia drogowego mogą spowodować wystąpienie poważnej awarii.

Do niebezpiecznych zalicza się również pożary lasów i nieużytków.

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

W gminie Skoroszyce występuje tendencja wielofunkcyjnego rozwoju. Funkcjami wiodącymi stają się:

⁵¹ źródło: strona internetowa Urzędu Gminy(www.skoroszyce.pl)

- funkcja usługowo-rekreacyjna - przy terenach usytuowanych w pobliżu cieków lub zbiorników wodnych, a także skupisk leśnych,
- funkcja przemysłowa - wzdłuż linii kolejowej,
- funkcja rolnicza – w pozostałej części wsi.

Bariery i zagrożenia rozwoju stanowią istniejące uwarunkowania, przedstawione poniżej.

7.1. OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY

7.1.1. Ograniczenia pochodzenia naturalnego

- Kompleksy gleb o wysokiej bonitacji klas I – III na terenie całej gminy,
- Tereny ekosystemów wodno – łąkowych, położonych wzdłuż rzeki Nysa Kłodzka,
- Tereny zagrożone wodami powodziowymi wzdłuż Nysy Kłodzkiej; zakaz wykonywania robót ziemnych w międzywalu i strefie minimum 50 m od istniejących obwałowań przeciwpowodziowych,
- Tereny zagrożone erozją wodną i wietrzną.

7.1.2. Ograniczenia pochodzenia antropogenicznego

- Strefa zagrożenia wzdłuż gazociągu, o zasięgu ustalonym zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami szczegółowymi.

7.1.3. Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego

- Uciążliwości i zagrożenia związane z intensywnym ruchem komunikacyjnym na drogach krajowych i, w mniejszym stopniu, na drogach powiatowych,
- Lokalne kotłownie i skupiska emitorów z palenisk domowych, powodujące zanieczyszczenie powietrza we wszystkich miejscowościach gminy,
- Dzikie wysypiska odpadów komunalnych.

7.1.4. Obszary szczególnej ochrony środowiska

- Parki Krajobrazowe w miejscowościach Chróścina, Sidzina i Skoroszyce,
- Korytarze ekologiczne wzdłuż ważniejszych cieków wodnych.

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Na obszarze gminy Skoroszyce istotne znaczenie w strukturze własności gruntów mają grunty należące do Skarbu Państwa, a przede wszystkim do Agencji Nieruchomości Rolnych.

Przeważnie przejęto je po byłych państwowych gospodarstwach rolnych. Są to z reguły duże działki rolne. Wynika to z typowo rolniczego charakteru gminy.

Najistotniejszy udział w strukturze własności gruntów gminy mają grunty należące do osób fizycznych. Są to przede wszystkim grunty orne, zlokalizowane na całym obszarze gminy oraz pastwiska i łąki.

Gruntów należących do gminy jest stosunkowo niewiele i należą do nich głównie grunty zabudowane i zurbanizowane oraz niewielka część użytków rolnych.

9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W gminie Skoroszyce nie ma obszarów chronionych poza terenami i obiektami chronionymi z punktu widzenia przepisów szczególnych, omówionych w punkcie 3 i 4.

10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na obszarze gminy Skoroszyce nie stwierdzono dotychczas występowania naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym czynnych osuwisk i zagrożeń związanych z osuwaniem się mas ziemnych w związku z ich obecnością.

11. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Złóża kopalin występujących na terenie gminy Skoroszyce zostały wymienione i omówione w punkcie 3.1.2.

Zasoby wód podziemnych występujących na terenie gminy Skoroszyce zostały wymienione i omówione w punkcie 3.1.4.

12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Tereny górnicze występujące na terenie gminy Skoroszyce zostały wymienione i omówione w punkcie 3.1.2.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI

Przez teren gminy przebiega droga krajowa (Kłodzko-Nysa-Opole-Szczekociny) o długości 6 549 m przez wieś Sidzina (w tym m. Sidzina 887 m) oraz droga wojewódzka (Brzeg-Grodzów-Pakosławice) o długości 12 994 m. Pozostałe drogi o długości 34 568 m to drogi powiatowe oraz drogi gminne, stanowiące własność gminy o długości 28 614 m.

Stan dróg powiatowych i gminnych nie jest zadowalający.

13.1.1. Komunikacja drogowa

W skład systemu drogowego na terenie gminy Skoroszyce wchodzi:

- a) Droga krajowa:
 - Nr 46 Kłodzko-Nysa-Opole-Szczekociny,
- b) Droga wojewódzka:
 - Nr 401 Brzeg – Grodzów – Pakosławice (do 1998r. droga krajowa),
- c) Drogi powiatowe zamiejskie:
 - 27-540 Skoroszyce-Piątkowice o dł. 8,1 km,
 - 27-540 Skroszyce-Kopice o dł. 4,5 km,
 - 27-541 Pniewie-Więcmierzyce o dł. 2,3 km,

- 27-542 Skoroszyce-Mroczkowao dł. 2,4 km,
 - 27-543 Skoroszyce-Jaszów o dł. 8,4 km,
 - 27-544 Chróścina-granica dawnego Woj. Wałbrzyskiego o dł. 4,3 km,
 - 27-547 Jędrzejów-Chróścina o dł. 1,5 km,
 - 27-553 Stary Grodków-Żarów o dł. 1,6 km.
- d) Drogi gminne - obejmują drogi typu gospodarczego oraz ulice wewnątrz wiejskie poza w/w ciągami.⁵²

13.1.2 Komunikacja kolejowa

Układ tras szynowych na terenie gminy tworzą:

- linia kolejowa, relacji Nysa – Grodków - Brzeg, którą po likwidacji w 2000 r. transportu osobowego, odbywał się wyłącznie transport towarowy. Od 7 lutego 2005 r. został na krótko wznowiony transport osobowy,

W gminie znajdują się trzy przystanki osobowe dla ruchu pasażerskiego w Skoroszycach, Starym Grodkowie i Chróscinie

13.1.3 Ścieżki rowerowe

Na terenie gminy wyznaczony jest szlak rowerowy, biegnący przez miejsca o wysokich wartościach kulturowych oraz przyrodniczych. Szlak został poprowadzony drogami gminnymi drugorzędnymi oraz gruntowymi tak, aby nie kolidował z intensywnym ruchem samochodowym. Ponadto lokalny ruch rowerowy, związany z codziennymi dojazdami ludności do pracy i szkół, odbywa się po drogach publicznych wraz z ruchem pieszym i samochodowym.

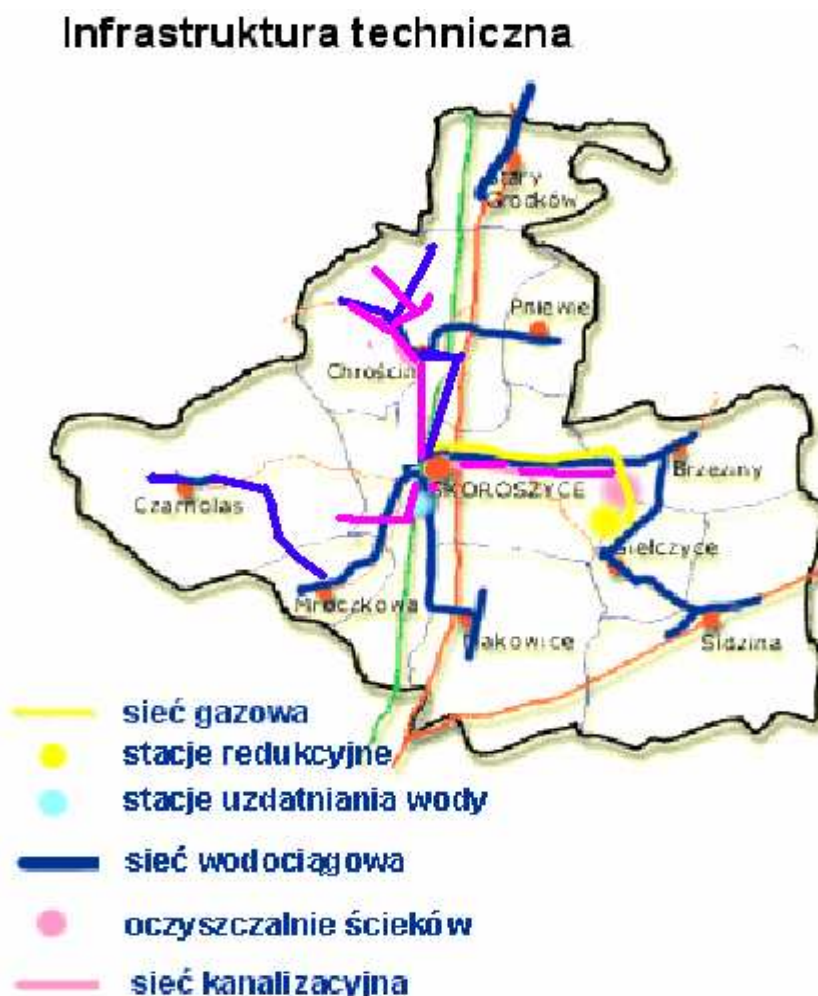
13.1.4 Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy Skoroszyce nie istnieje zarejestrowane lotnisko. Lotnisko zlokalizowane we wsi Chróścina, aktualnie nie jest czynne i stanowi pozostałość po dawnym lotnisku wojskowym.

⁵² Źródło: UWARUNKOWANIA - DIAGNOZA STANU GMINY

13.2 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Rys.3 Infrastruktura techniczna⁵³

Obszar całej gminy nie jest dostatecznie wyposażony w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej. Nie ma zdecydowanej różnicy między wyposażeniem w infrastrukturę techniczną miejscowości gminnej i pozostałych sołectw. Należy jednakże podkreślić, że następuje od lat 90-ych zdecydowany rozwój sieci i urządzeń infrastrukturalnych. Teren gminy wyposażony jest w następujące urządzenia i sieci infrastruktury technicznej:

- ujęcia wody, SUW, sieć wodociągowa,
- oczyszczalnia ścieków w Skoroszycach, odcinki kanalizacji sanitarnej i deszczowej,

⁵³ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce,

- trafostacje, sieć energetyczną napowietrzną i w małych odcinkach kablową sn i nn,
- centrale telefoniczne, sieć telekomunikacyjną napowietrzną i w małych odcinkach kablową,
- sieć gazową zaopatrującą wieś Skoroszyce.
- lokalne kotłownie co.

Przez teren gminy przebiega tranzytowa jednotorowa linia 110kV relacji Nysa - Ziębice, jednotorowa linia 220 kV relacji Groszowice - Ząbkowice Śl. - Świebodzice oraz linie telekomunikacyjne.

Na terenie gminy jest jedynie częściowo rozwiązany problem gospodarki ściekowej. Gmina nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego.

Elementy takiego systemu funkcjonują jedynie we wsiach Skoroszyce i Chróścina Nyska.

13.2.1 Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę realizowane jest w przez zakład budżetowy Gminy pod nazwą - Zakład Oczyszczania i Wodociągów z siedzibą w Skoroszycach. Wszystkie miejscowości są w pełni zwodociągowane. W 2001 r. zakończono budowę ostatniego wodociągu do wsi Mroczkowa. Łączna długość sieci wodociągowej rozdzielczej i sieci tranzytowej w poszczególnych wsiach przedstawia się jak niżej:

Tab.20 Długość sieci wodociągowej rozdzielczej i sieci tranzytowej w poszczególnych wsiach gminy.⁵⁴

L.p	Miejscowość	Sieć rozdzielcza w mb	Tranzyt w mb	Ilość przyłączy
1.	Skoroszyce	7 000	-	221
2.	Czarnolas	3 293	Mroczkowa-Czarnolas 2 668	75
3.	Giełczyce	900	Brzeziny-Giełczyce 2 598,20	38
4.	Mroczkowa	1 434	Skoroszyce-Mroczkowa 1 407	38
5.	Stary Grodków	2 526	-	75
6.	Pniewie	1 212	Chróścina-Pniewie 1 400	22
7.	Brzeziny	3 988	Skoroszyce-Brzeziny 3 288,50	53
8.	Makowice	3 892	Skoroszyce-Mroczkowa 2 603	96
9.	Sidzina	3 800	Giełczyce-Sidzina 1 400	191

⁵⁴ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce,

10.	Chróścina	6 200	Skoroszyce- Chróścina 2 426 Chróścina wieś- ul.Osiedle Zacisze 1 324	211
Razem:		34 245	19 114,7	1 020

Na terenie gminy znajduje się jedno ujęcie wody, służące do publicznego zaopatrzenia ludności gminy w wodę, tj. stacja uzdatniania wody w Skoroszytach, która obsługuje 9 wsi. Wyjątek stanowi Stary Grodków, który zaopatrywany jest przez stację uzdatniania wody w Grodkowie w gminie Grodków.

W 1998 r. zdecydowano się wybudować nową SUW wraz z nowym zbiornikiem wody czystej oraz odstojnikiem popłuczyn. Instalacja uzdatniania składa się z :

- jednego centralnego mieszacza wodno-powietrznego Φ 1200,
- filtrów I ° Φ 5 szt.,
- filtrów II ° Φ 2 szt.,
- automatycznego zestawu do dozowania NaOCl.

Filtry I ° uzbrojone są w przepustnice z siłownikami pneumatycznymi, zapewniającymi pełną automatykę procesu płukania i eksploatacji. Powietrze do napędu siłowników dostarczane jest z zestawu sprężarkowego. Do płukania wodno-powietrznego zaprojektowano pompę i dmuchawę. Obok SUW znajduje się dwukomorowy zbiornik czystej wody, nowo wywiercona studnia, neutralizator ścieków chemicznych, zbiornik ścieków sanitarnych, między obiektowe sieci kanalizacyjne i wodociągowe oraz w pełni automatyczny spust popłuczyn z odstojnika.

Maksymalna wydajność SUW związana z produkcją wody wynosi 1 234m³/dobę.

Produkcja wody z 9 miesięcy 2004r. przedstawia się następująco:

Tab.21 Produkcja wody z dziewięciu miesięcy 2004r.⁵⁵

Miesiąc	Produkcja m ³ / miesiąc	Produkcja m ³ /dobę
Styczeń	17 851	576,8
Luty	17 513	545,7
Marzec	17 034	549,5
Kwiecień	18 126	604,2
Maj	18 927	610,5
Czerwiec	18 376	612,5
Lipiec	20 044	646,6
Sierpień	22 716	732,8
Wrzesień	18 763	625,4

Średni bilans wody z ostatnich 9 miesięcy 2004r. wynosi 611,6 m³/dobę.⁵⁶

⁵⁵ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce,

⁵⁶ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce

13.2.2 Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy funkcjonują 2 oczyszczalnie ścieków we wsiach:

- Skoroszyce typu Bioblok WS-400, o przepustowości $76\text{m}^3/\text{d}$ (mechaniczno-biologiczna) odbierająca ścieki kanalizacją sanitarną z sektora zabudowy wielorodzinnej i zabudowy jednorodzinnej,
- Sidzina, na terenie bazy dawnego PGR.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków w nie skanalizowanej części zabudowy należącej do gminy nie jest zorganizowane. Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków polega na ich czasowym gromadzeniu w zbiornikach wybieralnych i wywożeniu do oczyszczalni ścieków w Brzezynie.

Długość sieci kanalizacyjnej przedstawia się następująco:

Tab.22 Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy.⁵⁷

L.p	Miejscowość	Sieć rozdzielcza (w km)	Długość przyłączy (w km)	Sieć tranzytowa (w km)	Ilość przyłączy
1.	Skoroszyce	8,3	3,7	0,810	137
2.	Chróstina	4,8	0,9	Skoroszyce- Chróstina 3,872	61
Razem		13,1	4,6	4,682	198

Na terenie gminy od 2004 r. znajduje się jeden system zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków we wsi Skoroszyce jest to oczyszczalnia biologiczna typu „BIOBLOK WS-400” oczyszczające ścieki metodą niskoobciążonego osadu czynnego wraz ze stabilizacją osadów.

Ciąg technologiczny oczyszczalni ścieków przeznaczony jest do oczyszczania ścieków sanitarnych odprowadzanych z miejscowości Skoroszyce i Chróstina kanalizacją sanitarną i składa się z następujących obiektów oczyszczalni ścieków :

- Krata koszowa mechaniczna typu KK-400 z wyciągarką elektryczną i ręczną,
- Przepompownia ścieków sanitarnych z pompami 50 NFT 305-28,
- Zmodernizowana oczyszczalnia biologiczna BIOBLOK WS-400 dla $Q_{d,max} = 400\text{ m}^3 / \text{d}$,
- Koryto pomiarowe ścieków oczyszczonych KPV-I z przepływomierzem ultradźwiękowym,
- Poletko osadowe o powierzchni $F = 286\text{ m}^2$.

⁵⁷ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce

Przepustowość istniejącej oczyszczalni ścieków wynosi :

- średnia dobową : $Q_{d\acute{s}r} = 307,7 \text{ m}^3 / \text{d}$,
- max. dobową : $Q_{dm\acute{a}x} = 400,0 \text{ m}^3 / \text{d}$,
- max. godzinową : $Q_{hm\acute{a}x} = 29,9 \text{ m}^3 / \text{h}$.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni ścieków sanitarnych dla miejscowości Skoroszyce jest rzeka Młynówka, stanowiąca dopływ lewostronny rzeki Nysy Kłodzkiej.

Skład ścieków oczyszczonych, odprowadzanych do odbiornika ścieków zgodnie z warunkami określonymi w:

- Decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Opolu Wydziału Ochrony Środowiska pismo znak OŚ-III-6210/36/94 z dnia 1994-05-17;
- Decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Opolu Wydziału Ochrony Środowiska pismo znak OŚ-III-6210/132-1 /95 z dnia 1995-07-13;
- Decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Opolu Wydziału Ochrony Środowiska pismo znak OŚ-III-6210/132/95 z dnia 1995-07-17

oraz :

- zanieczyszczenia organiczne BZT₅: $S_oBZT_5 \leq 20 \text{ g O}_2 / \text{m}^3$;
- zanieczyszczenia organiczne ChZT: $S_oChZT \leq 60 \text{ O}_2 / \text{m}^3$;
- zawiesiny ogólne: $S_o.z.og. \leq 30 \text{ g} / \text{m}^3$;
- azot ogólny N_{og}: $S_oN_{og} \leq 20 \text{ g N} / \text{m}^3$;
- azot amonowy N-NH₄: $S_oN-NH_4 \leq 5 \text{ g N} / \text{m}^3$;
- fosfor ogólny P_{og}: $S_oP_{og} \leq 3 \text{ g P} / \text{m}^3$.

13.2.3 Regulacja stosunków wodnych

Przez teren gminy Skoroszyce przepływają następujące cieki : Stara Struga - całkowita długość cieku wynosi 27 000 m, w tym odcinek uregulowany -16 300m. Średnia głębokość - 1,50m. Stara Struga wpływa do Nysy Kłodzkiej. Na rzece zostały wykonane budowle: mosty betonowe i drewniane oraz przepusty.

Młynówka Skoroszycka - całkowita długość cieku wynosi 18 500 m, pow. ogólna zlewni wynosi 47,2km². Uregulowana jest na długości 13 100 m. Młynówka wpływa do Nysy Kłodzkiej. Na cieku, na terenie gminy Skoroszyce wykonane zostały budowle: mosty i kładki.

Potok Lasocicki - całkowita długość cieków 9 500m. Uregulowany na długości 8 400. Pow. ogólna zlewni 20,9km². Potok Lasocicki wpływa do Młynówki Skoroszyckiej. Na terenie gminy Skoroszyce na ciekach wykonane zostały budowle: - most, przepusty, rurociąg, zastawki i syfony.

Cielnica - całkowita długość cieków 35800 m. Uregulowana na długości 18 000 m. Pow. ogólna zlewni 149km². Cielnica wpływa do Nysy Kłodzkiej. Jej dopływem jest rzeka Korzkiew. Na terenie gminy Skoroszyce na ciekach wykonane zostały budowle: most, przepusty, jaz i stopnie betonowe.

Uzupełnieniem sieci wyżej wymienionych cieków są rowy szczegółowe.

Stawy hodowlane zlokalizowane są we wsiach Sidzina, Mroczkowa i Chróścina Nyska.

13.2.4 Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami została uporządkowana na terenie gminy w 1995 r., kiedy to rozpoczęto eksploatację gminnego składowiska odpadów komunalnych, zlokalizowanego we wsi Chróścina. Budowa trwała od 2 czerwca 1993 r. do 30 maja 1994 r. Całkowity koszt budowy składowiska wyniósł 386 000 PLN. Pojemność składowiska wynosi 34 800 m³, położone jest na powierzchni 1,44 ha. Obsługę składowiska prowadzi zakład budżetowy gminy – Zakład Oczyszczania i Wodociągów w Skoroszycach.

Urządzeniami przeznaczonymi do gromadzenia stałych odpadów komunalnych na terenach nieruchomości były wówczas pojemniki: SM – 110; PA – 1,1 i KP – 7. Obecnie 893 gospodarstw domowych wyposażonych było w pojemniki typu SM – 110. Gospodarstwa te zawarły umowy z Zakładem Oczyszczania i Wodociągów na odbiór odpadów. Na terenach zabudowy wielorodzinnej i przy obiektach użyteczności publicznej usytuowane były kontenery KP-7 w ilości 30 szt.. W 2004 r. na składowisku zdeponowano 4.368,5 m³ odpadów, a łącznie do 2004 r. na składowisku zdeponowano 40.542,98m³ odpadów. Rada Gminy Skoroszyce Uchwałą Nr X/53/99 z dnia 1 czerwca 1999 r. ustaliła regulamin w sprawie zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy, który określa zadania oraz obowiązki i prawa właścicieli nieruchomości, dotyczące utrzymania czystości i porządku w gminie, a także warunki udzielenia zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w w/w zakresie. Założeniem do uchwały było, że każde gospodarstwo domowe produkuje odpady. Przyjęto, że każdy mieszkaniec gminy produkuje ok. 20 litrów (0,020m³) odpadów w stosunku miesięcznym. Każde gospodarstwo domowe zobowiązane zostało do udokumentowania sposobu usuwania odpadów z posesji. Podjęta uchwała dopuszcza

również możliwość wywozu odpadów indywidualnie przez właścicieli nieruchomości na składowisko odpadów komunalnych w Chróście. W przypadku gdy właściciele nieruchomości nie udokumentowali sposobu usuwania odpadów obowiązek wywozu przejmowała gmina, pobierając za tę usługę opłaty. Gmina organizując zastępczy wywóz odpadów przekazuje właścicielom posesji worki foliowe, które następnie odbierane są według ustalonego harmonogramu na koszt właściciela posesji. Z danych Zakładu Oczyszczania i Wodociągów wynika, że 80 % (75 % posiadało podpisane umowy na wywóz odpadów przez ZOIW, natomiast 5 % wywoziło indywidualnie odpady) gospodarstw domowych wywoziło swoje odpady na gminne składowisko odpadów komunalnych. Od 2003r. wprowadzono na terenie gminy selektywną zbiórkę w odniesieniu do dwóch grup odpadów tj. stłuczka szklana i tworzywa sztuczne typu plastik. Obecnie na terenie poszczególnych sołectw rozstawionych było 65 szt. pojemników typu PA-1100l w tym 34 szt. na plastik i 31 szt. na stłuczkę szklaną. Ponadto z odpadów zdeponowanych na składowisku w Chróście wyselekcjonowano ok. 2,7 tony metali. W dniu 1 lipca 2011 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, która wzorując się na doświadczeniach innych krajów europejskich zmienia dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Nowy system zakłada, że samorząd, który jest odpowiedzialny za wszystko to, co służy lokalnej społeczności, powinien być również odpowiedzialny za odebranie i właściwe zagospodarowanie odpadów. W nowym systemie gospodarki odpadami komunalnymi gmina będzie miała wpływ na każdy z jego elementów i dzięki temu będzie mogła kształtować sposób gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie.

13.2.5 Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia relacji Lewin –Brzeski – Paczków DN 250/200 PN 4.0 MPa wraz z odgałęzzeniami do SRP Skoroszyce DN 80 PN 4.0 MPa oraz kierunku SRP Grodków DN 80 PN 4.0 MPa. Na terenie gminy zlokalizowana jest SRP Skoroszyce o przepustowości 650m³/h.

W gminie dobrze rozwinięta jest sieć dystrybucyjna gazu bezprzewodowego. Długość sieci gazowej czynnej rozdzielczej według stanu na 2002 r. wynosi 9 178 m i znajduje się tylko we wsi Skoroszyce. Według stanu na 31 grudnia 2003r. 31 gospodarstw domowych podłączono do sieci, w tym 27 budynków mieszkalnych, a w tym 24 może być ogrzewane gazem. W 2001 r. do sieci gazowej została podłączona Publiczna Szkoła Podstawowa, a w 2004 r. budynek Urzędu Gminy oraz pawilon sportowy i ośrodek zdrowia.

13.2.6 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiegają tranzytowo dwie linie:

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce

- jednotorowa linia napowietrzna 220 kV relacji Ząbkowice – Groszowice. Długość tej linii o przekroju przewodów roboczych 525 mm² AFL w granicach gminy wynosi ok. 0,5 km,
- napowietrzna jednotorowa linia 110 kV o przekroju przewodów roboczych 240 mm², relacji GPZ Grodków – GPZ Hajduki, której długość na terenie gminy Skoroszyce wynosi 13,11 km

Odbiorcy z terenu gminy zasilani są z GPZ Bielice oraz GPZ Grodków.

Na terenie gminy występują obiekty sieci 15 kV:

- linie napowietrzne o łącznej długości 64,3 km
- linie kablowe o łącznej długości 2,7 km
- 43 stacje transformatorowe 15/0,4 kV, w tym 5 stacji należących do indywidualnych odbiorców oraz jedna stacja przelotowa beztransformatorowa.

Oświetlenie dróg we wsiach na terenie gminy jest zróżnicowane (rtęciowe, sodowe).

13.2.7 Telekomunikacja

Dotychczas głównym operatorem telekomunikacyjnym na terenie gminy Skoroszyce jest Telekomunikacja Polska S.A. Abonenci telefoniczni z tego terenu przyporządkowani są do centralnego okręgu telefonicznego TP S.A. w Nysie. Okręg ten obejmuje swoim zasięgiem miasta i gminy Nysa, Paczków, Otmuchów, Głuchołazy oraz gminy Kamiennik, Pakosławice, Skoroszyce, Korfantów. Według stanu na 31.12.1997r. było 693 abonentów telefonii przewodowej. Na 1000 mieszkańców przypadało 105,3 numerów. Sieć abonencka na terenie gminy jest napowietrzna.⁵⁹

13.2.8 Gospodarka ciepła

Na terenie gminy nie funkcjonuje scentralizowany system ciepły. Jedynie w osiedlu mieszkaniowym wielorodzinnym w Chroście ogrzewanie bazuje na kotłowni osiedlowej-olejowej. Pozostałe potrzeby grzewcze są pokrywane ze źródeł lokalnych. Istniejące kotłownie są w złym stanie technicznym, nie spełniają norm ciepłych i wymagają termoizolacji oraz modernizacji, w tym wprowadzenia technologii wysokosprawnych i wysokowydajnych.⁶⁰

⁵⁹ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce

⁶⁰ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego gminy Skoroszyce

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenie gminy Skoroszyce brak jest istniejących zadań rządowych o znaczeniu ponadlokalnym. Planowane zadania przedstawiono w części B – Kierunki.

CZĘŚĆ B
KIERUNKI

I. STRUKTURA HIERARCHICZNA CELÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOROSZYCE: MISJA, STRATEGICZNE, GŁÓWNE I UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU (ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE)

Określenie ustawowych kierunków rozwoju przestrzennego gminy wymaga w pierwszej kolejności opracowania strategii rozwoju przestrzenno - gospodarczego. Strategia taka pozwala z kolei na opracowanie kierunków i polityki zagospodarowania gminy.

Zarówno ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 roku, jak i obecnie obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003 r., nie wprowadzają obligatoryjnie konieczności wykonywania strategii (ani jej elementów) przestrzenno - gospodarczego rozwoju, stanowiącej podstawę do wykonywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na potrzebę wykonywania takich prac wskazuje poradnik "Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy", opracowany w 1995 r. na zlecenie Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa przez Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, oddział w Krakowie (zbiór pod red. prof. dr hab. inż. arch. Zygmunta Ziobrowskiego).

Poradnik ten nie posiada charakteru dokumentu prawnego, niemniej jednak zawarto w nim wskazówki niezbędne do sformułowania podstawowych kierunków i polityki przestrzennej gminy.

Wskazówki te dotyczą konieczności określenia:

- „głównego celu rozwoju gminy, sformułowanego często jako współczesne hasło rozwojowe (misja), syntetycznie wyrażające pomysł na rozwój gminy”,
- „pożądanego”, docelowego obrazu gminy,
- „sposobu osiągnięcia pożądanego celu przy uwzględnieniu:
 - dalekiego horyzontu czasowego,
 - skupienia się na zagadnieniach podstawowych,
 - koncentracji środków zwiększających efektywność podejmowanych działań,
 - ciągłości planowania, polegającego na weryfikacji ustaleń w miarę zmieniających się warunków zewnętrznych i lokalnych”.

Wyżej wymieniony poradnik określa również główne zadania studium, do których należą:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy,
- sformułowanie kierunków i zasad rozwoju,
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych,
- promocja rozwoju gminy.

Założenia metodologiczne, przyjęte w wyżej wymienionym poradniku, są zbliżone do wcześniejszych opracowań, wykonywanych w 1991 r. przez R. Pustelnika z zespołem Biura Pełnomocnika Rządu do spraw

Restrukturyzacji Regionu Wałbrzyskiego, w których zwrócono uwagę na interdyscyplinarne podejście do programów rozwoju w nowych uwarunkowaniach politycznych Polski po roku 1990 oraz hierarchii celów dla realizacji przyjętej strategii rozwoju (Por.: R. Pustelnik, *Ogólne założenia metodologiczne procesu restrukturyzacji na przykładzie Regionu Wałbrzyskiego, [w:] Restrukturyzacja starych okręgów przemysłowych - doświadczenia zachodnie a sytuacja w Polsce, CUP Friedrich Ebert Stiftung, Urząd Wojewódzki w Łodzi, Warszawa 1991, s. 76-83.*)

I MISJA

Analiza literatury przedmiotu oraz przyjęcie dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr XXXIX/350/2005 z dnia 11 października 2005 roku, stwarza podstawę do kreowania misji rozwoju przestrzenno - gospodarczej na terenach wiejskich gminy Skoroszyce. Strategię rozwoju oraz opracowania o podobnym charakterze, obejmujące poza rolnictwem inne dziedziny działalności społeczno-gospodarczej, powinny stanowić harmonijną całość, pozwalającą wykorzystać dla dobra wspólnoty regionalnej oraz kraju wszystkie walory gminy Skoroszyce.

1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU I TENDENCJI PRZEMIAN WSI

1 ROLNICTWA W POLSCE I W EUROPIE

Przeobrażenia wsi w Polsce zmierzają w kierunkach znanych od kilku dziesięcioleci w uprzemysłowionych krajach zachodnich. Najbardziej charakterystycznymi cechami tego procesu jest urbanizacja i uprzemysłowienie obszarów wiejskich, zmiany w tradycyjnej strukturze społeczno - zawodowej ludności wiejskiej, marginalizacji rolnictwa, migracje ludzi do miast i starzenie się wsi, częste zjawiska degradacji środowiska przyrodniczego, kulturowego i społecznego.

Na wsi polskiej w okresie po II wojnie światowej przez pół wieku dokonywał się również stopniowo ten charakterystyczny proces przemian, ale stałe wysokie zapotrzebowanie miasta, zarówno na produkty rolne, jak i na siłę roboczą ze wsi, powodowało, że ludność wiejska w okresie gospodarki centralnie sterowanej żyła w poczuciu względnego bezpieczeństwa socjalnego i w przekonaniu o realnych możliwościach awansu społecznego (różnorodnie pojmowanego).

Obecnie w dobie przeobrażeń systemowych pewna dotychczasowa równowaga wzajemnych potrzeb i oczekiwań między miastem a wsią sprzed 1989 r. przestała funkcjonować. Zapotrzebowanie na produkty rolne jest ograniczone na wolnym rynku przez bardzo skuteczną konkurencję produktów importowanych, często atrakcyjniejszych, tańszych i lepiej reklamowanych niż rodzime. Wynika to z zacofania naszego rolnictwa, które posiada 2,5 razy niższą wydajność niż inne działy gospodarki w kraju, np. jeden zatrudniony w rolnictwie wytwarza żywność dla 8,6 osób, gdy dla porównania w krajach Unii Europejskiej jeden zatrudniony w rolnictwie wytwarza żywność dla 50 osób. Poprawa tego stanu rzeczy może nastąpić poprzez zdecydowany wzrost wydajności pracy, a to jest uzależnione od wzrostu poziomu produkcji i poprawy struktury obszarowej gospodarstw. Proces ten jest jednak u nas hamowany przez nadmierne zatrudnienie w gospodarstwach

rodzinnych, które związane jest z tzw. utajonym bezrobociem. Dopóki ta zbędna siła robocza na wsi nie znajdzie innego zatrudnienia, dopóty proces modernizacji polskiego rolnictwa będzie blokowany.

Zapotrzebowanie miasta na siłę roboczą ze wsi jest również znikome w warunkach wysokiego bezrobocia w całym kraju. O pracę konkuruje się poziomem wykształcenia, operatywnością, dostępem do szybkiej i szerokiej informacji, zamieszkiwaniem w dostępnej odległości, możliwościami elastycznego doksztalcania się wraz ze zmieniającym się rynkiem pracy itp. Ludność wiejska w dużo mniejszym zakresie może wykorzystać te atuty. Równocześnie dotychczasowe podstawowe źródła pracy zarobkowej ludności wiejskiej, PGR-y, spółdzielnie, wiele państwowych zakładów przemysłowych, bazujących na niskokwalifikowanej sile roboczej (tzw. chłoporobotnikach), w większości przestały funkcjonować. Współcześnie miasto nie jest w stanie w pełni rozwiązać problemu bezrobocia na wsi. Wieś musi znaleźć własne źródła utrzymania. Jest to nie tylko w interesie ludności wiejskiej, ale i miejskiej. Problem jest tym trudniejszy, że trwa kryzys w rolnictwie, którego nie można przeczekać. Nie jest to stan przejściowy, ale spektakularny wyraz dokonujących się zmian, odchodzenia w przeszłość, również w Polsce, tradycyjnego, nie wyspecjalizowanego rolnictwa. Wspólna polityka rolna w ramach Unii Europejskiej i przyznane Polsce fundusze strukturalne dla rolnictwa powinny stopniowo zmienić obraz polskiej wsi w kierunku modelu zachodnio - europejskiego.

1.2. WSPÓŁCZESNE STRATEGIE ROZWOJU WSI I ROLNICTWA. WIELOFUNKCYJNOŚĆ OBSZARÓW WIEJSKICH, STAN ISTNIEJĄCY I KIERUNKI ROZWOJU

W dokumentach rządowych „Strategia dla Polski”, a także w „Założeniach polityki społeczno - gospodarczej dla wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej do roku 2000” wskazuje się na funkcjonowanie w Polsce trzech grup gospodarstw rolnych, z których praktycznie liczyć się może w przyszłości tylko grupa gospodarstw tzw. rozwojowych, wysokoefektywnych, silnych ekonomicznie, dostarczających na rynek ponad połowę podaży surowców żywnościowych. Grupa ta wyraźnie wyodrębnia się na tle gospodarstw stagnacyjnych i słabych. Według „Strategii dla Polski” państwo chce „wspierać przyspieszenie pozytywnych tendencji potęgujących przemiany strukturalne w rolnictwie i na obszarach wiejskich”.

Celem rozwoju obszarów wiejskich jest w pierwszym punkcie „odnowa wsi”, rozumiana jako „wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, tworzenie na wsi nowych szans -modernizacja i poprawa struktury rolnictwa, tworzenie miejsc pracy w przetwórstwie, przemyśle, usługach, handlu, w gałęziach związanych z otoczeniem rolnictwa i walorami wsi”.

Te założenia polityczne wskazują wyraźnie na preferowane kierunki przemian w polskim rolnictwie, a to spowoduje wzrost liczby ludności poszukującej pozarolniczych źródeł utrzymania.

Obecnie na wsi w Polsce żyje blisko połowa rodzin nierolniczych (45%), ale występują różnicowania regionalne. Odsetek ten jest wyższy w regionach uprzemysłowionych, w których od dawna następował proces alokacji zatrudnienia za sprawą chłonnych pozarolniczych rynków pracy, np. w makroregionie południowo - zachodnim.

Dotychczasowa tendencja powiększania się odsetka rodzin nierolniczych na wsi będzie się w najbliższym czasie umacniać w związku z eliminacją z rynku najłabszych gospodarstw, ujawniania się tzw. utajonego bezrobocia, a także wraz ze wzrostem przyrostu naturalnego ludności w wieku produkcyjnym. Równocześnie nie istnieje możliwość pełnego wchłonięcia wiejskich nadwyżek potencjału pracy przez miasto, jak za czasów przyspieszonej industrializacji np. w latach pięćdziesiątych w Polsce. Kryzys lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych zamroził dotychczasową migrację ludności wiejskiej do miast i stan ten prawdopodobnie nie ulegnie już radykalnej zmianie. Według Aliny Sikorskiej, pozostawanie rodzin nierolniczych na wsi stanowi „element stymulujący rozwój miejscowości wiejskich, czego najprostszym wyrazem jest nie tylko przeciwdziałanie takim zjawiskom jak wyludnianie się wsi, ale wręcz powiększanie się liczby ich mieszkańców”.

Większość badaczy procesów funkcjonowania wsi i rolnictwa w Polsce wnioskuje, iż rozwój obszarów wiejskich może nastąpić w oparciu o rozszerzenie i zróżnicowanie charakteru wsi o funkcje pozarolnicze.

Waldemar Michna w pracy poświęconej bezrobociu na wsi, opartej na badaniach przeprowadzonych w 1995 roku wyraża pogląd, że „wielofunkcyjność wsi może się urzeczywistnić tylko przez industrializację i urbanizację wsi”, przy czym industrializacja rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem. Autor pisze, że brakuje współcześnie wizji polskiej industrializacji, również na wsi; wskazuje z jednej strony na bariery, np. brak gwarancji kredytowych na inwestycje na wsi i w rolnictwie, z drugiej strony na podstawie badań stwierdza powszechne poparcie ludności wiejskiej dla tworzenia nowych zakładów pracy na wsi. Poszerzanie funkcji wsi i stwarzanie tam nowych miejsc pracy stanowi zatem akceptowaną społecznie tendencję, korzystną dla gospodarki kraju, która ogranicza niekontrolowany i nieekonomiczny rozwój ośrodków miejskich i stwarza szanse rozwoju obszarom wiejskim w Polsce.

W krajach zachodnich, w których proces ograniczenia zatrudnienia w rolnictwie jest znacznie bardziej zaawansowany niż w Polsce, stwierdzono prawidłowość, że tendencja wyludniania się wsi uległa zahamowaniu w sytuacji, gdy wzrastał odsetek ludności wiejskiej nierolniczej. Pozostawanie ludności nierolniczej na wsi umożliwia funkcjonowanie wsi jako jednostki osadniczej, wyposażonej w podstawowe elementy nowoczesnej infrastruktury cywilizacyjno - technicznej, komunikacyjnej, usługowej, socjalnej. I odwrotnie, tam gdzie ludność pozarolnicza wyemigrowała, wsie wyludniają się całkowicie, ponieważ nie są w stanie spełnić minimalnych wymogów cywilizacyjnych.

W oparciu o te doświadczenia należy również w Polsce umożliwiać wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, szczególnie w obliczu wielomilionowego bezrobocia na wsi, zarówno obecnie, jak i w dłuższej perspektywie, np. kilkunastu lat.

W literaturze naukowej, poświęconej nowym funkcjom wsi oraz modernizacji polskiego rolnictwa, często poruszany jest problem przedsiębiorczości społeczności wiejskich. Z badań nad kierunkiem i skalą pozarolniczej działalności gospodarczej, przeprowadzonych w gminach na terenie całego kraju, wynika, że dla ponad 80% gmin bezrobocie stanowi bardzo poważny problem; większość dotychczasowych zakładów pracy (zakłady

państwowe, spółdzielcze) drastycznie ograniczyło zapotrzebowanie na pracowników lub uległo likwidacji. Rozwija się sektor prywatny, który obecnie generuje nowe miejsca pracy.

Wśród dziedzin, które stwarzają szanse rozwoju wielofunkcyjnego obszarów wiejskich, wymienia się najczęściej obsługę rolnictwa, przetwórstwo rolno - spożywcze, eksploatację oraz przetwórstwo miejscowych surowców, zasobów i produktów pochodzenia rolnego, transport, handel i usługi bytowe, rzemiosło artystyczne, oparte o miejscowe tradycje i surowce, a także tzw. „czyste” branże przemysłu lekkiego, usługi rekreacyjno - turystyczne oraz przedsięwzięcia proekologiczne.

Druga grupa dziedzin stwarzających szanse wzrostu zatrudnienia na wsi to inwestycje związane z infrastrukturą techniczną (budowa sieci wodno - kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, telekomunikacja, budowa dróg itp.), budownictwo, a także rozwój wiejskich placówek usługowych różnego typu. Należy w tym miejscu podkreślić poważne znaczenie, jakie dla rozwoju obszarów wiejskich posiada wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną. Właśnie braki w tym zakresie stanowią najczęściej obecnie podstawową barierę dla inwestorów w lokalizacji przedsięwzięć na obszarach wiejskich, a także zniechęcają ambitną, lepiej wykształconą młodzież do pozostawania na wsi.

Na podstawie badań stwierdzono, że aktualnie głównymi kierunkami zajęć zarobkowych poza rolnictwem są: chałupnictwo, drobne zakłady przemysłu terenowego na bazie miejscowych surowców (tartaki, zakłady materiałów budowlanych), kooperacja z zakładami przetwórstwa rolno - spożywczego oraz drobne usługi, zwłaszcza handel detaliczny.

Zdecydowanie przeważają drobne zakłady. Ich właściciele najczęściej angażują własne środki finansowe, połowa korzysta z kredytów bankowych. Oceniając dotychczasowy rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w Polsce, autorki omawianych badań stwierdzają, że przy zastrzeżeniu, iż stopień zaawansowania stosunków rynkowych i rozwoju społeczno gospodarczego jest bardzo zróżnicowany przestrzennie, "wszystko jednak przemawia za tym, iż nowa fala uprzemysłowienia polskiej wsi i urbanizacja terenów wiejskich będzie dokonywać się w małych formach, rodzinnych i indywidualnych firmach, głównie dzięki inicjatywie osób prywatnych i przez zaangażowanie ich środków finansowych. (...) Obszary wiejskie, w których dobrze prosperują nowoczesne, silne ekonomicznie firmy, mające szanse na stałe utrzymać się na rynku i dające pracę znacznej części ludności rolniczej w mikroregionie, należą do wyjątków".

Taki obraz przedsiębiorczości na obszarach wiejskich ulegnie istotnym zmianom wraz z pojawieniem się dotacji unijnych dla polskiego rolnictwa oraz likwidacją barier celnych na polską żywność, co w obszarach przygranicznych może pobudzić produkcję rolną oraz inne dziedziny przedsiębiorczości. Obecność Polski w Unii Europejskiej i objęcie naszej gospodarki oddziaływaniem polityki gospodarczej wspólnoty stanowi bardzo istotną szansę dla przyspieszenia rozwoju polskich obszarów wiejskich, w tym również dla przyspieszenia rozwoju gminy Skoroszyce.

1.3. NOWE KONCEPCJE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

W krajach zachodnich, jak również w Polsce, pojawiły się nowe koncepcje odnoszone do rozwoju obszarów wiejskich (tylko lub między innymi). Wymienić tu można takie idee, jak odnowa wsi, ład przestrzenny, ekorozwój, rewaloryzacja i rewitalizacja środowiska kulturowego, koncepcja aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnych. Są one popularyzowane przez naukowców, polityków, działaczy lokalnych, a także instytucje oraz ruchy społeczne i polityczne.¹ Mogą stanowić istotny czynnik towarzyszący i wspomagający proces tworzenia nowoczesnych obszarów wiejskich, rozszerzający gospodarczy aspekt transformacji wsi o jej funkcje społeczne, psychokulturowe, ekologiczne, rekreacyjne, a nawet estetyczne.

Ujmowanie programów przeobrażeń wsi w takich kierunkach wiąże się z pewnym, zróżnicowanym zresztą, ruchem w społeczeństwach uprzemysłowionych, wyrażającym tęsknotę za przyrodą, ciszą, przestrzenią, bezpośrednim i osobistym kontaktem z ludźmi, za wysiłkiem pracy fizycznej, zdrową żywnością, prostym życiem i szacunkiem dla tradycji. Te współczesne ucieczki do natury ludzi zmęczonych tempem, instytucjami i atrakcjami miasta, tworzą korzystny klimat społeczny wokół problematyki przeobrażeń obszarów wiejskich, sprzyjając odbudowie poczucia tożsamości kulturowej i patriotyzmu lokalnego mieszkańców wsi. Posiadają również swoje społeczno-ekonomiczne znaczenie, odpowiadając na oczekiwania młodego pokolenia na wsi oraz przyjezdnych na stałe i okresowo - przedsiębiorców, inteligencji wiejskiej, turystów, emerytów.

Może to stanowić dodatkowy impuls rozwojowy dla wielu obszarów, szczególnie takich, które dotknął proces degradacji. Realizacja idei rewaloryzacji środowiska kulturowego i przyrodniczego wsi, ładu przestrzennego, ożywienia społecznego, kulturalnego, a także gospodarczego, przy respektowaniu zasad równowagi ekologicznej i otwarciu na branżę innowacyjną, jest na razie dla większości wsi bardziej hasłem niż praktyką, ale istnieją przykłady obszarów wiejskich, na których taki proces już trwa.² Podejmowane są także próby, eksperymenty na niewielkich obszarach,³ które mogą się upowszechnić w przyszłości, pod warunkiem jednak, że będzie się z nimi utożsamiała społeczność lokalna. Teoretycy oraz praktycy planowania i sterowania procesami społecznymi podkreślają konieczność budowania różnych programów, wizji czy strategii rozwoju nawet na niewielką skalę we współpracy i przy stałym uwzględnianiu dążeń ludzi, do których adresowana jest dana koncepcja.

1.4. OGÓLNE ZAŁOŻENIA DO KREOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNO -GOSPODARCZEGO OBSZARÓW WIEJSKICH

Na podstawie przedstawionej ogólnej charakterystyki sytuacji polskiej wsi i rolnictwa, przewidywanych i preferowanych kierunków ich dalszego rozwoju w porównaniu z tendencjami w rolnictwie i na obszarach wiejskich w krajach Europy Zachodniej, wyłaniają się następujące wnioski, które powinny stanowić wstępne założenia do koncepcji aktywizacji przestrzenno-gospodarczej gmin, w tym gminy wiejskiej Skoroszyce:

- Przeobrażenia strukturalne w polskim rolnictwie są nieuniknione; będą postępować zmiany związane z własnością ziemi, z wielkością gospodarstw, ze strukturą produkcji.
- Muszą rozwijać się alternatywne źródła utrzymania dla ludności nierolniczej, zamieszkującej na wsiach, a to spowoduje rozwój nowych funkcji wsi.
- Obszary wiejskie muszą liczyć przede wszystkim na własne siły, rozwijając funkcje nierolnicze; do tej pory przedsiębiorczość wiejska głównie opiera się na małych, rodzinnych firmach, angażujących prywatny kapitał, elastycznie dostosowujących się do rynku zbytu. Obecnie proces ten powinien ulec przyspieszeniu w związku z członkostwem w Unii Europejskiej i środkiem pomocowym.
- Dziedziny gospodarczej działalności pozarolniczej na wsi związane są przede wszystkim z cechami przyrodniczo - geograficznymi i położeniem terenu, z lokalnymi surowcami, a także tradycjami, strukturą zawodową, typami szkół oraz przedsiębiorczością władz lokalnych.

Należy szukać szans rozwoju przedsiębiorczości głównie w oparciu o własny potencjał przyrodniczy, kulturowy i społeczny.

- Konieczne są działania na rzecz podniesienia jakości życia na wsi, zwłaszcza poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, co ma silny związek z rozwojem przedsiębiorczości. Na jakość życia składa się również stan środowiska przyrodniczego i środowiska antropogenicznego wsi. Społeczne oczekiwania są związane z respektowaniem zasad ekorozwoju na obszarach wiejskich oraz ze stworzeniem atrakcyjnego wizerunku wsi poprzez rewaloryzację i rewitalizację.
- Warunkiem niezbędnym skuteczności wszelkich koncepcji zmian rozwojowych na wsi jest współdziałanie jej mieszkańców w dziele tworzenia tych koncepcji i akceptacja ich założeń.

Uwzględnienie wymienionych prawidłowości rozwoju współczesnych obszarów wiejskich w kreowaniu misji przeobrażeń gmin jest niezbędnym warunkiem określenia prawidłowych, prorozwojowych kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego.

1.5. OKREŚLENIE „MISJI” ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE

Analiza uwarunkowań, przygotowana w części A „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce” oraz analiza zawarta w powyższych punktach od 1.1 do 1.4, pozwoliły na określenie „misji” wyrażonej jako:

**REALIZACJA POLITYKI ROZWOJU POPRZEZ KREOWANIE WIELOFUNKCYJNEJ
STRUKTURY PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEJ GMINY SKOROSZYCE W OKREŚLONYCH
REJONACH PRORÓZWOJOWEJ FUNKCJI WIODĄCEJ, PROJEKTOWANYCH W OPARCIU O
MOŻLIWOŚCI TKWIĄCE W PRZESTRZENI PRZYRODNICZO-KULTUROWEJ**

Określenie funkcji wiąże się bezpośrednio z generalną koncepcją zagospodarowania przestrzennego. Analizując szczegółowo możliwości tkwiące w przestrzeni przyrodniczo-kulturowej oraz w sferze społecznej gminy Skoroszyce, wyznaczono nowe obszary rozwoju gminy.

Określenie funkcji wiodącej dla określonego obszaru, ma bardzo istotny wpływ na właściwą lokalizację zamierzeń inwestycyjnych w związku z kreowaniem wielofunkcyjnej struktury dla przyspieszenia rozwoju gminy.

Koncepcja rozwoju gminy opiera się na rozwoju poszczególnych miejscowości przy czym stopień ich rozwoju jest zależny od takich czynników jak: demografia poszczególnych miejscowości, komunikacja, położenie, możliwości wynikające z wartości gruntów itp. W wyniku przeprowadzonych analiz wskazano możliwości rozwoju poszczególnych miejscowości dokonując poszerzenia obszarów zainwestowania. Głównymi ośrodkami gminy są wsi: Skoroszyce, Siedzina, Stary Grodków, Chróścina i Makowice. W pozostałych miejscowościach wskazano również tereny pozwalające na rozwój wsi ale w mniejszym stopniu i są to takie miejscowości jak: Giełczyce, Brzeziny, Mroczkowa, Czarnolas, Pniewie.

2 CELE STRATEGICZNE ROZWOJU PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE

Kreowanie wielofunkcyjnej struktury przestrzenno - gospodarczej gminy Skoroszyce wymaga realizacji przyjętych celów strategicznych, dotyczących:

w dziedzinie środowiska przyrodniczego:

- rozwoju terenów wód otwartych dla ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju funkcji rekreacyjnej,
- rozwoju obszarów leśnych z systemem ciągów ekologiczno - rekreacyjnych,
- ochrona użytków rolnych wysoką zielenią śródpolną,

w dziedzinie szeroko pojętego środowiska kulturowego:

- budowy obwodnicy drogi nr 46 w miejscowości Siedzina, drogi nr 401 w miejscowości Stary Grodków i Skoroszyce oraz rezerwa drogi powiatowej w miejscowości Giełczyce,
- budowy i remontów dróg,
- rozwoju infrastruktury technicznej: budowa kanalizacji ściekowej, sieci gazowej, telekomunikacji.
- w dziedzinie przemysłu - rozwoju przemysłu wydobywczego kruszywa naturalnego przeznaczone do produkcji kruszyw budowlanych i gałęzi z nim związanych,
- w dziedzinie rolnictwa wielkoobszarowego - reaktywowania dużych gospodarstw rolnych, zarówno prywatnych, jak również innych form własności oraz średnich wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych, przetwórstwa rolno-spożywczego i mieszkalnictwa zagrodowego,

- rewitalizacji i rewaloryzacji historycznego dziedzictwa (zachowanie tożsamości miejsca),
- rozwój usług, przemysłu nieuciążliwego i składów w pasie aktywizacji gospodarczej pomiędzy linią kolejową Brzeg - Nysa a drogą nr 401.

Rozwój społeczno - gospodarczy gminy Skoroszyce realizowany jest w oparciu o wykorzystanie walorów gminy.

Składają się na nie:

- budowy obwodnicy drogi nr 46 w miejscowości Sidzina, drogi nr 401 w miejscowości Stary Grodków i Skoroszyce oraz rezerwa drogi powiatowej w miejscowości Giełczyce,
- budowy i remontów dróg,
- rozwoju infrastruktury technicznej: budowa kanalizacji ściekowej, sieci gazowej, telekomunikacji.
- w dziedzinie przemysłu - rozwoju przemysłu wydobywczego kruszywa naturalnego przeznaczone do produkcji kruszyw budowlanych i gałęzi z nim związanych,
- w dziedzinie rolnictwa wielkoobszarowego - reaktywowania dużych gospodarstw rolnych, zarówno prywatnych, jak również innych form własności oraz średnich wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych, przetwórstwa rolno-spożywczego i mieszkalnictwa zagrodowego,
- rewitalizacji i rewaloryzacji historycznego dziedzictwa (zachowanie tożsamości miejsca),
- rozwój usług, przemysłu nieuciążliwego i składów w pasie aktywizacji gospodarczej pomiędzy linią kolejową Brzeg - Nysa a drogą nr 401.

Realizacja wymienionych kolejno strategicznych celów rozwoju przestrzenno -gospodarczego gminy Skoroszyce pociąga za sobą potrzebę określenia bardziej szczegółowych działań.

3 GŁÓWNE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE

Główne cele rozwoju stanowią pochodną celów strategicznych.

W dziedzinie tworzenia ekosystemów zieleni i wód otwartych - główne cele rozwoju stanowi budowa dużych, średnich i małych zbiorników wodnych, które odgrywają bardzo ważną rolę małej retencji. Zbiorniki te podnoszą walory otoczenia i wartości rekreacyjne terenów, a co najważniejsze, pełnią rolę ochrony przeciwpowodziowej wraz z projektowaną zielenią leśną.

W dziedzinie rolnictwa zakłada się rozwój gospodarki leśnej ze znacznymi zalesieniami gminy Skoroszyce. Planuje się zwiększenie lesistości gminy poprzez dopuszczenie zalesień na terenach rolnych, zieleni urządzonej i śródpolnej, chroniącej obszary rolne przed degradacją.

W dziedzinie usług, przemysłu nieuciążliwego, składów i przetwórstwa w paśmie południowo-północnym (strefa AG) oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, drobnej wytwórczości oraz usług zlokalizowanych w zabudowie zagrodowej i innych budynkach usługowo-mieszkalnych na terenie całej gminy.

W dziedzinie mieszkalnictwa głównym celem jest rozwój terenów mieszkaniowych.

W dziedzinie infrastruktury główne cele stanowi budowa i remonty dróg, budowa obwodnic oraz rozbudowa systemu ciągów rowerowych i pieszych. Niezbędny jest także rozwój infrastruktury technicznej.

W odniesieniu do rewitalizacji i rewaloryzacji wartości historyczno - kulturowych gminy Skoroszyce główne działania będą polegać na zachowaniu układów urbanistycznych oraz zabytkowych obiektów wraz z ich najbliższym otoczeniem.

4 UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE

Uzupełniającymi celami rozwoju są różnorodne działania, dotyczące utrzymania istniejącej infrastruktury technicznej gminy oraz obiektów. Działania te odnoszą się również do sektora usług oświaty, handlu, rzemiosła itp.

Przy niskich budżetach gminy i na tle istniejących potrzeb większość środków finansowych przeznaczają się na tzw. cele uzupełniające, najczęściej takie, jak niezbędne remonty dróg, mostów i innych obiektów. W związku z tym realizacja celów uzupełniających gmin powoduje ograniczenie możliwości rozwoju głównych i strategicznych celów rozwoju gminy.

II. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

W Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., w art. 10, ust. 2, określone są wymogi dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego. Są to następujące zadania:

- określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- określenie kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy;
- określenie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- określenie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- określenie kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;

- wskazanie obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- wskazanie obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- wskazanie obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² oraz obszarów przestrzeni publicznej;
- wskazanie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- określenie kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- określenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- wskazanie obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- wskazanie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Zgodnie z obowiązującą ustawą Studium jest jedynym dokumentem planistycznym, sporządzanym dla całego obszaru gminy. Dokument ten nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W rozdziale II części B Studium przedstawia się kierunki rozwoju gminy Skoroszyce zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r.

Kierunki te są pochodną wykreowanej struktury hierarchicznej celów rozwoju, przedstawionej w rozdziale I części B.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce różnią się w przedstawianym projekcie studium od kierunków wyznaczonych w studium z 2001 roku.

W studium uchwalonym w dniu 29 czerwiec 2007 roku (Uchwała Rady Gminy Skoroszyce nr X/32/2007) wraz ze zmianami nr X/36/07 z dnia 16.08.2007 i nr VIII/40/11 z dnia 23.05.2011r. nie można jednoznacznie określić pomysłu na rozwój gminy. Nie występują tutaj rozwiązania systemowe, szczególnie sieci przestrzennych powiązań podstawowych funkcji, związanych z możliwościami tkwiącymi w przestrzeni przyrodniczej, w przestrzeni kulturowej (w szerokim tego słowa znaczeniu) oraz w sferze społecznej.

Zgodnie z panującymi trendami europejskimi stale rozwija się tendencja do zamieszkiwania na atrakcyjnych terenach wiejskich przez ludzi pracujących w miastach. Obecne statystyki związane z miejscem lokalizacji nowych budynków mieszkalnych, szczególnie tzw. jednorodzinnych, informują, że np. ponad 80% Wrocławian buduje swoje domy na terenach wiejskich, poza granicami administracyjnymi miasta (pomimo oferty wolnych terenów pod zabudowę we Wrocławiu). Podobne zjawisko dekoncentracji występuje w Województwie Opolskim, gdzie izochrona 30 - 40 minut jazdy samochodem lub koleją z miejsca zamieszkania do miejsca pracy stanie się regułą.

Wychodząc naprzeciw tym tendencjom i uwzględniając fakt, że idea studium polega na planowaniu w długiej perspektywie czasowej, prezentowane kierunki zmian struktury przestrzennej i przeznaczenia terenów różnią się znacznie od wyznaczonych w poprzednim studium. Wiążą się one ze znacznym powiększeniem terenów mieszkaniowych w najbardziej atrakcyjnych miejscowościach.

Projektowana zabudowa mieszkaniowa na tym terenie może służyć zarówno do zamieszkiwania codziennego w atrakcyjnym rejonie o dużych walorach przyrodniczych, jak i do zamieszkiwania w okresie weekendowym, a nawet rzadszym. Współczesne warunki życia w wielkiej aglomeracji miejskiej łączą się z wieloma utrudnieniami, np. wielu mieszkańców Wrocławia pokonuje obecnie odległość 7 do 10 km w mieście w ciągu około 1 godziny, natomiast podobna odległość pomiędzy atrakcyjnymi terenami zamieszkania nad wodą na południowych stokach gminy Skoroszyce, a miejscami pracy w Nysie można pokonać samochodem jedynie w przeciagu 10-15min. Obecne przemiany w sposobach pracy w wielu zawodach, np. komputeryzacja, internet i inne środki łączności, pozwalają na zamieszkiwanie poza terenem miasta, na obszarach łatwo dostępnych, atrakcyjnych, zapewniających wypoczynek i tańszych do pozyskania. Wzrasta także liczba osób na emeryturach i rentach, którzy stanowią potencjalnych nabywców domów na wsi, zarówno całorocznych, jak i weekendowych.

Przekształcenia struktury przestrzennej w nowym studium zagospodarowania przestrzennego są związane również z potrzebą zapewnienia rozwoju gminie poprzez stworzenie możliwości powstawania nowych inicjatyw gospodarczych i ich korzystnej lokalizacji w rejonie drogi wojewódzkiej nr 401 łączącej Nysę z Grodkowem. Taka oś już zaczęła funkcjonować, a obecne studium przewiduje jej rozwój, przeznaczając tereny pod strefę aktywizacji gospodarczej. Rozwój tej funkcji opiera się na walorach przestrzennych, takich jak dogodność komunikacyjna oraz nieliczne bariery związane z ochroną środowiska. Pewne ograniczenia mogą powodować stosunkowo wysokie klasy bonitacyjne gleb, ale potrzeby rozwoju w kierunku tworzenia wielofunkcyjnego modelu gospodarczego obszarów wiejskich jest koniecznością współczesnej epoki i jakiś kompromis jest konieczny, aby powstawały nowe miejsca pracy dla mieszkańców gminy i nie tylko dla nich.

W celu podniesienia atrakcyjności gminy należy: zapewnić ciągi rowerowe, istniejące i projektowane. Gmina Skoroszyce posiada atrakcyjną sieć rowerową, zrealizowaną w ostatnich latach, która łączy miejsca o interesujących walorach przyrodniczych i kulturowych. W nowym studium obecna sieć jest wzbogacona o połączenia z projektowanymi punktami koncentracji atrakcji, szczególnie turystycznych.

Wymaga to wytyczenia nowych tras turystyki pieszej, łączących punkty o znacznych walorach krajobrazowych oraz przyrodniczo-kulturowych. Trasy te na pewnych odcinkach będą pokrywały się z trasami rowerowymi i będą wymagały przeprowadzenia segregacji ruchu pieszego i rowerowego dla zachowania bezpieczeństwa ludzi.

Ważnym, zwłaszcza dla podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy, jest sieć dróg przeznaczona do jazdy konnej, zarówno na terenie lasów istniejących oraz projektowanych, jak i w przestrzeni otwartej. Drogi te wymagają odpowiedniej tzw. miękkiej nawierzchni, przyjaznej dla tych zwierząt. W związku z tym, ważnym zadaniem kontekście zadaniem staje się zwiększenie hodowli koni w gminie, która rozwija się już obecnie. W wielu gminach wiejskich w Polsce w ostatnich latach dostrzeżono korzyści dla turystyki i agroturystyki, zwłaszcza ze względu na gości zagranicznych, wynikające z hodowli koni. To ostatnio coraz bardziej popularna forma wypoczynku w naszym kraju, a zatem rozwój stadnin oraz budowa obiektów związanych ze sportem hipicznym jest ważnym kierunkiem wzbogacającym ofertę turystyczno-wypoczynkową gminy.

Innym elementem są drogi ruchu samochodowego o funkcji turystycznej (również dostawczej) powinny charakteryzować się znaczną ilością zakrętów, które wpływają na zmniejszenie prędkości, a także miejsca postojowe w punktach najciekawszych krajobrazowo. Dopuszczalna prędkość nie może przekraczać 30 km/godz., szerokość jezdni -5,50 m. Dopuszcza się jezdnie dwukierunkowe o szerokości 3 m ze znaczną ilością mijanek. W takich przypadkach mijanki te należy zaprojektować w taki sposób, aby zapewnić widoczność całego odcinka drogi pomiędzy nimi. Drogi te nie mogą być równocześnie trasami rowerowymi oraz pieszymi.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Skoroszyce obok tych, które wiążą się z miejscem pracy, miejscem zamieszkania i miejscem wypoczynku, tj. ogólny i podstawowy podział funkcji w planach zagospodarowania przestrzennego według „Karty Ateńskiej”), obejmuje także sieć powiązań tych najważniejszych miejsc struktury przestrzennej gminy.

Sieć powiązań dotyczy zarówno ww. powiązań wewnętrznych, jak i najważniejszych dla gminy, powiązań zewnętrznych. Sieć powiązań zewnętrznych obejmuje sieć drogową, kolejową i rzeczną.

Sieć powiązań zewnętrznych staje się zatem priorytetem dla gminy, która posiada interesujący potencjał przyrodniczy, kulturowy i dogodne warunki rozwoju, np. w strefie aktywizacji gospodarczej wzdłuż drogi nr 401.

Kolejnym połączeniem rejonów zewnętrznych z omawianą gminą jest sieć kolejowa, linią Brzeg - Nysa. Należy zauważyć, że po nieuzasadnionym regresie kolei, związanym w ciągu ostatnich 15 lat z potężnym wzrostem ilości samochodów, przy równoczesnym niedoinwestowaniu w sieć dróg kołowych, ponowny wzrost znaczenia sieci kolejowej wydaje się być kwestią najbliższego czasu. Modernizując istniejącą trasę kolejową oraz wprowadzając częstsze przystanki (w gminie Skoroszyce zmiana studium zakłada docelowo 4 przystanki: w Makowicach, Skoroszycach, Chróście oraz Starym Grodkowie).

Dystans czasowy pomiędzy gminą Skoroszyce, a miastami Nysą i Brzegiem zmniejszy się bardzo znacznie, co spowoduje wzrost zainteresowanie gminą jako miejscem wypoczynku, zamieszkania i pracy).

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej sieci połączeń wewnątrz gminy związane są głównie z siecią dróg kołowych, z siecią połączeń wodnych oraz siecią kolejową.

2 KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Przyjmuje się generalne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w odniesieniu do istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy. Są to wstępne wytyczne i postulaty do uściślenia na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów. Dopuszcza się również pozostawienie dotychczasowego przeznaczenia terenów na obszarach obecnie niezainwestowanych.

2.1 Tereny zurbanizowane

W kształtowaniu nowo realizowanej i modernizowanej zabudowy należy przestrzegać następujących zasad:

- Należy kultywować lokalną tradycję budownictwa, wyrażoną w zasadach kształtowania brył obiektów, układach dachów, wysokości, detalu architektonicznym i materiale wykończeniowym, zasada ta powinna być rozumiana w sposób twórczy, nie tylko odtworzeniowy.
- Przestrzegać tradycyjnych zasad w rozplanowaniu zabudowy i utrzymaniu charakteru zabudowy.
- Kontynuacja zabudowy zagrodowej w lukach pomiędzy istniejącą zabudową jako tzw. zabudowa uzupełniająca.
- Nowo projektowane tereny pod zabudowę mieszkaniową powinny tworzyć skoncentrowane formy zabudowy.
- Dążyć do zachowania prawidłowych, harmonijnych relacji między zabudową i zagospodarowaniem towarzyszącym bądź sąsiadującym ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań funkcjonalnych, krajobrazowych i kulturowych.

W odniesieniu do terenów wymagających szczególnie precyzyjnego określenia zasad i standardów kształtowania zabudowy oraz ochrony wartości środowiska kulturowego prowadzić gospodarkę przestrzenną w oparciu o plany miejscowe.

2.1.1 Tereny zabudowy mieszkaniowej - oznaczone symbolem M

a) funkcja podstawowa:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w układzie:
 - wolnostojącym,
 - bliźniaczym,
 - szeregowym,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa zagrodowa wraz z obiektami służącymi produkcji rolniczej,
- zabudowa usługowa,

b) funkcje uzupełniające:

- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.2 Tereny zabudowy usługowej - oznaczone symbolem U

a) funkcja podstawowa: zabudowa usługowa w tym usługi z zakresu usług turystycznych:

b) funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- hotele, motele,
- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna w tym urządzenia służące produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej –fotowoltaika w granicach określonych na rysunku studium..

2.1.3 Tereny zabudowy usług administracji oznaczone symbolem UA

a) funkcja podstawowa: zabudowa usługowa z zakresu administracji publicznej:

b) funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa usługowa,
- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.4 Tereny zabudowy usług oświaty oznaczone symbolem UO

a) funkcja podstawowa: zabudowa usługowa z zakresu usług oświaty:

b) funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa usługowa,
- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.5 Tereny zabudowy usług kultu religijnego oznaczone symbolem UK

a) funkcja podstawowa: zabudowa usługowa z zakresu usług kultu religijnego:

b) funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa usługowa,
- zieleń urządzona,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.6 Tereny usług sportu i rekreacji oznaczone symbolem US,

- a) funkcja podstawowa: zabudowa usługowa z zakresu usług sportu; jak boiska sportowe, hale sportowe, stadiony, obiekty do gier terenowych, pola golfowe,
- b) funkcje uzupełniające:
- obiekty socjalne,
 - zabudowa usługowa z zakresu usług użyteczności publicznej, kultury, oświaty, zdrowia i opieki społecznej,
 - zieleń urządzona,
 - infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.7 Tereny zabudowy przemysłowej oznaczone symbolem P

- a) funkcja podstawowa: zabudowa przemysłowa,
- b) funkcje uzupełniające:
- zabudowa usługowa,
 - zabudowa z zakresu obsługi komunikacji,
 - zieleń urządzona,
 - infrastruktura techniczna i komunikacyjna w tym urządzenia służące produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej –fotowoltaika w granicach określonych na rysunku studium.

2.1.8 Tereny zabudowy związanej z aktywnością gospodarczą oznaczone symbolem AG

- a) funkcja podstawowa: zabudowa przemysłowa, składy magazyny, zabudowa z zakresu obsługi komunikacji takie jak stacje paliw, parkingi, garaże wielopoziomowe, stacje obsługi pojazdów,
- b) funkcje uzupełniające:
- obiekty zakresu – pensjonaty, motele i hotele,
 - zieleń urządzona,
 - infrastruktura techniczna i komunikacyjna w tym urządzenia służące produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej –fotowoltaika w granicach określonych na rysunku studium..

2.1.9 Tereny zieleni parkowej oznaczone symbolem ZP

- a) funkcja podstawowa: zieleń urządzona – parki , skwery, zieleńce,
- b) funkcje uzupełniające:
- tereny sportu i rekreacji, ścieżki dydaktyczne,
 - mała architektura,
 - infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.10 Tereny lasów oznaczone symbolem ZL

- a) funkcja podstawowa: las,
- b) funkcje uzupełniające:

- urządzenia melioracji wodnych,
- parkingi leśne,
- ścieżki dydaktyczne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

2.1.11 Tereny cmentarzy oznaczone symbolem ZC

- a) funkcja podstawowa: cmentarz,
- b) funkcje uzupełniające:
 - zieleń urządzona,
 - obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową,
 - infrastruktura techniczna.

2.1.12 Tereny ogrodów działkowych oznaczone symbolem ZD

- a) funkcja podstawowa: ogrody działkowe,
- b) funkcje uzupełniające:
 - zieleń urządzona,
 - obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową,
 - infrastruktura techniczna.

2.1.13 Tereny zieleni nieurządzonej oznaczone symbolem Zn

- a) funkcja podstawowa: zieleń nieurządzona,
- b) funkcje uzupełniające:
 - wody otwarte, zbiorniki retencyjne, stawy hodowlane,
 - terenowe obiekty sportowe bez obiektów kubaturowych,
 - infrastruktura techniczna.

2.1.14 Tereny obsługi komunikacji oznaczone symbolem KS

- a) funkcja podstawowa: tereny obsługi komunikacji,
 - stacje paliw,
 - parkingi
 - motele, hotele,
 - gastronomia,
- b) funkcje uzupełniające:
 - zieleń,
 - administracja związana funkcją podstawową,
 - infrastruktura techniczna.

2.1.15 Tereny obsługi kolei oznaczone symbolem KK

- a) funkcja podstawowa: tereny obsługi kolejowej,

- dworce kolejowe,
- parkingi
- motele, hotele,
- gastronomia,
- bocznice kolejowe wraz z urządzeniami,
- magazyny, składy,

b) funkcje uzupełniające:

- zieleń,
- administracja związana funkcją podstawową,
- infrastruktura techniczna.

2.1.16 Tereny wód powierzchniowych oznaczone symbolem WS

a) funkcja podstawowa: tereny wód otwartych, powierzchniowych,

b) funkcje uzupełniające:

- zieleń,
- infrastruktura techniczna.

2.1.17 Tereny upraw rolnych oznaczone symbolem R

a) funkcja podstawowa: tereny uprawa rolniczych,

b) funkcje uzupełniające:

- ogrody, sady,
- elektrownie wiatrowe lub inne instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, w tym biogazu, energii ze źródeł geotermalnych lub fotowoltaiki, w granicach określonych na rysunku studium,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

2.1.18 Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oznaczone symbolem RU

a) funkcja podstawowa: tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,

- obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową,
- magazyny, składy,
- obiekty inwentarskie,
- silosy,
- obiekty usługowe,

b) funkcje uzupełniające:

- ogrody, sady,
- infrastruktura techniczna.

2.1.19 Teren eksploatacji złóż oznaczony symbolem PG

a) funkcja podstawowa: tereny eksploatacji złóż,

- obiekty usługowe i socjalne,
- infrastruktura techniczna,
- tereny wód.,

b) funkcje uzupełniające:

- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, w tym biogazu, energii ze źródeł geotermalnych lub fotowoltaiki, w granicach określonych na rysunku studium.

2.1.20 Tereny infrastruktury technicznej oznaczone symbolem W, E, K, C, EC

a) funkcja podstawowa: tereny infrastruktury technicznej,

- infrastruktury wodociągowej,
- infrastruktury elektroenergetycznej,
- infrastruktury kanalizacyjnej,
- infrastruktury ciepłowniczej,
- infrastruktury elektrociepłownictwa,

b) funkcje uzupełniające:

- obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową.

2.2 Ustalenia dla terenów o różnym przeznaczeniu

Ustalenia podane poniżej zawierają wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych aktów prawa miejscowego w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczanych w granicach różnych obszarów funkcjonalnych, określonych w rozdziale 1 niniejszego studium.

Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad zalecanych do stosowania dla wszystkich terenów o określonej kategorii użytkowania, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje zmienione aktem prawa miejscowego.

Dla terenów dla których ustalono kilka przeznaczeń określonych poprzez symbole przeznaczenia, każde z nich może stanowić podstawowe przeznaczenie terenu jak i jego dowolną część.

Dla terenów dla których ustalono przeznaczenia podstawowe terenu oznaczone symbolem przeznaczenia terenu i dla których ustalono przeznaczenie uzupełniające, to przeznaczenie uzupełniające nie może stanowić więcej niż 49% terenu.

Jeżeli w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego pozostawiono dotychczasowy sposób użytkowania i zagospodarowania terenów pomimo iż przeznaczenie określone w studium jest inne, to takie ustalenie nie narusza ustaleń studium i plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego jest zgodny z kierunkami rozwoju gminy ustalonymi w studium.

2.2.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- 1) Wskaźniki intensywności zabudowy winien być zawarty w przedziale 40-60%, ustalenia wysokości i formy zabudowy powinny odpowiadać parametrom istniejących osiedli lub zespołów zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie, ale o wysokości nie większej niż 15 m;

- 2) Dopuszcza się dachy płaskie a także, dwu lub wielospadowe, o nachyleniu połaci 25°- 45°, z odstępstwami wynikającymi ze sposobu ukształtowania zabudowy istniejącej w sąsiedztwie; za dwuspadowy należy uznać także wielopołaciowy dach, odpowiadający poszczególnym częściom rzutu budynku;
- 3) Dla zabudowy mieszkaniowej należy przewidywać parkingi i miejsca postojowe w ilości 1 miejsca na mieszkanie,
- 4) W granicach obszarów funkcjonalnych o innej dominującej kategorii przeznaczenia terenu parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny uwzględniać walory krajobrazu kulturowego poszczególnych zespołów urbanistycznych, a formy zabudowy winny nawiązywać do istniejącego zainwestowania lub sposobu kształtowania zabudowy o dominującej kategorii przeznaczenia terenu.

2.2.2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

- 1) Powierzchnie zabudowy budynków mieszkalnych, wolnostojących na poszczególnych działkach nie powinny przekroczyć 30% powierzchni działek a budynków mieszkalno – usługowych 40% powierzchni działek; dopuszcza się odstępstwa od tej zasady na obszarach zurbanizowanych;
- 2) Powierzchnia działek przeznaczonych pod nową zabudowę jednorodziną nie powinna być mniejsza niż 700 m² ale zaleca się stosować min. 900 m² dla zabudowy wolnostojącej, 600m² dla zabudowy bliźniaczej i 300 m² dla zabudowy szeregowej, z wyjątkiem terenów historycznie ukształtowanej zabudowy, gdzie zabudowa plombowa może być lokalizowana na mniejszych działkach, pod warunkiem podporządkowania jej lokalizacji zasadom kontynuacji układu urbanistycznego;
- 3) Wysokość budynków nie powinna przekraczać 12m;
- 4) Dla zabudowy mieszkaniowej należy przewidywać parkingi i miejsca postojowe w ilości 1 miejsca na mieszkanie,
- 5) Powierzchnia biologicznie czynna powinna zajmować co najmniej 40% powierzchni działek, z wyjątkiem zabudowy plombowej oraz terenów zabudowy mieszkalno – usługowej, dla których może być mniejsza;
- 6) Dla zabudowy lokalizowanej w granicach istniejących osiedli lub zespołów mieszkaniowych należy stosować zasadę, że wysokość wznoszonych, rozbudowywanych lub przebudowywanych budynków mieszkalnych nie może przekraczać odpowiednio wysokości wyższego z najbliższych położonych budynków w tym samym ciągu ulicy;
- 7) Zaleca się ustalanie form dachów na dwu lub wielospadowe, o nachyleniu połaci 25° - 45°, z odstępstwami wynikającymi ze sposobu ukształtowania zabudowy istniejącej w sąsiedztwie; za dwuspadowy należy uznać także wielopołaciowy dach, odpowiadający poszczególnym częściom rzutu budynku. Dopuszcza się stosowanie dachów płaskich, dla budynków w terenach poza strefa ochrony konserwatorskiej.

2.2.3. Tereny usług (U, UA, UO, UK)

- 1) Powierzchnie zabudowy budynków usługowych na poszczególnych działkach nie powinny przekroczyć **50%** powierzchni działek; w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się odstępstwa od tej zasady na warunkach określonych w aktach prawa miejscowego;
- 2) Wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej terenów oraz poszczególnych działek nie powinien być mniejszy niż 0,1;
- 3) W przypadku ustalenia przeznaczenia terenów w aktach prawa miejscowego na zabudowę usługowo – mieszkalną wskaźniki, o których mowa w pkt. 1 i 2 mogą być skorygowane odpowiednio do udziału poszczególnych funkcji;
- 4) W przypadku wprowadzania zabudowy mieszkaniowej jako uzupełniającego przeznaczenia terenu zabudowy usługowej, powierzchnia użytkowa części mieszkalnej budynków usługowych nie powinna przekraczać 50% powierzchni użytkowej tych budynków, a w przypadku lokalizacji odrębnych budynków mieszkalnych w granicach nieruchomości usługowej lub terenów mieszkaniowych w granicach terenów usługowych powierzchnia użytkowa lub powierzchnia zabudowy budynków mieszkalnych nie powinna przekraczać odpowiedniej powierzchni zajmowanej przez budynki usługowe, a powierzchnia terenu mieszkaniowego nie może przekraczać 50% powierzchni całego terenu
- 5) Dla wszystkich terenów usługowych należy ustalić obowiązek zapewnienia miejsc parkingowych wg wskaźnika co najmniej 1 stanowisko postojowe na każde kolejne rozpoczęte 40 m² powierzchni użytkowej usług;
- 6) Parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny uwzględniać walory krajobrazu kulturowego poszczególnych zespołów urbanistycznych, a formy zabudowy winny nawiązywać do istniejącego zainwestowania lub sposobu kształtowania zabudowy;

2.2.4. Tereny działalności gospodarczej (P, AG, PG)

- 1) Tereny te wskazane są do lokalizowania inwestycji niemieszkaniowych, np. zakładów produkcyjnych w tym rzemiosła produkcyjnego, urządzeń obsługi rolnictwa, składów, baz, usług a także inwestycji komunalnych, z dopuszczeniem działalności mogącej pogorszyć stan środowiska;
- 2) Powierzchnie działek nie powinny być mniejsze niż 1000 m²;
- 3) Powierzchnie zabudowy budynków na poszczególnych działkach nie powinny przekraczać 80% powierzchni działek;
- 4) Wysokość zabudowy do 18m.
- 5) Elewacje budynków w ciągach ulic i dróg publicznych należy kształtować w sposób zapewniający korzystną ich ekspozycję z tych ulic i dróg;
- 6) Należy z zasady wprowadzać pasy zieleni izolacyjnej na terenach własnych inwestorów dla ochrony przyległych terenów, w tym także upraw rolnych przed rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń;
- 7) W granicach stref lub obszarów funkcjonalnych o innej dominującej kategorii przeznaczenia terenu parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny uwzględniać warunki wynikające z krajobrazu poszczególnych zespołów urbanistycznych, a formy zabudowy nie mogą stanowić w obszarze elementów obcych lub dysharmonizujących, nie

mogą także stanowić uciążliwości dla otoczenia, np. wynikającej z transportu związanego z prowadzoną działalnością;

- 8) Dla terenów lub ich części z istniejącą zabudową mogą być ustalane wskaźniki i parametry odrębne, nie uwzględniające wytycznych, o których mowa w pkt. 2 – 5, wynikające z warunków miejsca.
- 9) Tereny lub obszary górnicze, dla których w studium wskazano docelowe przeznaczenie po rekultywacji, do czasu zakończenia eksploatacji surowców są przeznaczone na działalność górniczą.
- 10) urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, w tym biogazu, energii ze źródeł geotermalnych lub fotowoltaiki, w granicach określonych na rysunku studium.

2.1.5. Tereny zielone (ZP, ZL, ZC, ZD, Zn)

- 1) Tereny parków i skwerów należy utrzymać i konserwować;
- 2) Dla parków, skwerów dopuszcza się obiekty architektury parkowej – budynki o formie pawilonowej lub budowle, służące ogólnodostępnej rekreacji plenerowej, takie jak: restauracje, ogrody zimowe, sceny, muszle koncertowe, altany, których łączna powierzchnia zabudowy nie przekracza 20% powierzchni terenu;
- 3) Dla innych terenów zieleni urządzonej dopuszcza się wprowadzenie usług z zakresu sportu, rekreacji i wypoczynku oraz gastronomii lub kultury o powierzchni zabudowy nie przekraczającej 10% powierzchni terenu;
- 4) Dla terenów, o których mowa w pkt. 1 - 3 lub ich części dopuszcza się także indywidualne ustalenia dotyczące zasad ich zagospodarowania;
- 5) Tereny leśne oraz zadrzewienia śródpolne należy chronić, na trasach szlaków turystycznych pieszych, rowerowych lub konnych, w miejscach atrakcyjnych należy lokalizować stacje, obejmujące miejsca wypoczynku i obsługi (np. biwak, miejsce palenia ognisk);
- 6) Należy dążyć do wykorzystania cieków i zbiorników wodnych do celów rekreacyjnych, sportowych i dekoracyjnych, włączania rzek, cieków, zbiorników i urządzeń wodnych do układów przestrzennych założeń zieleni;
- 7) Zaleca się prowadzenie ciągów pieszych i tras rowerowych do wejść na cmentarze.

2.1.6. Tereny rolne (R, RU)

- 1) Dla istniejącej zabudowy zagrodowej dopuszcza się adaptacje budynków mieszkalnych, gospodarczych oraz inwentarskich na funkcje mieszkalne nie związane z prowadzeniem gospodarstw rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz mieszkalno – usługowe lub usługowe;
- 2) Wysokość zabudowy mieszkaniowej nie może być wyższa niż 12 m a zabudowy związanej z produkcją rolniczą nie może przekraczać 15 m.
- 3) Dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej na terenach rolniczych przy spełnieniu następujących wymogów:
 - a) powierzchnia nieruchomości nie może być mniejsza niż 1 ha,
 - b) inwestor we własnym zakresie zapewnia dojazd, zaopatrzenie w wodę i energię elektryczną oraz odprowadzenie ścieków,

- c) obsługę komunikacyjną zagrody należy zapewnić z dróg i ulic lokalnych, dojazdowych lub wewnętrznych, z wyeliminowaniem możliwości bezpośrednich zjazdów z dróg wyższych kategorii,
 - d) odległość od istniejącej lub projektowanej zwartej zabudowy nie może przekraczać 300m.
 - e) zakaz lokalizacji zabudowy na terenach zagrożonych zalewem powodziowym, w granicach terenów górniczych oraz na obszarach zagrożeń osuwania mas ziemnych jeżeli takie wystąpią,
- 4) Zaleca się zalesianie gruntów rolnych niższych klas, szczególnie położonych w sąsiedztwie terenów leśnych.

2.1.7. Tereny urządzeń infrastruktury technicznej (W, E, K, C, EC)

- 1) Tereny infrastruktury technicznej obejmują obiekty i urządzenia:
 - a) zaopatrzenia w wodę – ujęcia, stacje uzdatniania, pompownie, urządzenia ciśnieniowe,
 - b) odprowadzenia ścieków – oczyszczalnie, przepompownie, zbiorniki odcieków,
 - c) zaopatrzenia w energię elektryczną – GPZ, trafostacje,
 - d) zaopatrzenia w gaz – stacje redukcyjno – pomiarowe, zbiorniki,
 - e) zaopatrzenia w ciepło – ciepłownie, kotłownie,
 - f) telekomunikacji – maszty, stacje przesyłowe,
 - g) gromadzenia i usuwania odpadów – składowiska, punkty gromadzenia odpadów, miejsca selektywnej zbiórki odpadów służące wielu użytkownikom i wymagające wydzielenia odpowiedniego terenu o określonym przeznaczeniu,
- 2) Tereny pod urządzenia, o których mowa w pkt. 1, mogą być wyznaczane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych określonych w studium z zachowaniem ograniczeń wynikających z charakteru miejsca oraz warunków ochrony.

3 OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Spośród lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego gminy Skoroszyce największe znaczenie mają:

- gleby,
- wody,
- krajobraz,
- lasy i zadrzewienia
- złoża naturalne kruszywa budowlanego (żwiry).

Wszystkie te elementy zostały szczegółowo omówione w dziale „Uwarunkowania przyrodnicze” Warto podkreślić ich ogromne znaczenie dla rozwoju gminy.

Szczególnie ważna jest na obszarze gminy gospodarka wodna. Prawidłowe gospodarowanie wodą istotna jest zarówno z uwagi na zagrożenie powodziowe, jak i w celu podniesienia atrakcyjności terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i terenów pod budowę obiektów związanych z turystyką i rekreacją przyrodniczą. Gospodarka wodna powinna być ponadto tak ukierunkowana, aby przywrócić rzekom pierwszą klasę czystości.

Działania polepszające jakość wód to przede wszystkim zredukowanie i ostatecznie całkowita eliminacja zanieczyszczeń wód, uzyskane między innymi przez skanalizowanie sanitarne i ogólnospławne miejscowości usytuowanych nad rzekami i ciekami wodnymi, a także zadrzewianie brzegów oraz zalesianie nieużytków przybrzeżnych rzek i stawów we współdziałaniu z zainteresowanymi instytucjami hydrotechnicznymi, ekologicznymi i leśnymi. Ponadto działania powinny wspierać małą retencję wód na drobnych ciekach z uwzględnieniem technologii proekologicznych.

W celu ograniczenia napływu do wód stojących nadmiaru substancji użyźniających należy opracować system ochrony tych wód. Należy również zwrócić uwagę na wody opadowe z dróg, placów postojowych, manewrowych i parkingów, aby nie były one odprowadzane do pobliskich cieków lub kanalizacji bez ich oczyszczania w stosownych separatorach.

Równolegle z wodami, bardzo ważną rolę dla środowiska przyrodniczego odgrywa zieleń. Lasy i zadrzewienia są nieodłącznym elementem zbiorników wodnych. Zwiększają atrakcyjność terenu i mają wpływ na klimat, ponadto są siedliskiem wielu roślin i zwierząt. W gminie Skoroszyce bardzo ważne jest przeprowadzenie programu zalesień.

Ze względu na ochronę powietrza proponuje się w gminie przechodzenie na ogrzewanie alternatywnymi źródłami energii cieplnej.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują użytki rolne o wyższych klasach bonitacyjnych, są one bogactwem naturalnym, podlegającym ochronie. Niezmiernie ważne jest znalezienie kompromisu pomiędzy potrzebami społeczno - ekonomicznymi mieszkańców gminy a wymogami ochrony środowiska przyrodniczego.

Przy kształtowaniu przestrzeni na terenie gminy Skoroszyce należy uwzględnić następujące zasady dotyczące ochrony przyrody:

- ochrona wszystkich dotychczasowych gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie gminy,
- objęcie ochroną wyznaczonych drzew, proponowanych jako pomniki przyrody,
- ochrona ekosystemów wodno - łąkowo - leśnych, tworzenie powiązań ekologicznych dolin rzecznych z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- zwiększanie retencji dla rolnictwa i zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez budowę zbiorników małej retencji,
- porządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę systemu zbiorczej kanalizacji ściekowej z oczyszczalniami ścieków,

- ograniczenie nadmiernego rozwoju budownictwa, tras komunikacyjnych i infrastrukturalnych,
- ograniczenie rozpraszania zabudowy dla zachowania i ochrony ekosystemów łąkowo - rolno - leśnych poprzez preferowanie zabudowy odtworzeniowej i uzupełniającej w istniejących jednostkach osadniczych oraz poprzez modernizację i adaptację siedlisk istniejących,
- ograniczenie obudowy ciągów komunikacyjnych, powodującej powstawanie barier ekologicznych i niszczenie walorów widokowych,
- kształtowanie krajobrazu terenów osadniczych poprzez:
 - preferowanie nowej zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
 - utrzymanie historycznej i regionalnej skali struktury jednostek osadniczych,
- ograniczanie przekształceń naturalnych łąk i pastwisk w grunty orne,
- rekultywację gruntów zdegradowanych i nieużytków w kierunku leśnym,
- objęcie ochroną przyrodniczą wartościowych okazów drzew.

Zakaz wykarczania uciążliwości spowodowanych prowadzoną działalnością poza granice terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Należy uwzględnić aspekty ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami, m.in. poprzez kompleksowe i zgodne z obowiązującymi wymogami ochrony środowiska rozwiązanie gospodarki wodnej, ściekowej oraz gospodarki odpadami z wykorzystaniem, w miarę możliwości, istniejących obiektów infrastruktury technicznej.

Obszary i obiekty środowiska przyrodniczego objęte ochroną prawną

Najcenniejsze lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego gminy stanowią lasy.

Istniejące na obszarze kompleksy leśne zostały objęte prawną ochroną jako:

- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Starej Strugi”
- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Nysy Kłodzkiej”
- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Celnicy”

Na terenach zieleni izolacyjnej, zieleni urządzonej i zieleni dolin rzecznych, zakazuje się stosowania roślinności inwazyjnej.

Dla terenów zalesień ustala się obowiązek stosowania roślinności rodzimej, zgodnej z siedliskiem.

Dużą wartość zasobów lokalnych środowiska przyrodniczego stanowią:

- Dolina rzeki Nysy Kłodzkiej
- mniejszych cieków, dopływów ww. rzek. Wzdłuż cieków wodnych w odległości minimum 5 m należy pozostawić pas wolny od zabudowy.

Na uwagę zasługują również: zespoły zieleni parkowej, zadrzewienia śródpolne, przydrożne drzewa. Pełnią one nie tylko akcent estetyczny, ale mają również istotne znaczenie mikroklimatyczne i ekologiczne ze względu na małą powierzchnię gminy pokrytą trwałą roślinnością.

4 OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Obszary i obiekty środowiska kulturowego, objęte ochroną prawną, zostały wymienione i omówione w rozdziale uwarunkowań kulturowych. Zagadnienie dziedzictwa kulturowego regulują umowy i konwencje międzynarodowe oraz Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.

Stan techniczny obiektów zabytkowych jest niezadowalający. Celowym kierunkiem działania powinno być włączenie zabytków w sferę zainteresowań krajoznawczych, a także wykorzystanie ich jako obiektów pełniących funkcje usług turystycznych i kulturalnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami bezwzględna ochroną należy objąć:

- zabytki architektury i budownictwa w postaci obiektów uznanych za szczególnie cenne wartości dziedzictwa kulturowego,
- zabytkowe założenia parkowe,
- zabytkowe założenia ruralistyczne,
- krajobraz kulturowy zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi,
- krajobraz kulturowy w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej,
- stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków, które podlegają szczególnej ochronie konserwatorskiej. Wszelkie prace wykonywane na tych obiektach oraz na terenach otaczających, objętych strefą ochrony konserwatorskiej wymagają pozwolenia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków podlegają ochronie i wszelkie działania projektowe, remontowe i inwestycyjne na tych obiektach wymagają uzgodnienia z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Zakres ochrony konserwatorskiej dla tych obiektów wymaga zachowania:

- bryły obiektu,
- kształtu i materiału pokrycia dachu oraz elewacji,
- podziałów w elewacji,
- stolarki okiennej i drzwiowej,
- wystroju architektonicznego.

Dla terenów objętych strefami ochrony konserwatorskiej postuluje się o zachowanie zasadniczych elementów rozplanowania układu przestrzennego:

- przebiegu historycznych ulic i dróg zastodolnych, układów zieleni, zbiorników wodnych, historycznego układu zabudowy;
- zachowanie odrębności zabytkowych założeń zabudowy w strukturze przestrzennej wsi jako jej elementów (założeń pałacowo-parkowych, układów ruralistycznych, zespołów zieleni, zieleni przydrożnej, typów posadzek - nawierzchni, krzyży i kaplic przydrożnych, ogrodzeń);
- przywrócenia funkcji publicznych wewnętrznych placów wraz z towarzyszącą zielenią - zachowania cech zabudowy poszczególnych elementów struktury przestrzennej zespołów zabudowy w tym zwłaszcza nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy, kształtu formy, i wystroju budynków, okien i dachów z materiałów tradycyjnych;
- zachowania i przywrócenia do jak najlepszego stanu obiektów zabytkowych - wszelkie roboty budowlane lub prace konserwatorskie prowadzone przy nich należy zgłaszać, uzgadniać i opiniować przez OWKZ, a obiekty wpisane do rejestru zabytków wymagają pozwolenia konserwatorskiego wydawanego przez OWKZ;
- utrzymanie funkcji obiektów zabytkowych - mieszkaniowej, mieszkalnictwa zbiorowego, usługowej, z preferencją dla rekreacji i turystyki, kultury i edukacji, centrów konferencyjnych i zjazdów, siedzib ośrodków pracy twórczej oraz handlu i gastronomii;
- zachowania w nowych realizacjach historycznych zasad zabudowy, pod względem gabarytów, wysokości proporcji, podziałów bryły, geometrii dachów, wystroju architektonicznego oraz stosowania tradycyjnych materiałów;
- obowiązek uzgadniania z OWKZ prac w obiektach budowlanych na terenie strefy ochrony konserwatorskiej „A” i „B”;

Na obszarze objętym opracowaniem występują stanowiska archeologiczne zaznaczone na rysunku zmiany studium. Wszelkie projekty inwestycji ziemnych należy uzgadniać z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi.

Na terenie gminy wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej obszaru bardzo ważnego pod względem historycznym i kulturowym. Obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową.

Strefa „B” - ochrony konserwatorskiej obejmującej obszary o zachowanych w dobrym stanie elementach dawnego układu zakresie rozplanowania i proporcji.

Strefa „K” - ochrony krajobrazu kulturowego obejmująca tereny krajobrazu związane z zespołami zabytkowymi, układu zakresie rozplanowania i proporcji; wszelkie zmiany powinny nawiązywać do układu historycznego i prowadzić do zachowania i utrwalenia historycznych form rozplanowania wsi; ochrona

konserwatorska na tym terenie polega na takim kształtowaniu ewentualnej zabudowy, aby jej skala nie była konkurencyjna w stosunku do istniejącej sylwety miejscowości.

Strefa „OW” obserwacji archeologicznej obejmująca tereny o wczesnej metryce historycznej. Wszelkie inwestycje i prace ziemne na obszarze strefy należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Strefa ta jest tożsama z pojedynczymi stanowiskami archeologicznymi lub zespołami oraz ich otoczeniem.

Strefy te mogą być wyznaczone w drodze decyzji administracyjnych (zarządzeniem Wojewody) lub w drodze stosownych zapisów w planie miejscowym (w tym wypadku obszary te należy uznać za wymagające obowiązkowo opracowania planu ze względu na istniejące uwarunkowania).

Nowopowstające zespoły urbanistyczne należy harmonijnie komponować z otaczającym krajobrazem, a jeśli znajdować się będą w sąsiedztwie stref ochrony konserwatorskiej, nie powinny kolidować z historycznym układem zabudowy. Kształtowanie zabudowy i jej otoczenia dla poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej, podlega następującym ustaleniom:

- należy zapewnić ochronę ciągów i osi widokowych poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy, kadrowanie widoków poprzez zabudowę, ukształtowanie linii i płaszczyzny zieleni oraz alei,
- należy dostosować skalę zabudowy do otoczenia, uwzględniając ukształtowanie wnętrza urbanistycznych i otwarcie kierunkowych,
- należy dostosować nowoprojektowaną zabudowę do historycznych układów w zakresie sytuacji, bryły, skali, podziałów architektonicznych, materiałów budowlanych, a także nawiązaniem formami współczesnymi do lokalnej architektury; należy harmonijnie połączyć elementy zabudowy współczesnej z historyczną,
- dla zabudowy zagrodowej preferuje się zwarty układ, lokalizację wzdłuż dróg niższych klas z możliwością powiązań z polami,
- należy wprowadzić w nowopowstających zespołach urbanistycznych przestrzenie ogólnodostępne, zieleń urządzonej wysoką i niską oraz ścieżki dla pieszych,
- zabudowania zagrodowe należy projektować jako zagrody wielobudynkowe zgodnie z historyczną zasadą kształtowania tych obiektów,
- należy ograniczać obudowę ciągów komunikacyjnych, powodującą powstawanie barier ekologicznych oraz zakłócanie ciągów widokowych,
- należy unikać sytuowania obiektów budowlanych w sposób powodujący dysharmonię z otoczeniem i harmonizować już istniejące tego typu obiekty.

Na podstawie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

Pozwolenie na prowadzenie badań konserwatorskich i architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru albo badań archeologicznych lub poszukiwań ukrytych bądź porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, wydaje się również na wniosek osób fizycznych albo jednostek organizacyjnych zamierzających prowadzić te badania lub poszukiwania. W przypadku nie uzyskania zgody właściciela lub posiadacza nieruchomości na przeprowadzenie tych badań lub poszukiwań przepisy art. 30 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Wszelkie inwestycje i prace ziemne na obszarze strefy obserwacji archeologicznej należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W rejonach stanowisk archeologicznych, w trakcie prowadzenia prac ziemnych należy zapewnić nadzór archeologiczny, a w razie konieczności, należy przeprowadzić archeologiczne badania ratownicze. Koszty takich prac archeologicznych i wykopaliskowych ponosi inwestor. Na powyższe prace należy uzyskać pozwolenie od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Postuluje się, aby na terenach wydobywania kruszyw naturalnych inwestycje były prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym, który polegać będzie w pierwszym etapie na zdjęciu z obszaru nowej inwestycji warstwy humusowej, a w drugim etapie na prowadzeniu pod nadzorem badań ratowniczych przed rozpoczęciem eksploatacji złoża.

W trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, osoba która odkryła przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązana: wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia oraz niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

5 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1 KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

5.1.1 Komunikacja drogowa

Sieć komunikacji drogowej gminy Skoroszyce opiera się obecnie na drodze krajowej nr 46 łączącej Nyse i Karczów, drodze wojewódzkiej nr 401 Brzeg - Grodków - Pakosławice oraz na drogach powiatowych stanowiących system połączeń lokalnych.

Dla usprawnienia i podniesienia płynności ruchu ponadlokalnego i lokalnego oraz poprawienia bezpieczeństwa należy dążyć do modernizowania i rozbudowy istniejącego systemu komunikacji kołowej.

Należy dążyć do zminimalizowania ilości włączeń do przedmiotowej drogi wojewódzkiej a włączenia terenów przyległych do dróg wojewódzkich należałoby ustalać indywidualnie z zarządcą drogi. Sieci infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego należy wykonywać poza pasem drogowym drogi istniejącej lub docelowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwa będzie lokalizacja tych sieci w pasie drogowym po wcześniejszym uzyskaniu zezwolenia zarządcy drogi.

Dla terenów projektowanej zabudowy o funkcjach mieszkaniowych i usługowych, zlokalizowanych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 46 oraz drogi wojewódzkiej nr 401, ustala się obowiązek wprowadzenia urządzeń minimalizujących negatywne oddziaływanie drogi.

Ważnym elementem jest osiągnięcie odpowiednich parametrów technicznych dróg. Postuluje się budowę parkingów przydrożnych przy terenach rekreacyjnych, ważnych miejscach pod względem turystycznym oraz przy szlakach komunikacyjnych. Dla elementów układu komunikacyjnego wprowadza się następujące ustalenia:

- dla istniejącej drogi krajowej nr 46 oraz planowanych obwodnic wsi: Sidzina, przyjmuje się docelowo klasę **GP** (główna ruchu przyspieszonego). Przyjmuje się minimalną szerokość w liniach rozgraniczających: 50m dla istniejącej drogi krajowej nr 46 oraz planowanych obwodnic wsi: Sidzina, przyjmuje się docelowo klasę **GP** (główna ruchu przyspieszonego). Przyjmuje się minimalną szerokość w liniach rozgraniczających: 50m wraz z możliwością poszerzenia fragmentów jezdni w obrębie węzłów komunikacyjnych. Na terenach istniejącej zabudowy należy uwzględnić dobudowę i poszerzenie jezdni od strony północnej. Ze względu na uciążliwość akustyczną drogi, nie należy planować obszarów zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim jej sąsiedztwie. Nie zezwala się na indywidualne bezpośrednie włączenia komunikacyjne do drogi krajowej oraz do planowanych obwodnic. Włączenia należy projektować jedynie poprzez drogi zbiorcze usytuowane poza pasem drogowym, które powinny spełniać warunki Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 poz. 430) - w zakresie odległości pomiędzy skrzyżowaniami dla drogi klasy „GP”. Nowoprojektowane obiekty budowlane lokalizowane przy istniejącej oraz projektowanej drodze nr 46 powinny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 25 m od linii rozgraniczających. Zaleca się aby nie lokalizować obszarów zabudowy mieszkaniowej w paśmie co najmniej 100 m od linii rozgraniczających planowanej obwodnicy miejscowości Sidzina w ciągu drogi krajowej nr 46 ze względu na możliwe w przyszłości negatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego. Dopuszcza się lokalizację przyłączy do istniejących mediów zlokalizowanych w pasie drogowym drogi krajowej nr 46 i planowanych odcinków jedynie prostopadle do osi jezdni;
- dla drogi wojewódzkiej nr 401 oraz planowej obwodnicy miejscowości Skoroszyce oraz Stary Grodków przyjmuje się docelowo parametry klasy **G** przy zachowaniu minimalnej szerokość w liniach rozgraniczających 30 m i obciążeniu 115 kN. Nie zezwala się na indywidualne bezpośrednie włączenia komunikacyjne do dróg wojewódzkich,
- dla dróg powiatowych przyjmuje się docelowo klasy **Z** oraz **L** przy zachowaniu minimalnej szerokości w liniach rozgraniczających 20m dla dróg klasy Z oraz 15 m w terenie zabudowanym i 12 m poza terenem zabudowanym dla dróg klasy L,

- układ komunikacji dróg gminnych uzupełnia się projektowanymi drogami lokalnymi i dojazdowymi w celu zapewnienia dogodnej obsługi terenów nowoprojektowanych, przyjmuje się docelowo klasy **L** oraz **D** przy zachowaniu minimalnych szerokości w liniach rozgraniczających 15m dla dróg klasy L oraz 10m dla dróg klasy D. Drogi gminne klasy **L** i **D** stanowią w przeważającym stopniu system dróg turystycznych i dostawczych.

5.1.2 Komunikacja kolejowa

Przewiduje się modernizację linii kolejowej relacji Brzeg - Nysa z budową 4 przystanków kolejowych w Makowicach, Skoroszycach, Chróście i Starym Grodkowie.

Wykorzystanie infrastruktury kolejowej może stanowić wsparcie, między innymi, dla rozwoju turystyki na obszarze gminy, gdyż zwiększa dostępność atrakcji turystycznych oraz usprawni połączenie nowych miejsc pracy w strefie AG (Aktywizacji Gospodarczej) z miejscami zamieszkania w okolicznych terenach oraz miastach Nysa, Grodków i Brzeg.

Należy przestrzegać przepisów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury nr 2500 z dnia 10 listopada 2004 w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli i budynków w sąsiedztwie linii kolejowych.

Budynki i budowle mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym, że odległość od skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m, z zastrzeżeniem, iż budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego czy też użyteczności publicznej powinny być usytuowane w odległości zapewniającej zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu i drgań.

5.1.3 Komunikacja rowerowa

Projekt studium zakłada główne trasy rowerowe, konne i piesze wzdłuż ciągu ekologicznego rzeki Starej Strugi oraz Cielnicy z połączeniami południowej i północnej części gminy. System ten okala gminę i jest przecięty połączeniami średnicowymi w kierunku północ - południe i wschód - zachód. Oprócz tras głównych wyznaczono w studium wiele kilometrów tras drugorzędnych prowadzących drogami polnymi, zalesionymi projektowaną zielenią śródpolną. Trasy te stanowią bardzo ważny element rekreacji zarówno dla mieszkańców gminy Skoroszyce jak i turystów i mieszkańców spoza tej gminy. Trasy główne łączą tzw. punkty koncentracji i atrakcji turystycznej, przywodne ośrodki mieszkalno rekreacyjne zlokalizowanej w okolicach Makowie, Brzeziny, Pniewie (z lotniskiem i polami golfowymi), Chróście, Czarnolasu i Mroczkowej. Trasy te łączą również duże zespoły leśne w południowo - zachodniej i północno - wschodniej części gminy.

5.1.4 Komunikacja lotnicza

Projekt studium utrzymuje funkcję dawnego (aktualnie nieczynnego) lotniska. W celu możliwości użytkowania lotniska należy uprzednio je zarejestrować po spełnieniu warunków, wynikających z przepisów szczególnych i odrębnych.

W przypadku uruchomienia lotniska obowiązują następujące ustalenia:

- obiekty trudno dostrzegalne z powietrza, w tym napowietrzne linie, maszty, anteny, usytuowane w zasięgu powierzchni podejścia, powinny być niższe o co najmniej 10 m od dopuszczalnej wysokości zabudowy wyznaczonej przez powierzchnie ograniczające,
- w otoczeniu lotniska, tj. w odległości do 5 km od jego granicy zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków (np. składowisko odpadów).

5.2 KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustalenia studium nie określają szczegółowych rozwiązań technicznych systemów inżynierskich i szczegółowego przebiegu sieci infrastruktury. Wszelkie projekty wdrożeniowe i programy wymagają specjalistycznych opracowań, dla których ustalenia studium należy traktować jako warunki wyjściowe.

5.2.1 Zaopatrzenie w wodę

W gminie Skoroszyce wszystkie miejscowości są zaopatrzone w wodę ze stacji uzdatniania wody w Skoroszycach obsługująca 9 wsi oprócz Starego Grodkowa, który zaopatrywany jest przez stację uzdatniania wody w Grodkowie gmina Grodków. W gminie powinny zostać przyjęte cele strategiczne takie jak: zapewnienie wszystkim odbiorcom ciągłości dostawy w odpowiedniej ilości zdatnej do użycia wody, ochrona zasobów wód podziemnych. Powyższe cele będą realizowane poprzez działania takie jak: utrzymanie sprawności technicznej ujęć wody oraz urządzeń uzdatniających wodę poprzez kontynuację prac związanych z wymianą istniejącej sieci wodociągowej z rur azbestocementowych

5.2.2 Oczyszczanie ścieków

Na terenie gminy Skoroszyce znajdują się 2 czynne oczyszczalnie ścieków, w Skoroszycach i Sidzinie. W Skoroszycach oddana do użytku w 2004 r. oczyszczalnia typu Bioblok WS-400, o przepustowości 76m³/d (mechaniczno-biologiczna) odbierająca ścieki kanalizacją sanitarną z sektora zabudowy wielorodzinnej i zabudowy jednorodzinnej.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków w nie skanalizowanej części zabudowy należących do gminy nie jest zorganizowane. Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków polega na ich czasowym gromadzeniu w zbiornikach wybieralnych i wywożeniu na oczyszczalnię ścieków w Brzezynie.

Postuluje się rozbudowę lub budowę nowej sieci kanalizacji deszczowej na terenach projektowanej i istniejącej zabudowy, w szczególności na terenach lokalnych podtopień. Kanały sieci deszczowej będą odprowadzać wodę do pobliskich rowów melioracyjnych lub cieków wodnych. Planowana sieć zbiorników małej retencji, zlokalizowanych na ciekach wodnych na terenie gminy, może gromadzić wodę deszczową. Zabiegi te poprawią stosunki wodne i zapobiegną lokalnym podtopieniom w czasie gwałtownych ulew.

5.2.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy Skoroszyce przebiegają tranzytowe linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia: 220 kV Ząbkowice - Groszowice, 110kV GPZ Grodków -GPZ Hajduki. Na obszarze gminy nie występuje główny punkt zasilania. Dla linii wysokiego napięcia 220 kV przyjmuje się strefę ochronną po 35 m od skrajnego przewodu, w której obowiązują przepisy szczególne. Dopuszcza się przebudowę linii 220kV do napięcia 400kV lub budowy nowej linii w istniejącym korytarzu linii 220 kV.

Dla linii średniego napięcia 110 kV przyjmuje się strefę ochronną II stopnia w której należy zachować, wolne od zabudowy i dostępne dla prowadzenia prawidłowej eksploatacji linii, pasy terenu o szerokości 35m (po 17,5 m licząc w poziomie od osi linii z każdej jej strony).

Dla istniejących linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV należy zachować, wolne od zabudowy i dostępne dla prowadzenia prawidłowej eksploatacji linii, pasy terenu o szerokości 16m (po 8 m licząc w poziomie od osi linii z każdej jej strony).

Postuluje się budowę stacji transformatorowych 15/0,4kV wraz z powiązaniem po stronie SN w następujących miejscowościach: Brzeziny, Chróścina Nyska, Czarnolas, Makowice, Stary Grodków oraz Skoroszyce. Zapotrzebowanie mocy jakie wystąpi w wyniku pojawienia się nowych odbiorców, przewidzianych na terenie gminy może spowodować budowę nowych obiektów elektroenergetycznych. Zasadność ich realizacji powinna wynikać z koncepcji elektroenergetycznej, opracowanej przez branżystę i obejmującej analizę kształtowania zapotrzebowania mocy oraz niezbędny zakres budowy sieci.

W przypadku zaistnienia ewentualnych kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi urządzeniami elektroenergetycznymi, urządzenia te mogą być odpłatnie przebudowane przez Koncern energetyczny EnergiaPro SA Oddział w Opolu na wniosek inicjatora zmian w ww. studium, który wystąpi do EnergiiPro z wnioskiem o wydanie warunków przebudowy oraz zawrze z nią odpowiednią umowę.

Dla istniejących i projektowanych urządzeń elektroenergetycznych należy zapewnić możliwość dojazdu oraz dostępu dla ich zarządcy w celu prowadzenia eksploatacji, modernizacji i przebudowy.

5.2.4 Zaopatrzenie w gaz

Gmina jest częściowo zgazyfikowana. Przez obszar gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia relacji: relacji Lewin-Brzeski - Paczków DN 250/200 PN 4.0 MPa, odgałęzienie od gazociągu do SRP Skoroszyce DN 80 PN 4.0 MPa, odgałęzienie od gazociągu w kierunku SRP Grodków DN 80 PN 4.0 MPa. Na terenie gminy zlokalizowana jest SRP Skoroszyce o przepustowości 650m³/h. Przewiduje się budowę odgałęzień gazociągu wraz ze stacjami red-pom. do miejscowości Sidzina i Brzeziny.

W gminie dobrze rozwinięta jest sieć dystrybucyjna gazu bezprzewodowego. Długość sieci gazowej czynnej rozdzielczej wg stanu na 2002 r. wynosi 9178 m i znajduje się tylko we wsi Skoroszyce.

Przy projektowaniu obiektów budowlanych w pobliżu sieci gazowniczej powinno się zachować następujące uwarunkowania:

- strefa ochronna gazociągów wysokiego ciśnienia, których przebieg pokazany jest na planszy studium, stanowi strefę kontrolowaną, w której operator gazociągów jest uprawniony do zapobiegania działalności, która może mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłową eksploatację gazociągów,
- przed wydaniem pozwolenia na budowę ustala się obowiązek uzgodnienia z zarządcą gazociągów lokalizacji obiektów wzdłuż strefy kontrolowanej,
- dla strefy ochronnej gazociągów ustala się następujące zasady zagospodarowania:
 - zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy,
 - obowiązek zapewnienia swobodnego dojazdu do sieci infrastruktury technicznej oraz swobodnego przemieszczania się wzdłuż i w obrębie strefy kontrolowanej,
 - dopuszcza się lokalizację sieci podziemnego uzbrojenia technicznego po uzgodnieniu i na warunkach określonych przez zarządcę gazociągów,
 - zakaz sadzenia drzew i krzewów w pasie 6m (po 3m od osi gazociągu); zagospodarowanie zielenią niską,
 - zakaz prowadzenia działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągów podczas eksploatacji.
 - dopuszcza się prowadzenie sieci gazowej również pomiędzy liniami rozgraniczającymi dróg, a nieprzekraczalnymi liniami zabudowy w przypadku braku możliwości zlokalizowania sieci w obrębie linii rozgraniczających dróg;
 - dopuszcza się możliwość realizacji sieci gazowej jako towarzyszącej inwestycjom na terenach działek własnościowych inwestorów;
 - dopuszcza się możliwość realizacji sieci gazowej dystrybucyjnej jako towarzyszącej inwestycjom na terenach działek własnościowych inwestorów;
 - należy zapewnić dostęp do armatury i sieci gazowej.

5.2.5 Ciepłownictwo

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu ciepłowniczego z wyjątkiem wsi Chróścina, gdzie zabudowa wielorodzinna zaopatrywana jest z centralnej kotłowni olejowej. Głównym źródłem energii cieplnej w gminie pozostaną indywidualne kotłownie.

Nie przewiduje się rozwoju scentralizowanego systemu ciepłowniczego poza terenem miejskim. Postuluje się o stopniową likwidację źródeł opalanych węglem, powodujących niską, uciążliwą dla środowiska emisję zanieczyszczeń do powietrza. Należy promować proekologiczne systemy grzewcze. Przyjmuje się, że warunkiem poprawy środowiska przyrodniczego jest zastosowanie alternatywnych źródeł energii cieplnej. Dodatkowo należy propagować zastosowanie specjalistycznych i ekologicznych kotłowni zasilanych paliwami będącymi produktami odpadowymi, takimi jak trociny, wierzba energetyczna, słoma, a także zasilanie energią elektryczną.

Ciepło dla celów bytowych, grzewczych i technologicznych nakazuje się uzyskiwać przy udziale paliw ekologicznych.

5.2.6 Obsługa w zakresie komunikacji elektronicznej

Dla terenu objętego zmianą studium ustala się możliwość rozwoju systemów telekomunikacyjnych oraz teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych).

Lokalizowanie sieci zarówno w tradycyjnych, jak i nowych, technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej.

5.2.7 Gospodarka odpadami

Ustala się wymóg prowadzenia zorganizowanej gospodarki odpadami, zgodnie z nowym systemem gospodarki odpadami, wprowadzonym ustawą z dnia 01 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

Ustala się leśny kierunek rekultywacji gminnego składowiska odpadów komunalnych, zlokalizowanego we wsi Chróścina, przewidzianego w 2014 roku do likwidacji.

6 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W gminie Skoroszyce inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, przewidziane do realizacji, to przede wszystkim:

w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego

- wszelkie działania na terenach objętych ochroną powinny przebiegać zgodnie z wymogami ochrony środowiska,
- ochrona zagrożonych gatunków zwierząt i roślin, w tym pomników przyrody.
- w studium określono problematykę zagrożenia powodziowego poprzez budowę zbiorników retencyjnych z określeniem strefy zasięgu wód powodziowych ,
- studium określa granice dopuszczalnych stref wydobywania surowców naturalnych,
- realizacja proponowanego w studium systemu małej retencji wodnej,
- uzupełnienie i modernizacja wałów wzdłuż odcinków rzek przebiegających przez tereny zabudowane lub przewidziane do zainwestowania;

w zakresie ochrony środowiska kulturowego

- ochrona i rewaloryzacja obiektów i obszarów o wysokich walorach historycznych,
- utrzymanie i modernizacja obiektów, których właścicielem jest gmina, w tym szkół, obiektów administracji, budynków komunalnych;

w zakresie komunikacji

- budowa nowych i modernizacja istniejących dróg gminnych,
- wyznaczenie i uzupełnienie istniejącej sieci komunikacji rowerowej.

w zakresie infrastruktury

- budowa i modernizacja systemów infrastruktury technicznej, w tym w szczególności kanalizacji i oczyszczalni ścieków.

7 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW ZAWIERAJACYCH ZADANIA RZĄDOWE

W gminie Skoroszyce głównymi inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym są:

w zakresie infrastruktury

- Przebudowę istniejącej linii 220 kV relacji Groszowice - Ząbkowice Śląskie -Świebodzice na napięcie 400 kV,
- Adaptację linii 110 kV relacji Nysa - Grodków,
- Adaptację rozdzielni sieciowej w Chróście.
- W przypadku realizacji sieci gazu przewodowego upowszechnić należy w całej gminie ogrzewanie w oparciu o gaz ziemny,

w zakresie komunikacji

- Budowę obwodnic miejscowości: Sidzina, Skoroszyce, Starym Grodkowie i Giełczyce,
- Modernizacja drogi krajowej, drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych,
- Modernizacja wszystkich dróg powiatowych i wszystkich ulic lokalnych (w tym utwardzanie odcinków o nieutwardzonej nawierzchni),
- Powszechne wprowadzenie chodników na terenach zainwestowanych wsi,
- Wprowadzenie tras rowerowych,
- Przystosowanie dróg gospodarczych do przejazdu ciężkimi maszynami rolniczymi.

8 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W gminie występują obszary i tereny górnicze - „Brzeziny II” w miejscowości Brzeziny gmina Skoroszyce, ustanowiony koncesją na wydobywanie kruszywa naturalnego, udzieloną Kopalniom Odkrywkowym Surowców Drogowych S.A. w Niemodlinie. Dla tych obszarów i terenów górniczych obowiązkowe jest sporządzenie MPZP na podstawie przepisów odrębnych.

9 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich miejscowości. Plany te zbyt szczegółowo określają przeznaczenie szczególnie różnorodnych usług terenu (niezgodnie z obowiązującymi obecnie rozporządzeniami) co uniemożliwia realizację wielu inwestycji, szczególnie usługowych. Bariery te wpływają bardzo negatywnie na możliwości rozwojowe poszczególnych miejscowości, gdyż przewidywanie bardzo szczegółowego programu dyspozycji terenu w dobie gospodarki wolnorynkowej jest w dużym stopniu niemożliwe. Obecna zmiana Studium wprowadza na terenach osiedleńczych poszczególnych miejscowości uniwersalny zapis M (tereny z możliwością lokalizacji zarówno zabudowy zagrodowej jak i mieszkaniowej a także szeroko pojętych usług). Przewiduje się zmianę planów miejscowych dla wszystkich 10 sołectw na terenach obecnie zainwestowanych oraz opracowanie nowych planów miejscowych dla 5 rejonów o określonych funkcjach wiodących. Obszary te obejmują:

- Rejon 1 (sołectwa Makowice, Siedzina, Gielczyce i Brzeziny)
- Rejon 2 (Mroczkowa z zachodnią częścią Skoroszyce, Czarnolas)
- Rejon 3 (Chróścina, Pniewie, Stary Grodków)
- Rejon 4 (Skoroszyce)
- Rejon 5 (pas terenów aktywizacji gospodarczych ograniczony drogą 401 i linią kolejową).

10 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Najważniejsze kierunki przemian w rolnictwie to:

- stworzenie mechanizmów umożliwiających powstawanie dużych, silnych gospodarstw indywidualnych,
- działania w kierunku podniesienia kwalifikacji i aktywności zawodowej ludności wiejskiej,
- działania w kierunku tworzenia miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,
- propagowanie działalności agroturystycznej,
- wprowadzanie rolnictwa ekologicznego i innych niekonwencjonalnych kierunków produkcji rolniczej,
- zwiększenie lesistości gminy poprzez wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków, zalesianie terenów łąk i pastwisk o bonitacji gleb nie nadającej się do produkcji rolnej oraz nieużytków i wyrobisk.

Na większości terenów gminy zalegają głównie gleby klas III i IV, te pierwsze są objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych. Na tych obszarach nie należy wprowadzać inwestycji o charakterze nierolniczym poza terenami wskazanymi w rysunku Studium pod rozwój takich funkcji.

Z uwagi na warunki glebowo - klimatyczne na terenie gminy preferuje się intensywną produkcję zbóż i upraw przemysłowych.

W celu ochrony rolnych gruntów ornych przed postępującą erozją gleb należy wprowadzić system zadrzewień śródpolnych, a także stosować: przemiennie pasy użytków zielonych i gruntów ornych. Większość łąk i pastwisk klas IV i niższych proponuje się zalesić z uwagi na zbyt małą powierzchnię lasów na terenie gminy.

Obsługę rolnictwa w zakresie usług agrotechnicznych, handlu nawozami, środkami ochrony roślin, materiałem siewnym, magazynowania produktów rolnych i przetwórstwa rolnego zapewnią istniejące obiekty i bazy lub nowe, lokalizowane w granicach terenów zainwestowanych.

11 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi występują wzdłuż większych cieków wodnych, głównie wzdłuż rzeki Nysy Kłodzkiej, rzeki Cielnica, Stara Struga oraz wzdłuż większych cieków wodnych. Na terenach potencjalnego zagrożonych powodzią należy ograniczyć zainwestowanie, a ewentualne zabudowania powinny mieć tzw. wysoki parter.

Obowiązuje „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej poniżej wodowskazu Bardo” w ramach, którego wyznaczone są obszary potencjalnego i szczególnego zagrożenia powodzią dla cieków zlewni Nysy Kłodzkiej na obszarze gminy Skoroszyce.

W projektowanej zmianie studium wyznacza się na obszarze gminy sieć zbiorników małej i średniej retencji, które równocześnie mają znaczenie rekreacyjne i tworzą atrakcyjny subregion turystyki przyrodnej dla Opola, aglomeracji Wrocławskiej i Katowic.

12 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy nie występują takie obiekty i obszary.

13 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady.

14 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

W gminie Skoroszyce znaczna część sieci osiedleńczej wymaga kompleksowej rewitalizacji i rehabilitacji ze szczególnym uwzględnieniem obiektów o znaczeniu historycznym wraz z otoczeniem. Są to, między innymi, zespoły pałacowo - parkowe, w których przez wiele lat istniały PGR-y. Te obszary wymagają podjęcia natychmiastowych prac rewaloryzacyjnych.

Do rehabilitacji i przekształceń proponuje się przeznaczyć:

- tereny starej zabudowy o wysokich walorach architektonicznych,
- tereny zabytkowych parków i cmentarzy, wyszczególnionych w analizie uwarunkowań, przygotowanych w części A opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce.

Podniesienie walorów estetycznych i wizerunku terenów wiejskich gminy posiada podstawowe znaczenie dla rozwoju zarówno agroturystyki i turystyki, jak i rozwoju szeroko pojętych usług.

15 GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte.

16 INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Lokalizacja elektrowni wiatrowych

W związku z potrzebą stworzenia warunków do rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii, jako proekologiczne przedsięwzięcia w środowisku, na terenach wskazanych na rysunku studium, położonych w południowej części gminy, dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych (farm wiatrowych). Lokalizacja elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 1 MW dopuszczalna jest na terenach otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, położonych w odległości większej niż 750m od granic obszarów zabudowy przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Ostatecznie o lokalizacji elektrowni wiatrowych przesądzą warunki ochrony przyrody i środowiska, które mogą ograniczyć lub wykluczyć z możliwości ich realizacji niektóre z obszarów lub ich części. W ramach inwestycji dopuszcza się także budowę dróg eksploatacyjnych wraz z niezbędną siecią kablową, związaną z użytkowaniem elektrowni.

Lokalizacja ogniw fotowoltaicznych

W studium wyznacza się tereny wskazując możliwość lokalizacji ogniw fotowoltaicznych na obszarach wyznaczonych w studium. W związku z brakiem uciążliwości takie obszary wyznacza się także dla terenów dla których jest to funkcja dopuszczona jak np. dla terenów aktywności gospodarczej terenów (AG), rolnych (R) kopalni odkrywkowych (PG) czy terenów usług (U).

CZĘŚĆ C

1. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PLANU STUDIUM

Rozwiązania programowo-projektowe oparto o studia własne, klasyfikujące gminy na przyległe do dużych aglomeracji lub wchodzące w ich skład⁷⁹ oraz ideę wielofunkcyjności terenów wiejskich.

W przyjętych rozwiązaniach wzięto pod uwagę walory przestrzeni przyrodniczej oraz przestrzeni kulturowej, a także uwarunkowania sfery społecznej gminy Skoroszyce. Analiza szeroko pojętych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych pozwoliła na opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego, która opiera się szczególnie na wykorzystaniu możliwości rozwojowych gminy Skoroszyce, tkwiących w przestrzeni przyrodniczej i kulturowej takiej jak: dostępność komunikacyjna związana z przebiegiem drogi krajowej nr 46 w południowej części gminy oraz drogi wojewódzkiej biegnącej z południa na północ gminy. Ważną inwestycją komunikacyjną będą: budowa obwodnic dla miejscowości Stary Grodów (droga 401) Sidzina (droga krajowa 46), Skoroszyce (droga wojewódzka nr 401) i Giełczyce (droga powiatowa). Większą dostępność komunikacyjną gminy przewiduje się poprzez modernizację linii kolejowej i budowę częstych przystanków dla autobusów szynowych. Podstawą rozwoju gospodarczego będzie budowa zbiorników wodnych.

Utworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem, w sektorze turystyki i wypoczynku zapewniają walory przyrodnicze gminy. Nowe miejsca poza rolnictwem zapewni strefa przemysłowo-usługowa aktywizacji gospodarczej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 401 oraz linii kolejowej Brzeg – Nysa. Miejsca pracy możliwe są również dzięki naturalnym zasobom złóż i związanym z tym wydobywaniem kruszywa naturalnego przeznaczone do produkcji kruszywa budowlanych.

Koncepcja utworzenia tzw. pasma ekologicznego wzdłuż rzeki Stara Struga oraz rzeki Cielnica ze zbiornikami wody w projektowanej zieleni leśnej i parkowej pozwala ponadto na rozwój gospodarki rybackiej obok rekreacji i wypoczynku.

Nowe miejsca pracy poza sektorem rolnictwa generują rozwój budownictwa mieszkaniowego w zabudowie jednorodzinnej na bardzo atrakcyjnych, południowych zboczach, spadających w kierunku projektowanych zbiorników wodnych i urządzonych

⁷⁹ Por.: Romuald Pustelnik, Warsztaty projektowo-badawcze. Raport Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej 2004 r.

terenów zieleni. Atrakcyjne warunki mieszkaniowe i nowe intratne miejsca pracy poza rolnictwem, powinny wpłynąć na konieczną zmianę struktury wieku ze względu na możliwości pozostania młodzieży na terenie gminy.

Projekt zakłada, że wiodącymi funkcjami w gminie będą: rolnictwo i turystyka przyrodna obok nieuciążliwego przemysłu, składów, a także przemysłu wydobywczego i szeroko pojętych usług.

Ustalenia projektu zmiany studium zakładają widoczną aktywizację gospodarczą w oparciu o realne możliwości rozwoju, które tkwią w przestrzeni przyrodniczej, kulturowej oraz w sferze społecznej gminy Skoroszyce.

W roku 2013 nastąpiła kolejna zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce polegająca na:

1. ograniczeniu terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową
2. wyznaczeniu terenów na których możliwe jest rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczających 100KW.
3. uporządkowanie ustaleń dotyczących wskaźników i parametrów zabudowy.
4. ustalenie nowych spójnych kierunków zagospodarowania gminy.

Celem wszystkich zmiany jest uporządkowanie ustaleń które w sposób jednoznaczny, nie nasuwający różnych interpretacji, przekładają się na ustalenia planów miejscowych.

Podstawową zmianą wynikającą ze zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wyznaczeniu terenów na których możliwe jest rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczających 100KW, wraz ze strefami ochronnymi. Wprowadzenie tych ustaleń umożliwi lokalizację tych urządzeń na terenie gminy Skoroszyce. Ze względu na sposób zagospodarowania gminy ustalenia dotyczące terenów na których dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię odnawialna wyznaczono na terenach o najmniejszym zainwestowaniu i nie utrudniających innego zagospodarowania terenu w tym głównie zabudowy mieszkaniowej jak i innych uwarunkowań głównie przyrodniczych.

W zakresie zmiany ustaleń dotyczących zmniejszenia terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjęte rozwiązanie oparto na analizie, która jednoznacznie określała iż przeznaczenie tak znacznych terenów jest nieuzasadnione ekonomicznie i niemożliwe do zagospodarowania w najbliższym czasie.

Innym istotnym rozwiązaniem przyjętym w zmianie studium jest ujednoczenie parametrów i wskaźników zabudowy, które w jednoznaczny sposób odzwierciedlają tendencje

dotyczące ustaleń przyjmowanych w planach miejscowych.

Wszelkie rozwiązania przyjęte w studiu uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce mają na celu wskazanie nowych kierunków zagospodarowania gminy zgodnie ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu oraz tendencjami w gospodarce przestrzenią a jej wykorzystaniem gospodarczym.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Henryk Sokołowski